

*TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE
AF HUMLEFÆGYDE 32, 6070 CHRISTIANSFELD*

Godkendelsesdato 14/9-2011

Indholdsfortegnelse

1. DATABLAD	3
2. RESUMÉ, ANSØGNING OG OFFENTLIGHEDENS INDDRAGELSE	4
2.1 Ikke-teknisk resumé.....	4
2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse.....	5
3. GENERELT OM TILLÆGGET	6
3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold.....	6
3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen.....	7
4. UDBRINGNINGSAREALER	8
4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold	8
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder.....	12
4.3 Påvirkning af grundvandet	14
4.4 Påvirkning af søer og vandløb	15
4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.....	18
4.6 Påvirkning af beskyttet natur	24
4.7 Særligt beskyttede arter	27
5. KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	28
6. BILAGSOVERSIGT	29

1. Datablad

Ansøger:

Navn:	Skelbæk I/S
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
CVR-nummer:	28597371
P-nummer:	1002784114
Ejendomsnr.:	6210256802

Kontaktperson:

Navn	Jens Schultz
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Tlf.:	74561293 / 29851293
Mail:	jds78@schultz.mail.dk

Landbrugskonsulent:

Navn:	KHL
Adresse:	Niels Borhsvej 2, 6000 Kolding
Mail:	las@khl.dk
Tlf.:	74341700

Tilsynsmyndighed:

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen	
Adresse:	By og udviklingsforvaltningen, Nytorv 11, 6000 Kolding
Mail:	Byogudvikling@kolding.dk
Tlf.:	79 79 74 39

2. Resumé, ansøgning og offentlighedens inddragelse

I dette kapitel gives et ikke-teknisk resumé af miljøgodkendelsens indhold samt oplysninger om offentlighedens inddragelse.

2.1 Ikke-teknisk resumé

Kolding Kommune meddelte den 22. oktober 2008 miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen på bedriften "Skelbæk I/S", Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld.

Kolding Kommune modtog i maj 2010 ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen. Ansøger Skelbæk I/S ønsker at inddrage nye arealer til udbringelse af husdyrgødning, som ikke tidligere er godkendt. På arealerne skulle der tidligere have været udarbejdet en § 16 godkendelse, men i stedet er arealerne nu forpagtet eller købt. Ændringer af arealer og ændringer af virkemidler til at reducere N-udvaskningen og fosforoverskuddet bevirker, at alle arealerne påvirkes af tillægget. Derfor omfatter dette tillæg alle arealerne tilhørende Skelbæk I/S.

Grundvand: Der er ingen særlige nitratfølsomme grundvandsområder under udbringningsarealer, derfor vurderes det, at projektet ikke har en negativ påvirkning på grundvandet.

Overfladevand – Vandløb og Søer: Vandløb og søer kan påvirkes af en direkte afstrømning eller jorderosion fra markerne. Derfor fokuseres der på hældningerne ned til vandløbene og søerne. Det fremgår af den eksisterende godkendelse, at der skal være mindst en 2 meter bræmme omkring alle vandløb og søer. I husdyrbrugsbekendtgørelsen fremgår der også regler for udbringning af flydende husdyrgødning på skrånede arealer ned mod søer og vandløb.

Der er flere marker med hældninger over 6 grader ned mod vandløb, men det er vurderet, at vilkåret i den eksisterende godkendelse og reglerne i husdyrbrugsbekendtgørelsen er tilstrækkelig til, at sikre at vandløbene og søerne ikke påvirkes negativt af driften på udbringningsarealerne.

Overfladevand – Hejls Nor: Hejls Nor er et særligt følsomt Natura 2000-område, derfor er der i oplandet til Hejls Nor udpeget nitrat-klasser og fosfor-klasser. Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat- og fosforklasserne. Kommunen har vurderet, at overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for Hejls Nor er tilstrækkeligt til, at sikre at projektet ikke har en skadelig indvirkning på Hejls Nor.

Kommunen har stillet en række vilkår som sikre, at tilsynsmyndighed kan kontrollere at Skelbæk I/S overholder forudsætningerne for overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau.

Terrestrisk natur og særlige arter: Flere af udbringningsarealerne grænser op til beskyttet naturområder, men de fleste steder vurderes det, på baggrund af naturarealernes sårbarhed og hældningsforholdene på markerne, at almindelige markdrift ikke vil medføre en tilstandsændring af arealerne.

Men omkring mark 25-0 vurderes det, at der skal etableres en 2 meter bræmme, således at erosionsrisikoen og risikoen for afstrømning af gylle til arealet mindes til naturområderne.

Der er ikke konkret kendskab til tilstedeværelsen af "bilag IV-arter" omkring udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan forekomme nogle omkring arealerne, men det vurderes, med de stillede vilkår om bræmmer, at deres potentielle levesteder og yngelområder omkring arealerne ikke påvirkes negativt.

Samlet vurdering

Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, grundvand og fosfor, og det vurderes sammen med de stillede vilkår, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet.

2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse

Ansøgningen (Skema nr. 17237) er første gang indsendt til Kolding Kommune den 04.05.2010. Efterfølgende er ansøgningen blevet ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Det foreliggende udkast er udarbejdet på baggrund af ansøgning version 4, med beregningsgrundlaget 01-2009-A. Sammen med ansøgning er der indsendt kopier af ansøgningen, hvor ansøger har ændret og anvendt foreskellige tiltag, således at de forskellige tiltag og miljøvirkninger kan sammenlignes.

Beregningerne, der er foretaget i ansøgningssystemet, tager udgangspunkt i en normbaseret bedriftsbalance med anvendelse af normtal for udbytter, kvælstofbehov, husdyrgødningsnormer, m.v.

Kolding Kommune har besigtiget udvalgte områder på og omkring udbringningsarealerne for at vurdere natur- og miljøforholdene, herunder de fysiske forhold. Vurderingerne er også foretaget på baggrund af Kolding Kommunes GIS-data.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17/8 -2011 udsendt i 3 ugers høring hos ansøger og arealejer, - Se Bilag 1.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har ikke modtaget høringsbemærkninger til udkastet. Miljøgodkendelsen meddeles derfor uden ændringer i forhold til udkastet.

3. Generelt om tillægget

Dette tillæg er givet i henhold til § 12 stk. 3 i Husdyrloven samt tilhørende godkendelsesbekendtgørelse og Husdyrbrugsbekendtgørelsen (se Bilag 2 for henvisninger). Øvrige tilladelser efter anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Tillægget omfatter de nye ændringer af den eksisterende miljøgodkendelse fra den 22. 10.2008. Der sker ingen ændringer af husdyrproduktionen og de tilhørende produktionsanlæg. Ændringer er i forhold til arealerne og udvaskningen herfra.

Følgende ændringer foretages:

- Tidligere tredjemandsarealer bliver nu tilknyttet bedriften, samt at to mindre arealer indgår som nye udbringningsarealer. Det samlede udbringningsareal tilknyttet bedriften går fra ca. 130 ha til 160 ha. Nye arealer er:
 - Mark 2-0b (11,07 ha (113 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 7-0 - 8-0 (21,49 ha (4 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 10-0 (0,52 (9 Aller Ejerlav, Aller))
 - Mark 17-1 (0,47 (9 Aller Ejerlav, Aller))
- Mark 21-2 i den eksisterende godkendelse udgår som udbringningsareal.
- Tidligere blev der afsat gødning svarende til ca. 150 DE, og i dette tillæg afsættes der husdyrgødning svarende til ca. 80 DE.
- Nye virkemidler:
 - Fosfor tiltag hos smågrisene.
 - Anvendelse af ekstra efterafgrøder 4,5 % eller alternativ en reduktion i bedriftens N-norm på 3,5 %.
 - På mark 2-0b anvendes andet sædskifte end referencesædskiftet
- Mindre ændringer i udbringningsarealer: Der er nogle mindre ændringer i forhold til udbringningsarealerne i den eksisterende godkendelse fra 2008. Disse ændringer omfatter bl.a. at 0,85 ha i mark 2-0 på matr. 9 Aller Ejerlav, Aller ikke indgår som udbringningsareal, hvilket de ej heller har været før. Ligeledes er der et mindre stykke (ca. 0,11 ha) af mark 14-0, som nu indgår, som udbringningsareal.

De ovennævnte ændringer medfører, at den gennemsnitlige udvaskning fra udbringningsarealerne stiger lidt:

- Fra 45,6 kg N/ha til 46,4 Kg N/ha og fra 3,5 kg P/ha til og 3,8 kg P/ha.

Da ændringerne medfører ændringer i miljøpåvirkningen fra alle arealer omfatter dette tillæg alle arealer tilknyttet til Skelbæk I/S og de eksisterende arealvilkår i godkendelsen fra 2008 udgår.

I henhold til husdyrlovens § 26 stk. 2 skal der foretages en samlet vurdering af alle ændringer der er foretaget siden 2007. Det betyder at nudriften i ansøgningen om tillæg skal være i overensstemmelse med nudriften fra den sidste ansøgning om udvidelse.

3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold

Tillægget skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt

og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Kommunen skal forud vurdere om nye fremtidige ændringer kan ske indenfor rammerne af den eksisterende godkendelse og dette tillæg, eller om de forudsætter et nyt tillæg til miljøgodkendelsen eller en anmeldelse.

F.eks. skal udskiftning af arealer forhåndsanmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal så inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede) kan ske uden en ny godkendelse såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug.

3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen

Da der inddrages nye arealer og anvendes andre virkemidler bortfalder retsbeskyttelsen på disse vilkår i den eksisterende godkendelse.

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse på de nye vilkår. Tillægget revurderes dog sammen med bedriftens eksisterende miljøgodkendelse. Såfremt revurderingen bevirker, at vilkår i dette tillæg skal ændres før de 8 års retsbeskyttelse sker dette ved meddelelse af påbud jf. husdyrlovens § 40 stk. 2.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

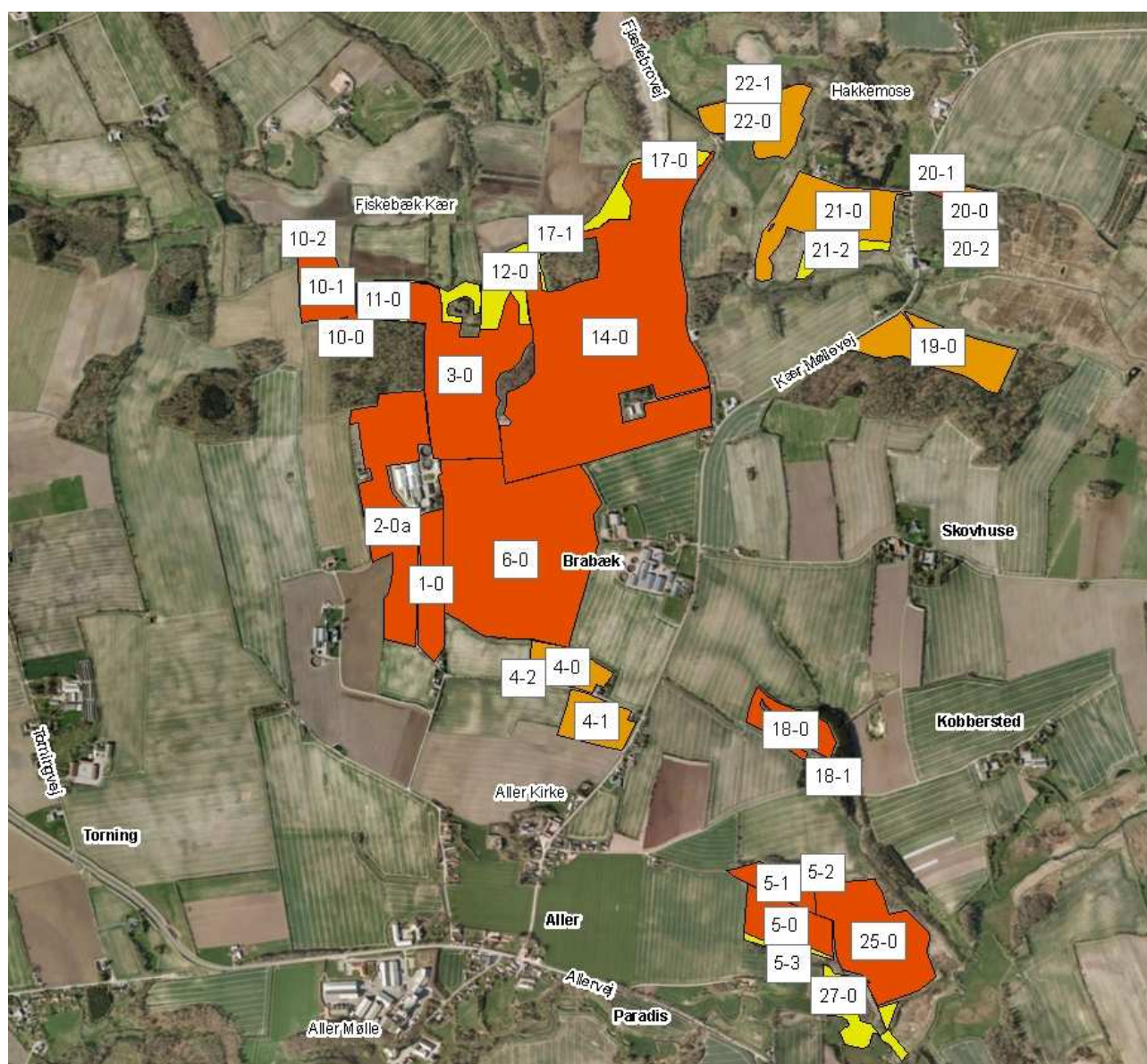
- *Vilkår nr. 7, 8, 85 og 86 i den eksisterende godkendelse (miljøgodkendelse af Skelbæk I/S fra den 22. oktober 2008) bortfalder og erstattes af vilkårene i dette tillæg.*
- *På tilsynsmyndighedens forlangende skal Skelbæk I/S dokumentere overholdelse af dette tillægs vilkår.*
- *Til dokumentation for, at udbringelsen af husdyrgødningen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:*
 - *Mark- og gødningsplan.*
 - *De seneste 5 års gødningsregnskaber med tilhørende markplaner og sædskifteoversigter.*
 - *Kvitteringer for overførte mængder af husdyrgødning (skema B1)*
- *Ændringer som kan have betydning for forudsætningerne af dette tillæg, skal meddeles til Kolding Kommune inden gennemførelsen. Dette gælder f.eks. for ændring af husdyrgødningsmodtager.*
- *Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Kolding Kommune.*
- *Tillægget til godkendelsen skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til bedriften, herunder også personer, som foretager markarbejde. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.*

4. Udbringningsarealer

4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold

Til bedriften Skelbæk I/S hører i alt ca. 175 ha landbrugsarealer samt ca. 9 ha øvrige arealer herunder skove og arealer med anlæg og veje.

Landbrugsarealerne	Ha
Ejet udbringningsareal	104,68
Forpagtet udbringningsareal	56,23
Landbrugsareal som ikke anvendes til udbringning	ca. 14
Udbringningsarealer i alt	160,91

KORT 1: Eksisterende ejede og forpagtede arealer. Rød = ejede arealer, Orange = forpagtede arealer og gul = øvrige landbrugsareal - ikke udbringningsareal.

Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder veksel drift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen og snedækket.
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
- At sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Emissionerne af ammoniak til atmosfæren, der forårsages af spredning af gylle kan reduceres ved at vælge det korrekte udstyr. Referenceteknikken er en konventionen bredspreader, der ikke følges af en hurtig indarbejdelse.

Hver teknik har sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold og/eller på alle jordtyper. Teknikker, der nedfælder gylle fremviser den største reduktion, men teknikker, der spreder gylle oven på jorden efterfulgt af indarbejdelse kort tid derefter, kan opnå samme reduktion. Dette kræver imidlertid ekstra arbejde og energi(omkostninger) og gælder kun for landbrugsjord, der er nem at opdyrke. Det er BAT, hvis tilførelsen af gylle til landbrugsjord enten sker ved nedfældning eller slangeudlægning og indarbejdelse (hvis jorden er letopdyrkelig) inden for fire timer.

Der udføres markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner af Planteavlskonsulent. Udbringelsen af gylle sker med slæbeslanger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har vurderet, at ansøgningens angivelse af nudriften stemmer overens med vores oplysninger. Alle beregninger og vurderinger af nitrat- og fosforforhold tager udgangspunkt i de ansøgte gødningsmængder på de angivne udbringningsarealer. Derfor er det væsentligt, at der ikke foretages ændringer i gødningstype eller øgede gødningsmængder uden forudgående anmeldelse til Kommunen.

Det vurderes at ændringer i denne godkendelse ikke udløser krav om tillægsgodkendelse af den eksisterende § 16 godkendelse på Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld, idet der samlet set afsættes mindre N og P til Smedeforte 5.

BAT - Management og udbringning:

Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med godt landmandskab, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses mest muligt. Det betyder blandt andet, at gylle skal nedfældes mest muligt og ved anvendelse af slangeudlægning i voksende afgrøder skal gyllen lægges helt ned på jorden.

I kapitel 9 i husdyrbrugsbekendtgørelsen er der oplyst en række krav til, hvordan og hvornår udbringningen må foregå. Fra den 1. januar 2011 skal udbringning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning. Det vurderes, at efterlevelse af de gældende lovkrav vedr. udbringningsmetoder og tidspunkter er tilstrækkelige til at sikre, at dette projekt lever op til bedste anvendelige teknologi for udbringning.

Det fremgår dog ikke direkte af lovgivningen, at der ikke må udbringes på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Kommunen vurderer, at udbringning af gylle på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer, vil øge risikoen for en forure-

ning af vandmiljøet, samtidig med, at det medfører en dårligere udnyttelse af kvælstoffet i gyllen. Derfor stilles der vilkår om, at der ikke må udbringes under ovennævnte forhold, da det vurderes at udbringning under disse forhold ikke efterlever bedste tilgængelig teknologi.

Andre BAT-forhold, såsom management vurderes at være efterkommet ved at overholde de eksisterende BAT-vilkår i godkendelsen fra 2008.

Med de stillede vilkår vurderes det, at dette projekt overholder et tilstrækkeligt BAT-niveau for denne type projekt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der må højst udbringes husdyrgødning svarende til 222,15 DE på de nedenstående arealer. Ved en produktion større end 222,15 DE/år skal gødningen afsættes til tredjemand. Ved fuld produktion skal der afsættes 80 DE/år til tredjemand.*
- *Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de 160,91 ha ejede udbringningsarealer, som fremgår af kort 1 og 2. På øvrige ejede og forpagtede arealer tilknyttet CVR-nr. 28597371 må der ikke udbringes husdyrgødning (det gælder markerne 5-2, 5-3, 10-2, 11-0, 10-2, 12-0, 17-0, 20-2, 21-2, 22-1 og 27-0).*
- *Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.*

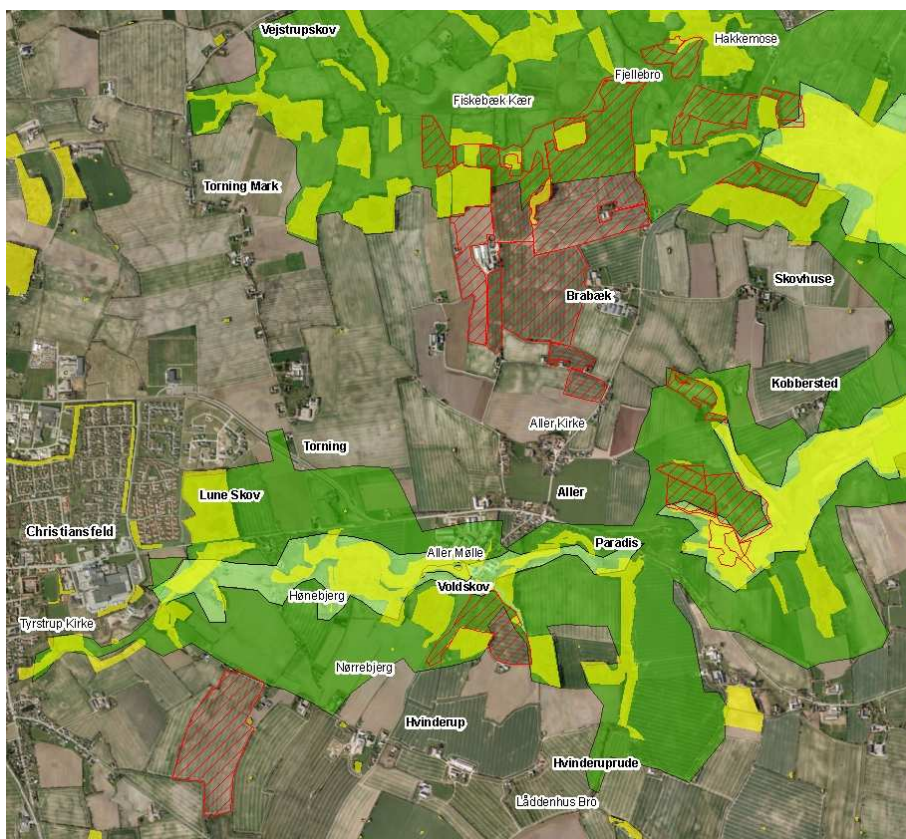
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder

I Kommuneplanen 2010-2021 for Kolding Kommune er der bl.a. nogle overordnede retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land. Kommunen skal bl.a. sikre, at miljøgodkendelser ikke er i modstrid med disse retningslinjer. Koldings Kommuneplan er opdelt i områdeplaner og udbringningsarealerne er beliggende indenfor "Områdeplan 13 – Christiansfeld". Nedenstående er et uddrag af udpegningerne, som potentielt kan blive påvirket af projektet.

Jordbrugsmæssig anvendelse: Områder til jordbrugsmæssig anvendelse skal hovedsagelig anvendes til jordbrugserhverv, dvs. landbrug, skovbrug og gartneri. Varetagelsen af andre samfundsmæssige interesser kan medføre, at disse hensyn må nedprioriteres. Alle arealer er beliggende i et område med retningslinjen "jordbrugsmæssigt anvendelse".

Arealerne er ikke beliggende indenfor landbyafgrænsninger eller fremtidigt byudviklingsområder/ boligområder. Det nærmeste boligområde (Aller) er beliggende ca. 150 meter fra nærmeste udbringningsareal. Dernæst er det sydligst udbringningsareal ca. 430 meter fra Christiansfeld By.

Naturretningslinjer: Langs ådalene ved Taps Å og Kær Mølleå er der flere forskellige naturretningslinjer, som "Naturområder", "Økologisk forbindelsesområder", "Særlig værdifuld terrestrisk natur", "Særlig økologiske forbindelsesområder" og Geologiske beskyttelsesområder".

KORT 3: Mørkegrønne områder = Særlig økologisk forbindelsesområder, Lysegrønne områder = Særlige værdifulde terrestriske naturområder, Gule områder = naturområder.

Naturområderne skal sikre et mangfoldigt og varieret dyre- og planteliv, hvis der helt undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, som forringer et naturområde, skal der stilles krav om udlægning af nye natur-arealer, så naturværdierne samlet set bliver fastholdt eller forbedret. Dette gælder også for byggeri eller arealanvendelse, som finder sted udenfor selve

naturområdet, hvis det påvirker naturområdet. Naturområderne må ikke inddrages til anden eller mere intensiv anvendelse, medmindre naturværdierne samlet bliver fastholdt eller forbedret.

Endvidere står der at uden for de udpegede naturområder findes en række mindre, ofte ikke juridisk beskyttede, naturområder, som er af meget stor værdi som trædesten og vandringsveje for især dyr, fugle og anden fauna: levende hegn og diger, mindre vandhuller, kildevæld, småbevoksninger m.m. Det er vigtigt, at sådanne bevares og at der i forbindelse med etablering af byggeri og anlæg m.v. tages hensyn til disse naturværdier.

Fortidsminder og kulturudpegninger: Der er registret enkelte beskyttede sten- eller jorddige langs del af de to sydligste arealer. Derudover er der registreret to fortidsminder tæt ved udbringningsarealerne. Det ene fortidsminde er Fjællebro og det andet er et Voldsted ved Aller Mølle.

KORT 4: Gul= Beskyttede sten- og jorddiger, rød= fortidsminder, orange område = kulturområde.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Udbringningsarealerne har hidtil været anvendt til normal landbrugsdrift og der foretages ingen ændringer af læhegn, m.m. Ingen af udbringningsarealerne ligger i naturområder, men flere grænser optil naturområder. Mark 10-0 og 17-1 har dog ikke tidligere, jf. godkendelsen fra 2008, været anvendt som udbringningsareal, men da de ikke er udpeget som naturområder og samtidigt er udpeget til jordbrugsmæssigt anvendelse vurderes det, at en intensivering af disse arealer ikke er i modstrid med retningslinjerne.

Nogle af udbringningsarealerne er beliggende i udpegede økologiske forbindelsesområder, her er det særligt vigtigt, at beskytte og understøtte natur- og landskabslementerne på matrik-

lerne, såsom læhegn og andre småbiotoper, da disse er med til at fastholde naturværdierne i dette område.

På baggrund af fortidsmindernes placering og karaktere vurderes det, at projektet ikke vil være til skade for disse. Der gøres opmærksom på, at beskyttede sten- eller jorddiger ikke må fjernes, da de er beskyttede efter museumsloven

Samlet vurderes det, at normal landbrugsmæssig anvendelse, som angivet i projektet ikke er i modstrid med de kommunalt udpegede områder. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for særlig vilkårstillelse.

4.3 Påvirkning af grundvandet

Alle udbringningsarealer ligger indenfor et område med drikkevandsinteresse(OD), men ingen indenfor særlig drikkevandsinteresse område (OSD). Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor vandværksindvindingsoplande eller indenfor områder med nitratfølsomt grundvand.

Allers vandværksboringer og et tilhørende område med nitratfølsomt grundvand ligger ca. 450 meter fra de nærmeste udbringningsarealer.

KORT 5: Rødfirkant = vandværksboring, Orangefirkant= husstandsboringer, farvet skravering = nitratfølsomt grundvands område.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau for grundvand er overholdt. Det vurderes, at der ikke forekommer forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau, idet

udbringningsarealerne ikke ligger i områder med nitratfølsomt grundvand, samt det forhold at dyretrykket er lavere end det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha.

Sammen med de stillede vilkår i godkendelsen fra 2008 om etablering og anvendelse af vaskelands vurderes risikoen for påvirkning af grundvandet med sprøjtemidler lav.

Det vurderes, at den angivne mængde husdyrgødning til udbringning ikke vil have en væsentlig indvirkning på grundvandet, og at der derfor ikke behov er et for særlig vilkårstillelse.

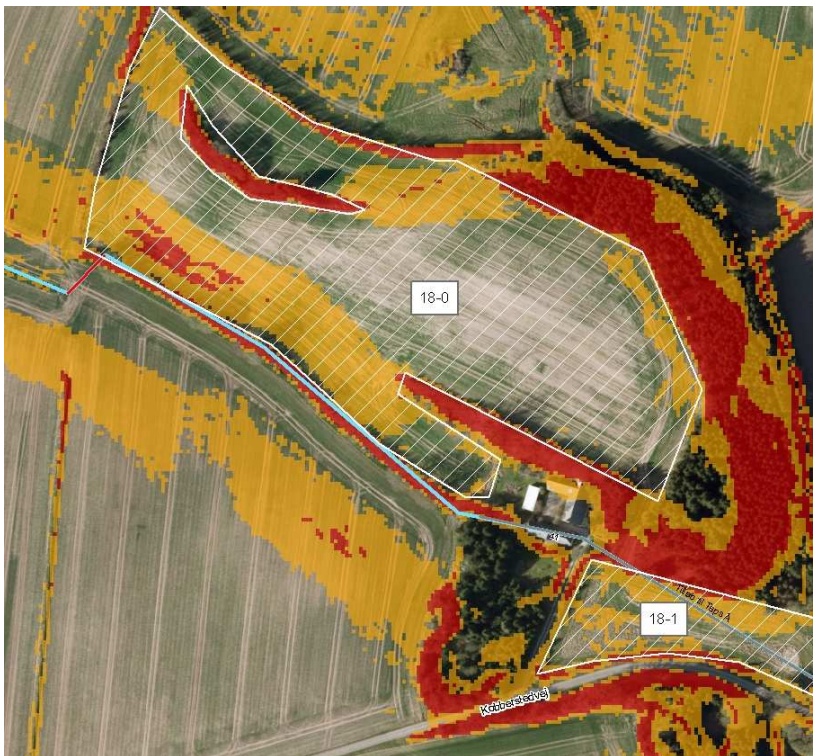
4.4 Påvirkning af søer og vandløb

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomt overfor tilførsel af fosfor. Derfor fokuseres der hovedsageligt på terrænhældninger ned til vandløb og søer.

Den beskyttede natur på og omkring udbringningsarealerne herunder søer og vandløb fremgår af kort 10 og 11.

Vandløb: Udbringningsarealerne afvander til to forskellige vandløbssystemer, dels Kær Mølleå-systemet og dels Taps å-systemet.

Mange af udbringningsarealerne ligger tæt på Kær Mølleå, men på ingen af disse forekommer der hældninger over 6 grader.

KORT 6: Orange = > 6° terrænhældning, rød = > 12° terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Blå streng = vandløb

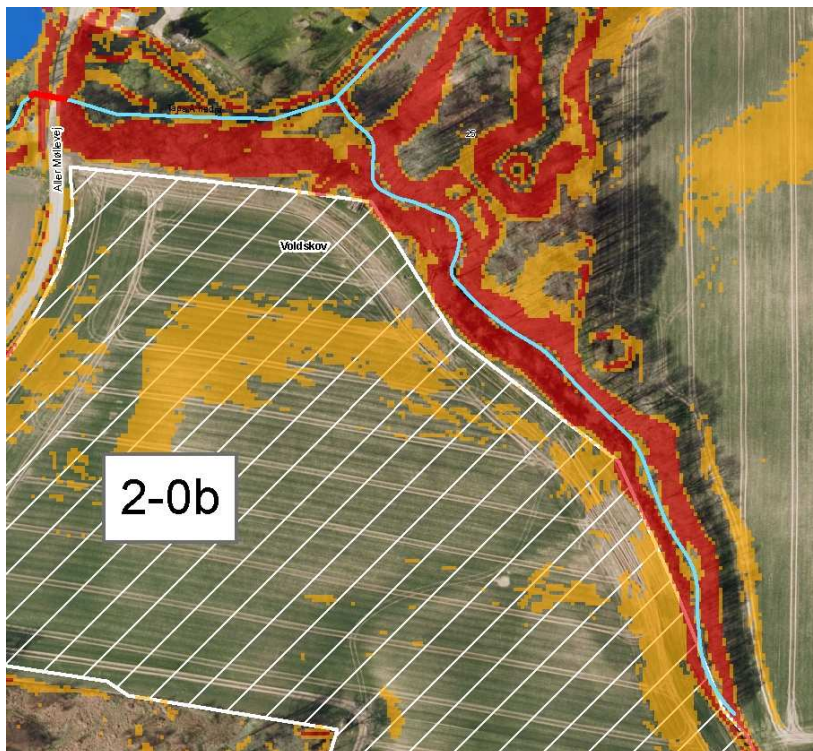
Ved mark 18-0 er der et åbent tilløb til Taps å, hvor der er hældninger over 6 grader. Udbringningsarealet er angivet, som om det går ned til vandløbet. På mark 18-1 er vandløbet rørlagt.

KORT 7: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Hvide prikkede = ikke udbringningsareal, Blå streng = vandløb

Længere nedstrøms er der også stejle hældninger ned til vandløbet, men her er hovedparten af udbringningsarealet (mark 25-0) uden stejle hældninger, dog er der et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Mark 5-2, 5-3 og 27-0 er ikke udbringningsarealer.

KORT 8: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = UDBRINGINGSAREAL, BLÅ streng = vandløb

Langs den nordlige og østlige side af udbringningsarealet 2-0b er der en meget stejl skrænt på over 12 graders hældning, men selve udbringningsarealet er uden større hældninger, dog er der igen et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Søer: Der er ingen søer beliggende inden på udbringningsarealerne. Enkelte søer ligger dog i nærheden af udbringningsarealerne. Der er søer ved mark 3-0, 5-1, og mark 7-0, 8-0. Der er ingen stejle hældninger over 6 grader på udbringningsarealerne ned til søerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløb: I henhold til husdyrbrugsbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer med en hældning over 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde (de orange eller røde områder angivet på kort 6, 7 og 8) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det vurderes ud fra oplysninger om arealernes hældninger, at mark 18-0 er omfattet heraf på den sydlige del af marken. Området som hælder ned mod vandløbet er ca. 0,5 ha. Derfor gøres der opmærksom på, at denne del af udbringningsarealet ikke må benyttes til udbringning af flydende husdyrgødning.

I forhold til mark 25-0 vurderes det, at udbringningsarealet skal ændres en smule således, at områder på den østlige side af marken med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet tages ud af markdriften. Derved mindskes risikoen for overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbet.

I forhold til mark 2-0b vurderes det ud fra arealbesigtigelse og hældningskortet 8, at de røde områder langs vandløbet er en del af vandløbsbrinken og dermed skal der en bræmme jf. vandløbsloven fra toppen af vandløbsbrinken. Der gøres ligeledes opmærksom på, at alle an-

dre åbne vandløb omkring udbringningsarealerne er omfattet af vandløbslovens bræmmebestemmelser.

Det vurderes på denne baggrund af de generelle regler vedrørende vandløbsbræmmer og forbud områder med udbringning af flydende husdyrgødning er tilstrækkeligt til, at sikre vandløbene mod erosion og overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbene.

Søer: Efter Kolding Kommune kendskab er ingen af de vandhuller, som ligger i nærheden af udbringningsarealerne der er særlige følsomme. Endvidere er der ingen stejle hældninger på udbringningsarealerne ned mod vandhullerne. På denne baggrund vurderes det, at de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til, at beskytte vandhullerne mod tilstandsændringer pga. udbringning af husdyrgødning.

4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.

Hejls Nor og opland:

Alle udbringningsarealer afvander via Kær Mølleå og Taps å til Hejls Nor, der er et ca. 190 ha vandområde som er en del af det internationale beskyttelsesområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer. Se udpegningsgrundlag i Bilag 3.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser og derfor karakteriseres Hejls Nor, som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha, og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 0,01 % af det samlede opland.

Hejls Nors tilstand og målsætning:

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning er 19,3 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor er 208440 kg årligt.

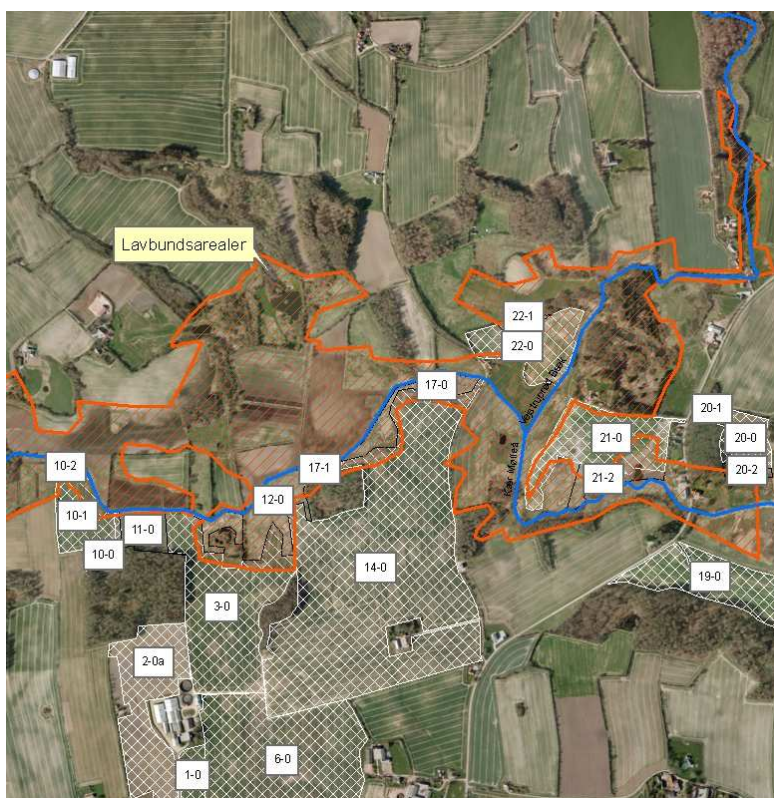
Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Basianalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitrat-klasse I, II, og III samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

Projektets udvaskning af nitrat og fosfor fra arealerne:

Oplandet til Hejls Nor er ifølge det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven udpeget til et særligt følsomt Natura 2000-område, og derfor er oplandet opdelt i nitratklasser og fosforklasser.

Udbringingsarealer i fosfor- og nitrat-klasser.	Nitrat klasse II	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse I	Fosfor klasse II
Antal ha	160,9	106,3	47,4	7,5

KORT 9: Rød skravering = lavbundsarealer / fosforklasse II arealer

Som det fremgår af ovenstående kort er der lavbundsarealer/fosforklasse II arealer langs Kær Mølleå. Størstedel af mark 22-0 samt en mindre del af markerne (3-0,10-1, 14-0, 17-1) der grænsende op til åen er lavbundsarealer. På disse arealer, må der ikke være fosfor overskud jf. beregningerne i ansøgningsystemet.

I ansøgningen er der angivet ca. 47 ha som ligger i fosforklasse I, dvs. at disse arealer har et fosfortal mellem 4-6.

Hovedparten af udbringingsarealerne ligger i fosforklasse 0. På disse arealer har ansøger angivet, at fosfortallene på markerne er under 4.

Udvaskningen fra udbringningsarealerne afhænger af flere forskellige faktorer.

Projektets arealoplysninger			
Drænet?	Jordtype	Sædskifte	Ref. sædskifte
Alle er drænet - undtagen mark 21-0	JB 7 = 144,6 ha JB 6 = 5,3 ha JB 4 = 11 ha (mark 2-0b)	Det valgte standard sædskifte er S2	Reference sædskiftet er S2, dog undtagen på mark 2-0b (11 ha) her er reference sædskiftet S4.

Udover ovenstående fremgår det af den eksisterende godkendelse og ansøgningen om tillæg, at søerne får 28 smågrise pr. årssø, hvilket er en forøgelse i forhold til normen (27,2). Dette betyder, at der er en lille forøgelse af gødningsmængderne i forhold til normen.

For at overholde det generelle beskyttelsesniveau til overfladevand foretages der forskellige tiltag – se nedenstående tabel.

Forhold som er med til at påvirke udvaskningen af nitrat og fosfor til overfladevand						
	Tiltag 1 Afsætning af gylle	Tiltag 2 Sædskifter	Tiltag 3 Foder	Tiltag 4 Andre tiltag	Resultat	
					Nitrat til overfladevand Udvaskning til rodzonen	Fosfor – overskud
Mulighed 1	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/ FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Ekstra eftergrøder udover de lovpligtige 4,5 %	Udvaskning fra projektet 46,5 kg N/ha	3,9 P/ha
Mulighed 2	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Reduktion i N-norm til bedriften 3,5 %	Udvaskning fra projektet 46,4 kg N/ha	3,9 P/ha

Udad ovenstående er der følgende ændringer i forhold til godkendelsen fra 2008.

- Flere arealer og mindre afsætning af gylle til tredjemand. Dette bevirker at dyretrykket går fra 1,39 til 1,38 DE/ha.
- Fodertiltag hos smågrisene; 1,80 gram P /FE
- Ekstra eftergrøder (mulighed 1) eller reduktion i N-normen (mulighed 2)

Samlet set medfører dette en ændring i N-udvaskning pr. ha og i P – overskuddet på bedriften.

Nitratudvaskning fra rodzonen:

- Miljøgodkendelse 2008 = 45,6 kg N/ha
- Ansøgning om tillæg = 46,5 kg N/ha
- Forskel = + 0,9 kg N/ha

P- overskuddet:

- Miljøgodkendelse 2008 = 3,5 kg P/ha
- Ansøgning om tillæg = 3,8 kg N/ha
- Forskel = + 0,3 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, pga. af projektets karakteristika og afstanden til Hejls Nor, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af området i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på området.

Vurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Hejls Nor er foretaget på baggrund af de fosfor- og kvælstofberegninger, der er lavet i det elektroniske ansøgningskema – se ovenstående tabel.

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosforsårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes, at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til Kommunerne, hvori det fremgår hvorledes vurderingen af de kumulative effekter skal foretages. Det fremgår af denne vejledning, at det skal vurderes om en der er sket en stigning i antallet af husdyrhold i oplandet til vandområdet. Husdyrholdet på bedriften Skelbæk I/S indgår i miljøstyrelsens tal fra 2007 – 2010. Da der med dette tillæg ikke sker nogen udvidelse af dyrehold, og alt udbringning af gødning fra bedriften stadigt sker i det samme opland vurderes det, at der ikke skal foretages en vurdering af de kumulative effekter.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Nitrat til overfladevand: I dette projekt er alle udbringningsarealer beliggende i nitratklasse II, hvilket betyder at det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha skal reduceres med 65 %, dvs. højst 0,91 DE/ha, eller en udvaskning fra rodzonen som svarer til udvaskning fra 0,91 DE/ha ved en norml drift. Udvasningen fra 0,91 De/ha ved en norm-drift er 46, 5 kg N/ ha fra rodzonen.

Det fremgår af ansøgningen, at i stedet for, at reducere husdyrtrykket foretages der foderkorrektioner og ekstra efterafgrøder eller reduktion i kvælstofnormen. Med det valgte sædskifte og ved at anvende disse tiltag bliver nitrat- udvasningen fra rodzonen på 46,5 kg N /ha, hvilke også er den højeste tillagte N-udvasning fra rodzonen i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand.

En del af det udvaskede kvælstof fra rodzonen vil blive omsat i jorden inden det når marine-områder. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er imellem 51 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvasningen fra projektet til Hejls Nor 2431,75 kg N.

I følgende godkendelsen fra 2008 er udvaskningen fra projektet 45,6 kg N/ha fra rodzonen, dermed stiger udvaskningen med 1,1 Kg N/ha. Stigningen er meget begrænset set i forhold til den samlede påvirkning og den vurderes ikke at kunne registreres i Hejls Nor.

Ovenstående udvaskning angiver både udvaskningen fra husdyrgødningen og udvaskningen fra handelsgødningen, dvs., den samlede udvaskning fra markerne. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen. Ifølge Farm-N beregningerne i ansøgningen er bidraget fra husdyrgødningen på 4,1 kg N/ha, og dermed er den samlede udvaskning fra husdyrgødningen til Hejls Nor på 659,69 kg N/år.

Husdyrgødnings bidrag til kvælstofudledning fra arealerne udgør derfor ca. 0,32 % af den samlede udledning til Hejls Nor. Husdyrgødningens bidrag er under 1 % af den samlede belastning og dermed vurderes det ikke at kunne medføre skadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for N-udvaskningen fastholdes i nedenstående vilkår.

Fosfor overskud:

I godkendelsen fra 2008 er der vist fosfortal for markerne i bilag 6. Fosfortallene er udtaget i 2007 og viser at det gennemsnitlige fosfortal er på 3,6 for alle arealerne. Et lavt fosfortal (under 4) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er høj, mens et højt fosfor tal (over 6) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er lav.

Hovedparten af arealerne, ca. 106 ha, ligger i fosforklasse 0, dvs. at arealerne har et fosfortal under 4. På disse arealer er der en lav risiko for fosforudvaskning.

Ca. 47 ha af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse I, dvs. at fosfortallene er mellem 4-6. Det betyder at arealerne har en middelmådig evne til at tilbageholde fosfor i jorden. Da fosforoverskuddet er under 4 kg P /ha foreskriver beskyttelsesniveauet, at jorden her kan tilbageholde fosforen i jorden og dermed er der en lav risiko for fosforudvaskning fra disse arealer.

Nogle af arealerne, ca. 7,4 ha, omkring Kær Mølleå, ligger i et lavbundsområde dvs. fosforklasse 2. Lavbundsarealer kan ikke i samme grad tilbageholde fosfor som andre arealer, derfor må fosforoverskuddet ikke øges på disse arealer uanset arealernes fosfortal. Et fosforoverskud på disse arealer medfører en høj risiko for fosforudvaskning.

Samlet set vurderes det derfor, at på lavbundsarealerne/fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1) må der ikke være fosforoverskud, og på bedriftsniveau skal fosforoverskuddet være under 4 kg P/ ha /år. Ved overholdelse af dette vurderes det, at risikoen for fosforudvaskning fra arealerne er lav.

Det beregnede fosforoverskud på 3,9 kg P/ha fremkommer ved et norm-fosforoutput fra det konkrete antal svin og sammensætning af svineholdet, som er korrigeret ved forbedret fodringstiltag hos søer og smågrise.

Søernes foderkorrektioner er de sammen i miljøgodkendelsen fra 2008 og i ansøgningen om tillægget, men søernes fosforkorrektioner fremgår ikke af vilkårene. Der er ikke anvendt fosfortiltag hos smågrisene i miljøgodkendelsen fra 2008. For at sikre, at fosforoverskuddet ikke overstiger 3,9 kg P/ha stilles der vilkår om overholdes at forudsætningerne for indholdet af fosfor i gødningen. Dette gøres ud fra Miljøstyrelsens teknologiblad "Fosfor indhold i smågrise-foder" (31/5-2011) og "Fosfor indhold i sofoder" (31/5-2011).

Fosfor ab dyr beregnet ud fra formlerne:

- $$P \text{ ab dyr pr smågrise} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

- $$\frac{P \text{ ab dyr pr. årsso}}{1000} = (\text{FE pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Når der er foretaget foderkorrektioner bliver bedriftens fosforoutput på markerne 30,7 kg P/ha. Store dele af den udbragte mængde fosfor optages i afgrøderne og alt efter hvilke afgrøder der dyrkes variere mængden af fosfor som optages. I ansøgning er der valgt standard sædskiftet S2, som jf. ansøgningen frafører 26,9 kg P/ha. Derfor skal der anvendes et sædskifte som mindst frafører 26,9 kg P/ha.

Det vurderes, at forskellen i nitrat – udvaskningen og P-overskuddet mellem godkendelsen fra 2008 og ansøgning om tillæg er begrænset og uden betydning for Hejls Nor og samlet set vurderes det at, en nitrat udvaskning fra rodzonen på 46,5 kg N/ha og et fosfor overskud på under 4 kg P / ha ikke medfører en risiko for en miljøskadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for overholdelsen af det beregnede N og P overskud fastholdes i nedenstående vilkår.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

Nitrat

- *Nitratudvaskningen fra rodzonen må højst være 46,5 DE/ha. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 22113,05 Kg N/ år.*
 - *Der skal til enhver tid benyttes et sædskifte med mindst 15 % vinterraps og mindst 10 % efterafgrøder (svarende til standard sædskiftet S2). Alternativt kan der anvendes et andet sædskifte, hvis det på forhånd kan dokumenteres at normfjernelsen af kvælstof og fosfor er mindst lige så stor som standard sædskifte S2.*
 - *Der skal etableres 4,5 % procent ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder eller der skal reduceres i bedriftens N-norm med 3,5 %. Når et af tiltagene er valgt kan der ikke skiftes tilbage til et andet tiltag. De ekstra efterafgrøder eller reduktionen i bedriftens n-norm skal entydigt fremgå af gødningsregnskabet og dertilhørende skemaer og bilag, således at overholdelsen af vilkåret entydigt kan kontrolleres.*

Fosfor

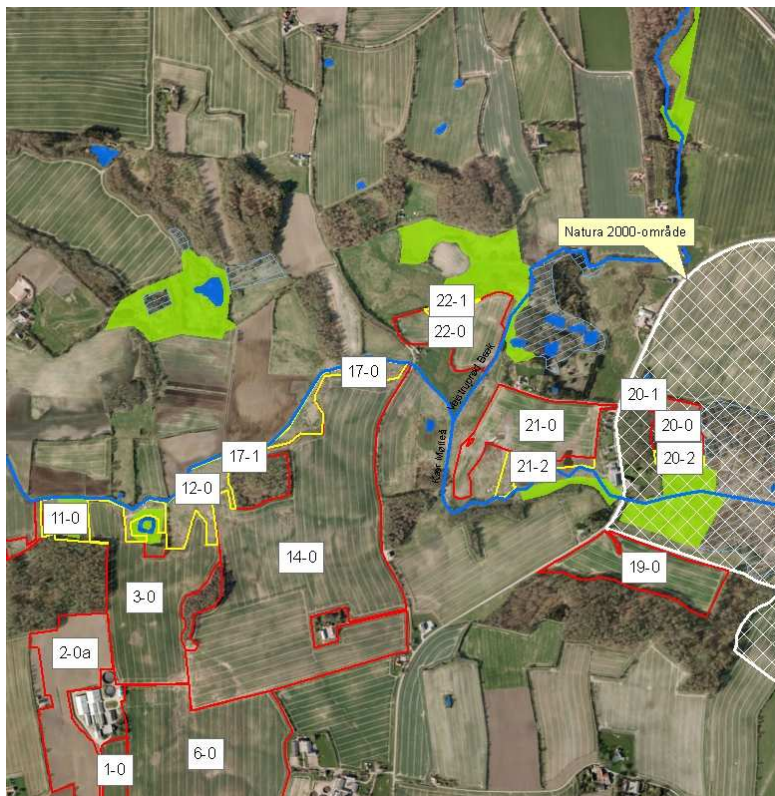
- *Der skal være fosforbalance på markerne beliggende i fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1). Fosforoverskuddet på bedriftsniveau må højst være 3,9 kg P/ha/år. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 4973,36 kg P/år.*
 - *Der skal der foreligge gyldige fosfortal for alle bedriftens arealer. De anvendte fosfortal må højst være 5 år gamle og skal være baseret på et repræsentativt udsnit af udbringningsarealerne. Hvis fosfortallene overstiger 6 pt, skal kommu-*

- nen kontaktes og der vil eventuelt blive påbudt tiltag for at mindske risikoen for fosfor udvaskning fra markerne.
- Fosforoverskuddet skal beregnes ud fra det aktuelle standard-sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år skal beregnes som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 19.600 smågrise skal den totale mængde P ab dyr pr. år være mindre end 1832 kg P pr. år.
 - "P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2009/2010): P ab dyr pr. smågris = ((afgangsvægt – indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FEsv/1000) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) x 0,0049 kg P pr. kg tilvækst). Vilkkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,80 FEsv pr kg tilvækst, 5,0 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,2-30 kg.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssø (5,334) x det årlige antal søer (700) skal være mindre end 3733,8 kg P pr. år.
 - P ab dyr pr årssø skal beregnes som (FE pr. årssø x gram fosfor pr. FE)/1000 – 0,58 – (antal fravænnede grise pr. årssø x fravænningsvægt x 0,006 kg P pr. kg tilvækst). Vilkkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: FE pr. årssø = 1484 (norm 2010), Gram fosfor pr. FE = 4,80, antal fravænnede grise pr. årssø = 28, fravænningsvægt = 7,2 kg
 - Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
 - N ab dyr og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Værdien skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.

4.6 Påvirkning af beskyttet natur

Flere af markerne ligger tæt ved eller grænser op til enge, moser eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se nedenstående kort.

Nogle af de nordlige arealer grænser op til beskyttede eng- og mosearealer. Udbringningsarealerne mark 20-0 og 20-1 ligger i det internationale naturbeskyttelsesområde – Lillebælt (H96). Syd for disse arealer ligger et beskyttet engområde, men i mellem udbringningsarealet og naturområdet er der et ikke harmoniareal. Dette areal har en brede på ca. 16 meter.

KORT 10 Beskyttet natur: Grøn = beskyttet eng, blå skraveret = mose, Hvid tern= Natura 2000-område, Marker med gul kant= Ikke harmoni areal

De sydøstlige udbringingsarealer grænser op til beskyttede overdrev, enge og moser. Der forekommer også forholdsvis stejle hældninger i kanten til de beskyttede naturtyper.

Det ene overdrev er 1,5 ha og delvist beliggende indenfor Natura 2000 området. Derfor er dette overdrev udpeget til et såkaldt § 7- natur.

Ifølge den miljøtekniske redegørelse i godkendelsen fra 2008 skulle der udlægges en en gødnings- og sprøjtefri bræmme på 15 meter på mark 25-0 langs det beskyttede overdrev.

KORT 11 Beskyttede natur syd: Grøn = eng, Rødbrun = overdrev, Blåt skraveret = mose, Hvidtneret = Natura 2000-område, Marker med gul kant = Ikke harmoni areal

Kommunens bemærkninger og vurdering

Enge, moser og overdrev trues i dag af især af tilgroning, påvirkning fra næringsstoffer, opdyrkning, sprøjtning, og dræning. I henhold til naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages handlinger, som ændrer den naturlige tilstand på naturområderne. I forbindelse med markdriften skal der derfor være særligt fokus på, at sprøjtemidler og gødning ikke afdriver/ afstrømmer til naturområderne.

Ingen af de nærliggende naturarealer vurderes særlig følsom overfor ammoniakpåvirkning. Derfor vurderes det, at den største trusel mod tilstandsændringer på naturarealerne er en eventuel direkte afstrømning af gylle eller afdrift af sprøjtemidler til arealerne.

Det vurderes, at naturområder omkring de nordlige udbringningsarealer (kort 10) ikke påvirkes af landbrugsdriften, idet markerne er forholdsvis jævne og uden større hældninger mod naturarealerne. Den beskyttede eng areal indenfor Natura 2000-område vurderes godt beskyttet mod en eventuel påvirkning fra udbringningsarealet 20-0, idet der er en bræmme på ca. 15 meter (mark 20-2), som ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning.

Det sydøstlige arealer (mark 5-0 og mark 25-0), se kort 11, grænser op til beskyttede moser, overdrev og enge. Det fremgår af kort 7, at der er terrænhældninger over 6 grader på udbringningsarealerne eller lige ved mark afgrænsningen til naturområdet. Mark 27-0 må ikke dyrkes, sprøjtes eller gødes, da det ligger i et beskyttet naturområde.

Det vurderes, at ved mark 25 og 5-3 er der risiko for at dyrkning af marken helt op til kanten til de beskyttede naturområder kan medføre en risiko for erosion, afstrømning af gylle eller

sprøjtemidler til naturområderne. Derfor stilles der krav om en 2 meter bræmme til naturbeskyttelsesarealerne.

På forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår vurderes det at projektet ikke medfører tilstandsændringer på de nærliggende beskyttede naturområder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 5-3 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*
- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 25-0 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*

4.7 Særligt beskyttede arter

I Bilag 4 findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller potentielt kan findes i den sydjyske natur, og som er på Bilag IV i EF-habitatdirektivet. I Bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets Bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede.

Det fremgår blandt andet af Bilag 4, at der ikke er kendskab til bilag V arter på de nærliggende naturområder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I den eksisterende miljøgodkendelse er der et vilkår (vilkår 88) om 2 meter bræmmer omkring alle vandhuller og samtlige vandløb også selvom nogle af disse skulle blive til såkaldt enkeltmand vandhuller. Det vurderes at dette vilkår og at arealdriften i øvrigt ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV arter og deres leve og yngelsteder. Se den nærmere konsekvensvurdering i Bilag 4.

5. Kommunens samlede vurdering

Det er Kolding Kommunes samlede vurdering, at bedriftens drift efter gennemførelse af projektet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink, reading "Torsten Zink Sørensen".

Torsten Zink Sørensen

Miljømedarbejder

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen
Nytorv 11, 6000 Kolding

6. Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og høringsberettigede i sagen

Bilag 2: Henvisninger

Bilag 3: Habitatområder og deres udpegningsgrundlag

Bilag 4: Særlige beskyttede arter (Bilag IV-arter)

Bilag 5: Vilkårskatalog

*TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE
AF HUMLEFÆGYDE 32, 6070 CHRISTIANSFELD*

Godkendelsesdato 14/9-2011

Indholdsfortegnelse

1. DATABLAD	3
2. RESUMÉ, ANSØGNING OG OFFENTLIGHEDENS INDDRAGELSE	4
2.1 Ikke-teknisk resumé.....	4
2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse.....	5
3. GENERELT OM TILLÆGGET	6
3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold.....	6
3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen.....	7
4. UDBRINGNINGSAREALER	8
4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold	8
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder.....	12
4.3 Påvirkning af grundvandet	14
4.4 Påvirkning af søer og vandløb	15
4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.....	18
4.6 Påvirkning af beskyttet natur	24
4.7 Særligt beskyttede arter	27
5. KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	28
6. BILAGSOVERSIGT	29

1. Datablad

Ansøger:

Navn:	Skelbæk I/S
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
CVR-nummer:	28597371
P-nummer:	1002784114
Ejendomsnr.:	6210256802

Kontaktperson:

Navn	Jens Schultz
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Tlf.:	74561293 / 29851293
Mail:	jds78@schultz.mail.dk

Landbrugskonsulent:

Navn:	KHL
Adresse:	Niels Borhsvej 2, 6000 Kolding
Mail:	las@khl.dk
Tlf.:	74341700

Tilsynsmyndighed:

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen	
Adresse:	By og udviklingsforvaltningen, Nytorv 11, 6000 Kolding
Mail:	Byogudvikling@kolding.dk
Tlf.:	79 79 74 39

2. Resumé, ansøgning og offentlighedens inddragelse

I dette kapitel gives et ikke-teknisk resumé af miljøgodkendelsens indhold samt oplysninger om offentlighedens inddragelse.

2.1 Ikke-teknisk resumé

Kolding Kommune meddelte den 22. oktober 2008 miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen på bedriften "Skelbæk I/S", Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld.

Kolding Kommune modtog i maj 2010 ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen. Ansøger Skelbæk I/S ønsker at inddrage nye arealer til udbringelse af husdyrgødning, som ikke tidligere er godkendt. På arealerne skulle der tidligere have været udarbejdet en § 16 godkendelse, men i stedet er arealerne nu forpagtet eller købt. Ændringer af arealer og ændringer af virkemidler til at reducere N-udvaskningen og fosforoverskuddet bevirker, at alle arealerne påvirkes af tillægget. Derfor omfatter dette tillæg alle arealerne tilhørende Skelbæk I/S.

Grundvand: Der er ingen særlige nitratfølsomme grundvandsområder under udbringningsarealer, derfor vurderes det, at projektet ikke har en negativ påvirkning på grundvandet.

Overfladevand – Vandløb og Søer: Vandløb og søer kan påvirkes af en direkte afstrømning eller jorderosion fra markerne. Derfor fokuseres der på hældningerne ned til vandløbene og søerne. Det fremgår af den eksisterende godkendelse, at der skal være mindst en 2 meter bræmme omkring alle vandløb og søer. I husdyrbrugsbekendtgørelsen fremgår der også regler for udbringning af flydende husdyrgødning på skrånede arealer ned mod søer og vandløb.

Der er flere marker med hældninger over 6 grader ned mod vandløb, men det er vurderet, at vilkåret i den eksisterende godkendelse og reglerne i husdyrbrugsbekendtgørelsen er tilstrækkelig til, at sikre at vandløbene og søerne ikke påvirkes negativt af driften på udbringningsarealerne.

Overfladevand – Hejls Nor: Hejls Nor er et særligt følsomt Natura 2000-område, derfor er der i oplandet til Hejls Nor udpeget nitrat-klasser og fosfor-klasser. Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat- og fosforklasserne. Kommunen har vurderet, at overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for Hejls Nor er tilstrækkeligt til, at sikre at projektet ikke har en skadelig indvirkning på Hejls Nor.

Kommunen har stillet en række vilkår som sikre, at tilsynsmyndighed kan kontrollere at Skelbæk I/S overholder forudsætningerne for overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau.

Terrestrisk natur og særlige arter: Flere af udbringningsarealerne grænser op til beskyttet naturområder, men de fleste steder vurderes det, på baggrund af naturarealernes sårbarhed og hældningsforholdene på markerne, at almindelige markdrift ikke vil medføre en tilstandsændring af arealerne.

Men omkring mark 25-0 vurderes det, at der skal etableres en 2 meter bræmme, således at erosionsrisikoen og risikoen for afstrømning af gylle til arealet mindes til naturområderne.

Der er ikke konkret kendskab til tilstedeværelsen af "bilag IV-arter" omkring udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan forekomme nogle omkring arealerne, men det vurderes, med de stillede vilkår om bræmmer, at deres potentielle levesteder og yngelområder omkring arealerne ikke påvirkes negativt.

Samlet vurdering

Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, grundvand og fosfor, og det vurderes sammen med de stillede vilkår, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet.

2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse

Ansøgningen (Skema nr. 17237) er første gang indsendt til Kolding Kommune den 04.05.2010. Efterfølgende er ansøgningen blevet ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Det foreliggende udkast er udarbejdet på baggrund af ansøgning version 4, med beregningsgrundlaget 01-2009-A. Sammen med ansøgning er der indsendt kopier af ansøgningen, hvor ansøger har ændret og anvendt foreskellige tiltag, således at de forskellige tiltag og miljøvirkninger kan sammenlignes.

Beregningerne, der er foretaget i ansøgningssystemet, tager udgangspunkt i en normbaseret bedriftsbalance med anvendelse af normtal for udbytter, kvælstofbehov, husdyrgødningsnormer, m.v.

Kolding Kommune har besigtiget udvalgte områder på og omkring udbringningsarealerne for at vurdere natur- og miljøforholdene, herunder de fysiske forhold. Vurderingerne er også foretaget på baggrund af Kolding Kommunes GIS-data.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17/8 -2011 udsendt i 3 ugers høring hos ansøger og arealejer, - Se Bilag 1.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har ikke modtaget høringsbemærkninger til udkastet. Miljøgodkendelsen meddeles derfor uden ændringer i forhold til udkastet.

3. Generelt om tillægget

Dette tillæg er givet i henhold til § 12 stk. 3 i Husdyrloven samt tilhørende godkendelsesbekendtgørelse og Husdyrbrugsbekendtgørelsen (se Bilag 2 for henvisninger). Øvrige tilladelser efter anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Tillægget omfatter de nye ændringer af den eksisterende miljøgodkendelse fra den 22. 10.2008. Der sker ingen ændringer af husdyrproduktionen og de tilhørende produktionsanlæg. Ændringer er i forhold til arealerne og udvaskningen herfra.

Følgende ændringer foretages:

- Tidligere tredjemandsarealer bliver nu tilknyttet bedriften, samt at to mindre arealer indgår som nye udbringningsarealer. Det samlede udbringningsareal tilknyttet bedriften går fra ca. 130 ha til 160 ha. Nye arealer er:
 - Mark 2-0b (11,07 ha (113 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 7-0 - 8-0 (21,49 ha (4 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 10-0 (0,52 (9 Aller Ejerlav, Aller))
 - Mark 17-1 (0,47 (9 Aller Ejerlav, Aller))
- Mark 21-2 i den eksisterende godkendelse udgår som udbringningsareal.
- Tidligere blev der afsat gødning svarende til ca. 150 DE, og i dette tillæg afsættes der husdyrgødning svarende til ca. 80 DE.
- Nye virkemidler:
 - Fosfor tiltag hos smågrisene.
 - Anvendelse af ekstra efterafgrøder 4,5 % eller alternativ en reduktion i bedriftens N-norm på 3,5 %.
 - På mark 2-0b anvendes andet sædskifte end referencesædskiftet
- Mindre ændringer i udbringningsarealer: Der er nogle mindre ændringer i forhold til udbringningsarealerne i den eksisterende godkendelse fra 2008. Disse ændringer omfatter bl.a. at 0,85 ha i mark 2-0 på matr. 9 Aller Ejerlav, Aller ikke indgår som udbringningsareal, hvilket de ej heller har været før. Ligeledes er der et mindre stykke (ca. 0,11 ha) af mark 14-0, som nu indgår, som udbringningsareal.

De ovennævnte ændringer medfører, at den gennemsnitlige udvaskning fra udbringningsarealerne stiger lidt:

- Fra 45,6 kg N/ha til 46,4 Kg N/ha og fra 3,5 kg P/ha til og 3,8 kg P/ha.

Da ændringerne medfører ændringer i miljøpåvirkningen fra alle arealer omfatter dette tillæg alle arealer tilknyttet til Skelbæk I/S og de eksisterende arealvilkår i godkendelsen fra 2008 udgår.

I henhold til husdyrlovens § 26 stk. 2 skal der foretages en samlet vurdering af alle ændringer der er foretaget siden 2007. Det betyder at nudriften i ansøgningen om tillæg skal være i overensstemmelse med nudriften fra den sidste ansøgning om udvidelse.

3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold

Tillægget skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt

og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Kommunen skal forud vurdere om nye fremtidige ændringer kan ske indenfor rammerne af den eksisterende godkendelse og dette tillæg, eller om de forudsætter et nyt tillæg til miljøgodkendelsen eller en anmeldelse.

F.eks. skal udskiftning af arealer forhåndsanmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal så inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede) kan ske uden en ny godkendelse såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug.

3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen

Da der inddrages nye arealer og anvendes andre virkemidler bortfalder retsbeskyttelsen på disse vilkår i den eksisterende godkendelse.

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse på de nye vilkår. Tillægget revurderes dog sammen med bedriftens eksisterende miljøgodkendelse. Såfremt revurderingen bevirker, at vilkår i dette tillæg skal ændres før de 8 års retsbeskyttelse sker dette ved meddelelse af påbud jf. husdyrlovens § 40 stk. 2.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

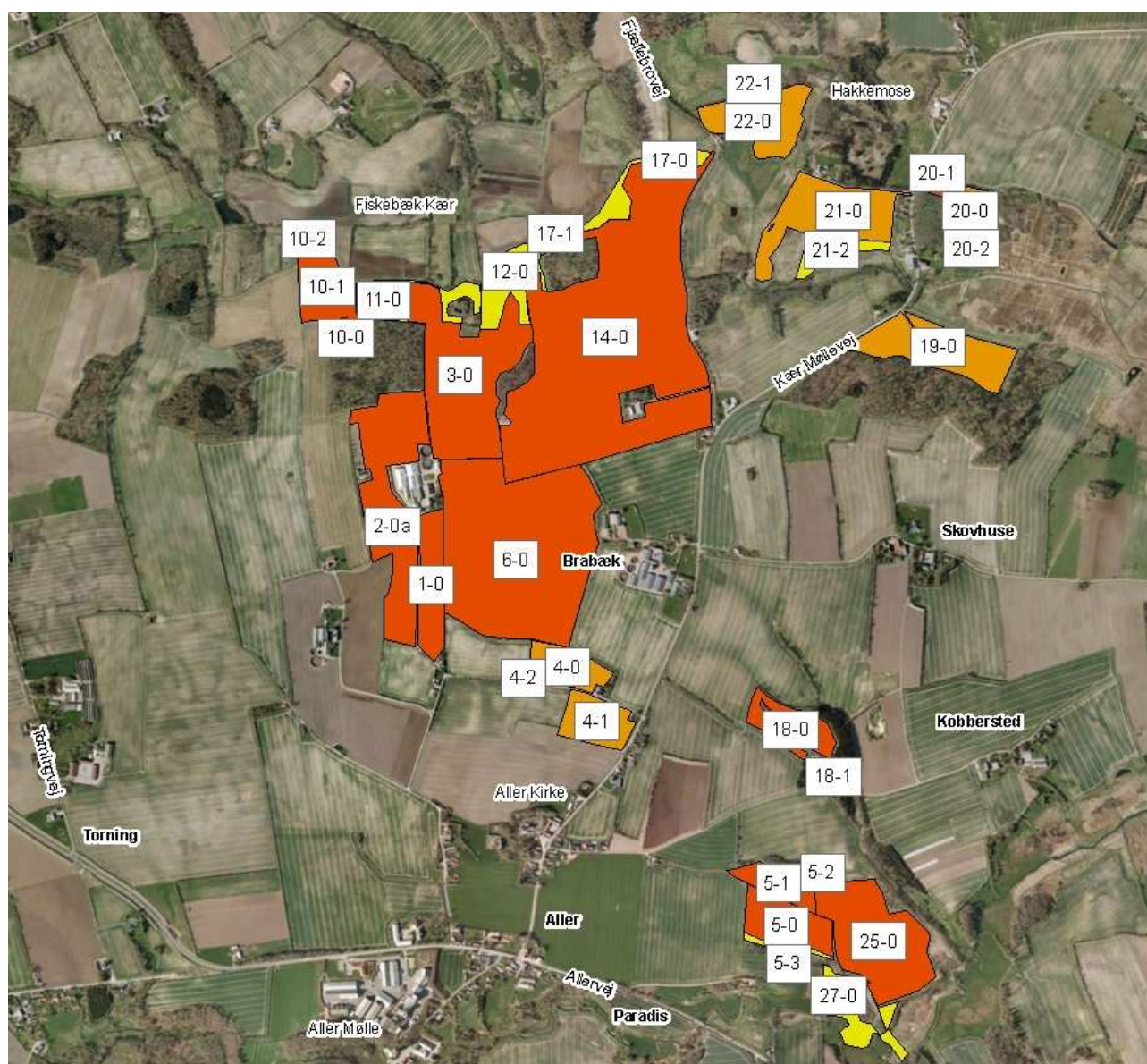
- *Vilkår nr. 7, 8, 85 og 86 i den eksisterende godkendelse (miljøgodkendelse af Skelbæk I/S fra den 22. oktober 2008) bortfalder og erstattes af vilkårene i dette tillæg.*
- *På tilsynsmyndighedens forlangende skal Skelbæk I/S dokumentere overholdelse af dette tillægs vilkår.*
- *Til dokumentation for, at udbringelsen af husdyrgødningen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:*
 - *Mark- og gødningsplan.*
 - *De seneste 5 års gødningsregnskaber med tilhørende markplaner og sædskifteoversigter.*
 - *Kvitteringer for overførte mængder af husdyrgødning (skema B1)*
- *Ændringer som kan have betydning for forudsætningerne af dette tillæg, skal meddeles til Kolding Kommune inden gennemførelsen. Dette gælder f.eks. for ændring af husdyrgødningsmodtager.*
- *Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Kolding Kommune.*
- *Tillægget til godkendelsen skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til bedriften, herunder også personer, som foretager markarbejde. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.*

4. Udbringningsarealer

4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold

Til bedriften Skelbæk I/S hører i alt ca. 175 ha landbrugsarealer samt ca. 9 ha øvrige arealer herunder skove og arealer med anlæg og veje.

Landbrugsarealerne	Ha
Ejet udbringningsareal	104,68
Forpagtet udbringningsareal	56,23
Landbrugsareal som ikke anvendes til udbringning	ca. 14
Udbringningsarealer i alt	160,91

KORT 1: Eksisterende ejede og forpagtede arealer. Rød = ejede arealer, Orange = forpagtede arealer og gul = øvrige landbrugsareal - ikke udbringningsareal.

Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen og snedækket.
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
- At sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Emissionerne af ammoniak til atmosfæren, der forårsages af spredning af gylle kan reduceres ved at vælge det korrekte udstyr. Referenceteknikken er en konventionen bredspreader, der ikke følges af en hurtig indarbejdelse.

Hver teknik har sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold og/eller på alle jordtyper. Teknikker, der nedfælder gylle fremviser den største reduktion, men teknikker, der spreder gylle oven på jorden efterfulgt af indarbejdelse kort tid derefter, kan opnå samme reduktion. Dette kræver imidlertid ekstra arbejde og energi(omkostninger) og gælder kun for landbrugsjord, der er nem at opdyrke. Det er BAT, hvis tilførelsen af gylle til landbrugsjord enten sker ved nedfældning eller slangeudlægning og indarbejdelse (hvis jorden er letopdyrkelig) inden for fire timer.

Der udføres markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner af Planteavlskonsulent. Udbringelsen af gylle sker med slæbeslanger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har vurderet, at ansøgningens angivelse af nudriften stemmer overens med vores oplysninger. Alle beregninger og vurderinger af nitrat- og fosforforhold tager udgangspunkt i de ansøgte gødningsmængder på de angivne udbringningsarealer. Derfor er det væsentligt, at der ikke foretages ændringer i gødningstype eller øgede gødningsmængder uden forudgående anmeldelse til Kommunen.

Det vurderes at ændringer i denne godkendelse ikke udløser krav om tillægsgodkendelse af den eksisterende § 16 godkendelse på Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld, idet der samlet set afsættes mindre N og P til Smedeforte 5.

BAT - Management og udbringning:

Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med godt landmandskab, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses mest muligt. Det betyder blandt andet, at gylle skal nedfældes mest muligt og ved anvendelse af slangeudlægning i voksende afgrøder skal gyllen lægges helt ned på jorden.

I kapitel 9 i husdyrbrugsbekendtgørelsen er der oplistet en række krav til, hvordan og hvornår udbringningen må foregå. Fra den 1. januar 2011 skal udbringning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning. Det vurderes, at efterlevelse af de gældende lovkrav vedr. udbringningsmetoder og tidspunkter er tilstrækkelige til at sikre, at dette projekt lever op til bedste anvendelige teknologi for udbringning.

Det fremgår dog ikke direkte af lovgivningen, at der ikke må udbringes på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Kommunen vurderer, at udbringning af gylle på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer, vil øge risikoen for en forure-

ning af vandmiljøet, samtidig med, at det medfører en dårligere udnyttelse af kvælstoffet i gyllen. Derfor stilles der vilkår om, at der ikke må udbringes under ovennævnte forhold, da det vurderes at udbringning under disse forhold ikke efterlever bedste tilgængelig teknologi.

Andre BAT-forhold, såsom management vurderes at være efterkommet ved at overholde de eksisterende BAT-vilkår i godkendelsen fra 2008.

Med de stillede vilkår vurderes det, at dette projekt overholder et tilstrækkeligt BAT-niveau for denne type projekt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der må højst udbringes husdyrgødning svarende til 222,15 DE på de nedenstående arealer. Ved en produktion større end 222,15 DE/år skal gødningen afsættes til tredjemand. Ved fuld produktion skal der afsættes 80 DE/år til tredjemand.*
- *Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de 160,91 ha ejede udbringningsarealer, som fremgår af kort 1 og 2. På øvrige ejede og forpagtede arealer tilknyttet CVR-nr. 28597371 må der ikke udbringes husdyrgødning (det gælder markerne 5-2, 5-3, 10-2, 11-0, 10-2, 12-0, 17-0, 20-2, 21-2, 22-1 og 27-0).*
- *Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.*

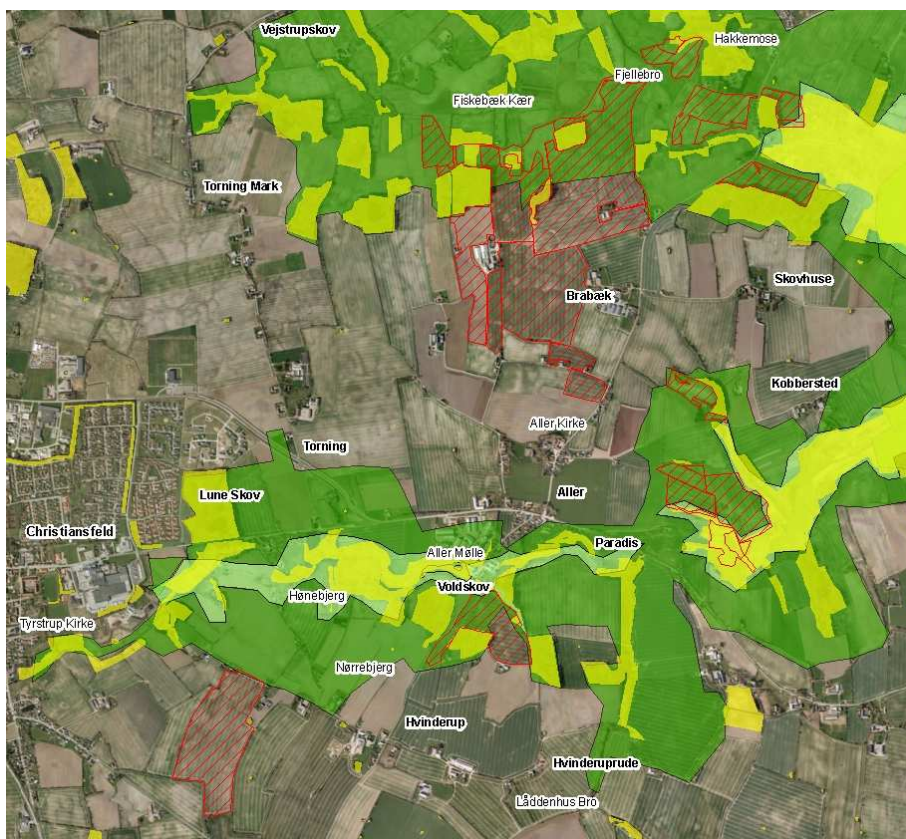
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder

I Kommuneplanen 2010-2021 for Kolding Kommune er der bl.a. nogle overordnede retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land. Kommunen skal bl.a. sikre, at miljøgodkendelser ikke er i modstrid med disse retningslinjer. Koldings Kommuneplan er opdelt i områdeplaner og udbringningsarealerne er beliggende indenfor "Områdeplan 13 – Christiansfeld". Nedenstående er et uddrag af udpegningerne, som potentielt kan blive påvirket af projektet.

Jordbrugsmæssig anvendelse: Områder til jordbrugsmæssig anvendelse skal hovedsagelig anvendes til jordbrugserhverv, dvs. landbrug, skovbrug og gartneri. Varetagelsen af andre samfundsmæssige interesser kan medføre, at disse hensyn må nedprioriteres. Alle arealer er beliggende i et område med retningslinjen "jordbrugsmæssigt anvendelse".

Arealerne er ikke beliggende indenfor landbyafgrænsninger eller fremtidigt byudviklingsområder/ boligområder. Det nærmeste boligområde (Aller) er beliggende ca. 150 meter fra nærmeste udbringningsareal. Dernæst er det sydligst udbringningsareal ca. 430 meter fra Christiansfeld By.

Naturretningslinjer: Langs ådalene ved Taps Å og Kær Mølleå er der flere forskellige naturretningslinjer, som "Naturområder", "Økologisk forbindelsesområder", "Særlig værdifuld terrestrisk natur", "Særlig økologiske forbindelsesområder" og Geologiske beskyttelsesområder".

KORT 3: Mørkegrønne områder = Særlig økologisk forbindelsesområder, Lysegrønne områder = Særlige værdifulde terrestriske naturområder, Gule områder = naturområder.

Naturområderne skal sikre et mangfoldigt og varieret dyre- og planteliv, hvis der helt undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, som forringer et naturområde, skal der stilles krav om udlægning af nye natur-arealer, så naturværdierne samlet set bliver fastholdt eller forbedret. Dette gælder også for byggeri eller arealanvendelse, som finder sted udenfor selve

naturområdet, hvis det påvirker naturområdet. Naturområderne må ikke inddrages til anden eller mere intensiv anvendelse, medmindre naturværdierne samlet bliver fastholdt eller forbedret.

Endvidere står der at uden for de udpegede naturområder findes en række mindre, ofte ikke juridisk beskyttede, naturområder, som er af meget stor værdi som trædesten og vandringsveje for især dyr, fugle og anden fauna: levende hegn og diger, mindre vandhuller, kildevæld, småbevoksninger m.m. Det er vigtigt, at sådanne bevares og at der i forbindelse med etablering af byggeri og anlæg m.v. tages hensyn til disse naturværdier.

Fortidsminder og kulturudpegninger: Der er registret enkelte beskyttede sten- eller jorddige langs del af de to sydligste arealer. Derudover er der registreret to fortidsminder tæt ved udbringningsarealerne. Det ene fortidsminde er Fjællebro og det andet er et Voldsted ved Aller Mølle.

KORT 4: Gul= Beskyttede sten- og jorddiger, rød= fortidsminder, orange område = kulturområde.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Udbringningsarealerne har hidtil været anvendt til normal landbrugsdrift og der foretages ingen ændringer af læhegn, m.m. Ingen af udbringningsarealerne ligger i naturområder, men flere grænser optil naturområder. Mark 10-0 og 17-1 har dog ikke tidligere, jf. godkendelsen fra 2008, været anvendt som udbringningsareal, men da de ikke er udpeget som naturområder og samtidigt er udpeget til jordbrugsmæssigt anvendelse vurderes det, at en intensivering af disse arealer ikke er i modstrid med retningslinjerne.

Nogle af udbringningsarealerne er beliggende i udpegede økologiske forbindelsesområder, her er det særligt vigtigt, at beskytte og understøtte natur- og landskabslementerne på matrik-

lerne, såsom læhegn og andre småbiotoper, da disse er med til at fastholde naturværdierne i dette område.

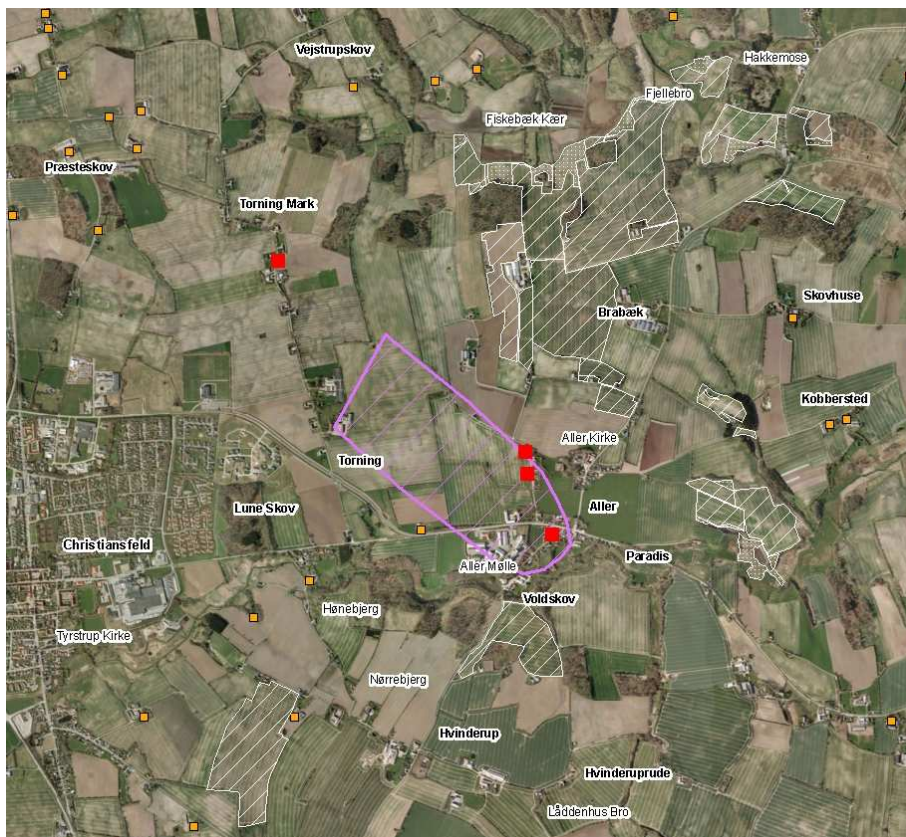
På baggrund af fortidsmindernes placering og karaktere vurderes det, at projektet ikke vil være til skade for disse. Der gøres opmærksom på, at beskyttede sten- eller jorddiger ikke må fjernes, da de er beskyttede efter museumsloven

Samlet vurderes det, at normal landbrugsmæssig anvendelse, som angivet i projektet ikke er i modstrid med de kommunalt udpegede områder. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for særlig vilkårstillelse.

4.3 Påvirkning af grundvandet

Alle udbringningsarealer ligger indenfor et område med drikkevandsinteresse(OD), men ingen indenfor særlig drikkevandsinteresse område (OSD). Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor vandværksindvindingsoplande eller indenfor områder med nitratfølsomt grundvand.

Allers vandværksboringer og et tilhørende område med nitratfølsomt grundvand ligger ca. 450 meter fra de nærmeste udbringningsarealer.

KORT 5: Rødfirkant = vandværksboring, Orangefirkant= husstandsboringer, farvet skravering = nitratfølsomt grundvands område.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau for grundvand er overholdt. Det vurderes, at der ikke forekommer forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau, idet

udbringningsarealerne ikke ligger i områder med nitratfølsomt grundvand, samt det forhold at dyretrykket er lavere end det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha.

Sammen med de stillede vilkår i godkendelsen fra 2008 om etablering og anvendelse af vaskelands vurderes risikoen for påvirkning af grundvandet med sprøjtemidler lav.

Det vurderes, at den angivne mængde husdyrgødning til udbringning ikke vil have en væsentlig indvirkning på grundvandet, og at der derfor ikke behov er et for særlig vilkårstillelse.

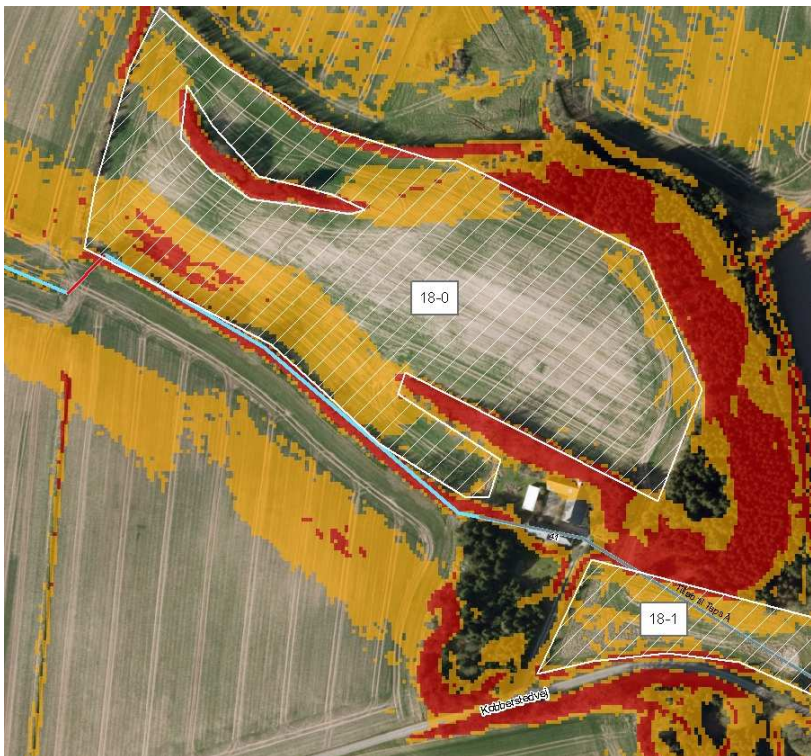
4.4 Påvirkning af søer og vandløb

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomt overfor tilførsel af fosfor. Derfor fokuseres der hovedsageligt på terrænhældninger ned til vandløb og søer.

Den beskyttede natur på og omkring udbringningsarealerne herunder søer og vandløb fremgår af kort 10 og 11.

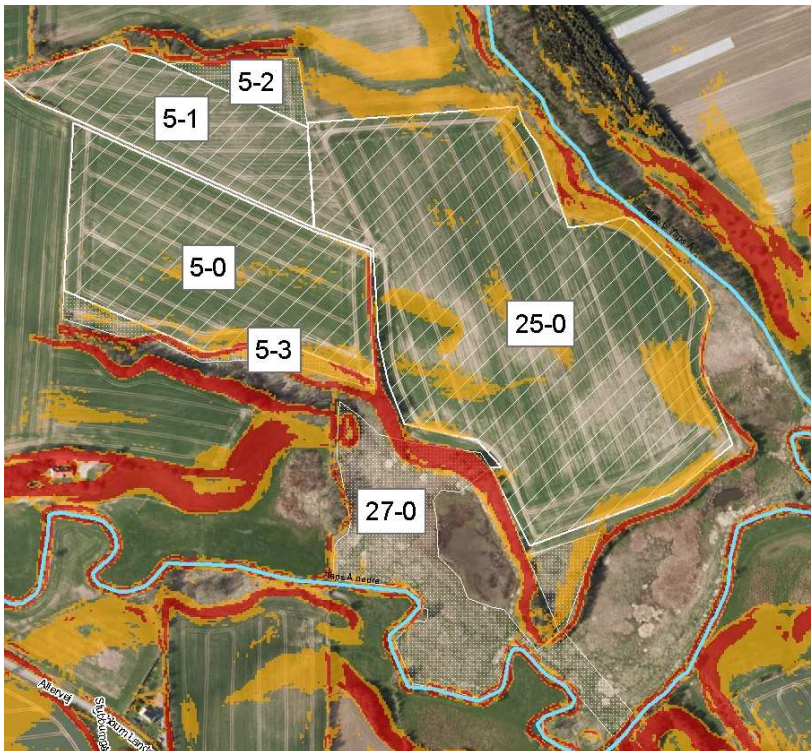
Vandløb: Udbringningsarealerne afvander til to forskellige vandløbssystemer, dels Kær Mølleå-systemet og dels Taps å-systemet.

Mange af udbringningsarealerne ligger tæt på Kær Mølleå, men på ingen af disse forekommer der hældninger over 6 grader.

KORT 6: Orange = > 6° terrænhældning, rød = > 12° terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Blå streng = vandløb

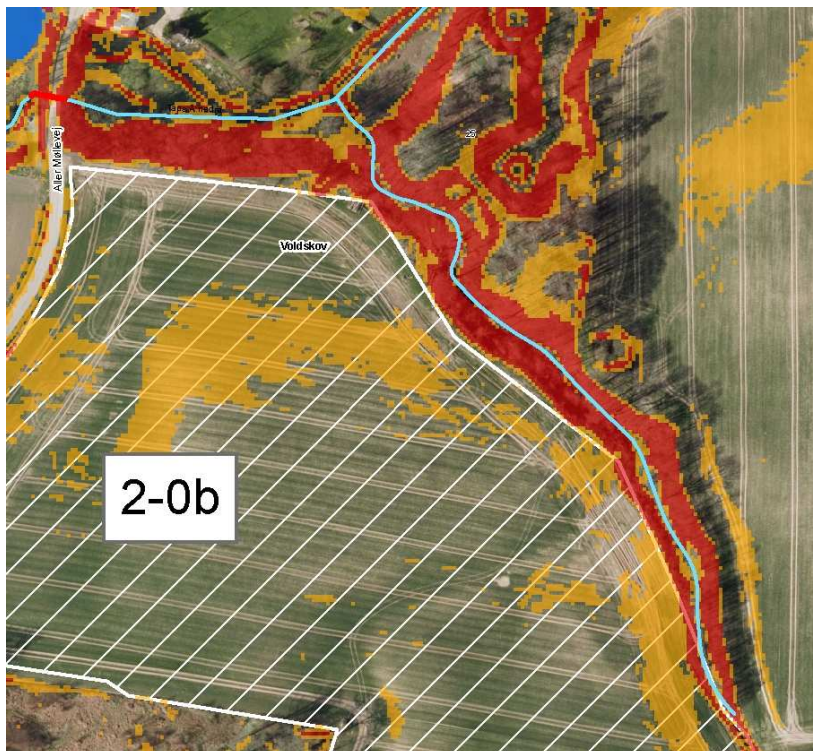
Ved mark 18-0 er der et åbent tilløb til Taps å, hvor der er hældninger over 6 grader. Udbringningsarealet er angivet, som om det går ned til vandløbet. På mark 18-1 er vandløbet rørlagt.

KORT 7: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Hvide prikkede = ikke udbringningsareal, Blå streng = vandløb

Længere nedstrøms er der også stejle hældninger ned til vandløbet, men her er hovedparten af udbringningsarealet (mark 25-0) uden stejle hældninger, dog er der et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Mark 5-2, 5-3 og 27-0 er ikke udbringningsarealer.

KORT 8: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = UDBRINGINGSAREAL, BLÅ streng = vandløb

Langs den nordlige og østlige side af udbringningsarealet 2-0b er der en meget stejl skrænt på over 12 graders hældning, men selve udbringningsarealet er uden større hældninger, dog er der igen et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Søer: Der er ingen søer beliggende inden på udbringningsarealerne. Enkelte søer ligger dog i nærheden af udbringningsarealerne. Der er søer ved mark 3-0, 5-1, og mark 7-0, 8-0. Der er ingen stejle hældninger over 6 grader på udbringningsarealerne ned til søerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløb: I henhold til husdyrbrugsbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer med en hældning over 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde (de orange eller røde områder angivet på kort 6, 7 og 8) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det vurderes ud fra oplysninger om arealernes hældninger, at mark 18-0 er omfattet heraf på den sydlige del af marken. Området som hælder ned mod vandløbet er ca. 0,5 ha. Derfor gøres der opmærksom på, at denne del af udbringningsarealet ikke må benyttes til udbringning af flydende husdyrgødning.

I forhold til mark 25-0 vurderes det, at udbringningsarealet skal ændres en smule således, at områder på den østlige side af marken med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet tages ud af markdriften. Derved mindskes risikoen for overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbet.

I forhold til mark 2-0b vurderes det ud fra arealbesigtigelse og hældningskortet 8, at de røde områder langs vandløbet er en del af vandløbsbrinken og dermed skal der en bræmme jf. vandløbsloven fra toppen af vandløbsbrinken. Der gøres ligeledes opmærksom på, at alle an-

dre åbne vandløb omkring udbringningsarealerne er omfattet af vandløbslovens bræmmebestemmelser.

Det vurderes på denne baggrund af de generelle regler vedrørende vandløbsbræmmer og forbud områder med udbringning af flydende husdyrgødning er tilstrækkeligt til, at sikre vandløbene mod erosion og overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbene.

Søer: Efter Kolding Kommune kendskab er ingen af de vandhuller, som ligger i nærheden af udbringningsarealerne der er særlige følsomme. Endvidere er der ingen stejle hældninger på udbringningsarealerne ned mod vandhullerne. På denne baggrund vurderes det, at de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til, at beskytte vandhullerne mod tilstandsændringer pga. udbringning af husdyrgødning.

4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.

Hejls Nor og opland:

Alle udbringningsarealer afvander via Kær Mølleå og Taps å til Hejls Nor, der er et ca. 190 ha vandområde som er en del af det internationale beskyttelsesområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer. Se udpegningsgrundlag i Bilag 3.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser og derfor karakteriseres Hejls Nor, som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha, og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 0,01 % af det samlede opland.

Hejls Nors tilstand og målsætning:

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning er 19,3 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor er 208440 kg årligt.

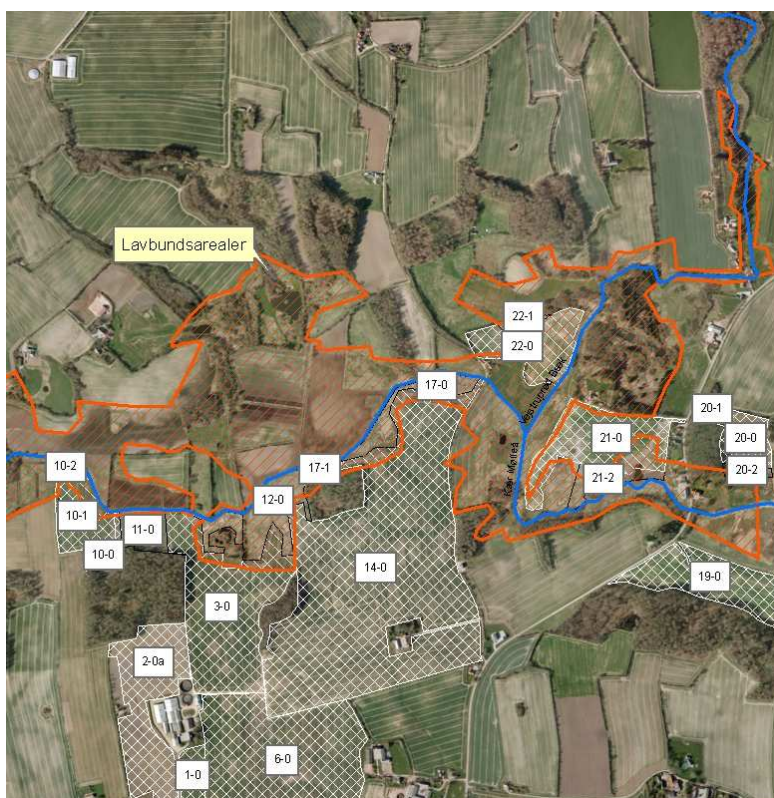
Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Basianalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitrat-klasse I, II, og III samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

Projektets udvaskning af nitrat og fosfor fra arealerne:

Oplandet til Hejls Nor er ifølge det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven udpeget til et særligt følsomt Natura 2000-område, og derfor er oplandet opdelt i nitratklasser og fosforklasser.

Udbringingsarealer i fosfor- og nitrat-klasser.	Nitrat klasse II	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse I	Fosfor klasse II
Antal ha	160,9	106,3	47,4	7,5

KORT 9: Rød skravering = lavbundsarealer / fosforklasse II arealer

Som det fremgår af ovenstående kort er der lavbundsarealer/fosforklasse II arealer langs Kær Mølleå. Størstedel af mark 22-0 samt en mindre del af markerne (3-0,10-1, 14-0, 17-1) der grænsende op til åen er lavbundsarealer. På disse arealer, må der ikke være fosfor overskud jf. beregningerne i ansøgningssystemet.

I ansøgningen er der angivet ca. 47 ha som ligger i fosforklasse I, dvs. at disse arealer har et fosfortal mellem 4-6.

Hovedparten af udbringingsarealerne ligger i fosforklasse 0. På disse arealer har ansøger angivet, at fosfortallene på markerne er under 4.

Udvaskningen fra udbringningsarealerne afhænger af flere forskellige faktorer.

Projektets arealoplysninger			
Drænet?	Jordtype	Sædskifte	Ref. sædskifte
Alle er drænet - undtagen mark 21-0	JB 7 = 144,6 ha JB 6 = 5,3 ha JB 4 = 11 ha (mark 2-0b)	Det valgte standard sædskifte er S2	Reference sædskiftet er S2, dog undtagen på mark 2-0b (11 ha) her er reference sædskiftet S4.

Udover ovenstående fremgår det af den eksisterende godkendelse og ansøgningen om tillæg, at søerne får 28 smågrise pr. årssø, hvilket er en forøgelse i forhold til normen (27,2). Dette betyder, at der er en lille forøgelse af gødningsmængderne i forhold til normen.

For at overholde det generelle beskyttelsesniveau til overfladevand foretages der forskellige tiltag – se nedenstående tabel.

Forhold som er med til at påvirke udvaskningen af nitrat og fosfor til overfladevand						
	Tiltag 1 Afsætning af gylle	Tiltag 2 Sædskifter	Tiltag 3 Foder	Tiltag 4 Andre tiltag	Resultat	
					Nitrat til overfladevand Udvaskning til rodzonen	Fosfor – overskud
Mulighed 1	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/ FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Ekstra eftergrøder udover de lovpligtige 4,5 %	Udvaskning fra projektet 46,5 kg N/ha	3,9 P/ha
Mulighed 2	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Reduktion i N-norm til bedriften 3,5 %	Udvaskning fra projektet 46,4 kg N/ha	3,9 P/ha

Udad ovenstående er der følgende ændringer i forhold til godkendelsen fra 2008.

- Flere arealer og mindre afsætning af gylle til tredjemand. Dette bevirker at dyretrykket går fra 1,39 til 1,38 DE/ha.
- Fodertiltag hos smågrisene; 1,80 gram P /FE
- Ekstra eftergrøder (mulighed 1) eller reduktion i N-normen (mulighed 2)

Samlet set medfører dette en ændring i N-udvaskning pr. ha og i P – overskuddet på bedriften.

Nitratudvaskning fra rodzonen:

- Miljøgodkendelse 2008 = 45,6 kg N/ha
- Ansøgning om tillæg = 46,5 kg N/ha
- Forskel = + 0,9 kg N/ha

P- overskuddet:

- Miljøgodkendelse 2008 = 3,5 kg P/ha
- Ansøgning om tillæg = 3,8 kg N/ha
- Forskel = + 0,3 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, pga. af projektets karakteristika og afstanden til Hejls Nor, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af området i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på området.

Vurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Hejls Nor er foretaget på baggrund af de fosfor- og kvælstofberegninger, der er lavet i det elektroniske ansøgnings-skema – se ovenstående tabel.

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosforsårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes, at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til Kommunerne, hvori det fremgår hvorledes vurderingen af de kumulative effekter skal foretages. Det fremgår af denne vejledning, at det skal vurderes om en der er sket en stigning i antallet af husdyrhold i oplandet til vandområdet. Husdyrholdet på bedriften Skelbæk I/S indgår i miljøstyrelsens tal fra 2007 – 2010. Da der med dette tillæg ikke sker nogen udvidelse af dyrehold, og alt udbringning af gødning fra bedriften stadigt sker i det samme opland vurderes det, at der ikke skal foretages en vurdering af de kumulative effekter.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Nitrat til overfladevand: I dette projekt er alle udbringningsarealer beliggende i nitratklasse II, hvilket betyder at det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha skal reduceres med 65 %, dvs. højst 0,91 DE/ha, eller en udvaskning fra rodzonen som svarer til udvaskning fra 0,91 DE/ha ved en norml drift. Udvasningen fra 0,91 De/ha ved en norm-drift er 46, 5 kg N/ ha fra rodzonen.

Det fremgår af ansøgningen, at i stedet for, at reducere husdyrtrykket foretages der foderkorrektioner og ekstra efterafgrøder eller reduktion i kvælstofnormen. Med det valgte sædskifte og ved at anvende disse tiltag bliver nitrat- udvasningen fra rodzonen på 46,5 kg N /ha, hvilke også er den højeste tillagte N-udvasning fra rodzonen i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand.

En del af det udvaskede kvælstof fra rodzonen vil blive omsat i jorden inden det når marine-områder. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er imellem 51 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvasningen fra projektet til Hejls Nor 2431,75 kg N.

I følgende godkendelsen fra 2008 er udvaskningen fra projektet 45,6 kg N/ha fra rodzonen, dermed stiger udvaskningen med 1,1 Kg N/ha. Stigningen er meget begrænset set i forhold til den samlede påvirkning og den vurderes ikke at kunne registreres i Hejls Nor.

Ovenstående udvaskning angiver både udvaskningen fra husdyrgødningen og udvaskningen fra handelsgødningen, dvs., den samlede udvaskning fra markerne. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen. Ifølge Farm-N beregningerne i ansøgningen er bidraget fra husdyrgødningen på 4,1 kg N/ha, og dermed er den samlede udvaskning fra husdyrgødningen til Hejls Nor på 659,69 kg N/år.

Husdyrgødnings bidrag til kvælstofudledning fra arealerne udgør derfor ca. 0,32 % af den samlede udledning til Hejls Nor. Husdyrgødningens bidrag er under 1 % af den samlede belastning og dermed vurderes det ikke at kunne medføre skadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for N-udvaskningen fastholdes i nedenstående vilkår.

Fosfor overskud:

I godkendelsen fra 2008 er der vist fosfortal for markerne i bilag 6. Fosfortallene er udtaget i 2007 og viser at det gennemsnitlige fosfortal er på 3,6 for alle arealerne. Et lavt fosfortal (under 4) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er høj, mens et højt fosfor tal (over 6) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er lav.

Hovedparten af arealerne, ca. 106 ha, ligger i fosforklasse 0, dvs. at arealerne har et fosfortal under 4. På disse arealer er der en lav risiko for fosforudvaskning.

Ca. 47 ha af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse I, dvs. at fosfortallene er mellem 4-6. Det betyder at arealerne har en middelmådig evne til at tilbageholde fosfor i jorden. Da fosforoverskuddet er under 4 kg P /ha foreskriver beskyttelsesniveauet, at jorden her kan tilbageholde fosforen i jorden og dermed er der en lav risiko for fosforudvaskning fra disse arealer.

Nogle af arealerne, ca. 7,4 ha, omkring Kær Mølleå, ligger i et lavbundsområde dvs. fosforklasse 2. Lavbundsarealer kan ikke i samme grad tilbageholde fosfor som andre arealer, derfor må fosforoverskuddet ikke øges på disse arealer uanset arealernes fosfortal. Et fosforoverskud på disse arealer medfører en høj risiko for fosforudvaskning.

Samlet set vurderes det derfor, at på lavbundsarealerne/fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1) må der ikke være fosforoverskud, og på bedriftsniveau skal fosforoverskuddet være under 4 kg P/ ha /år. Ved overholdelse af dette vurderes det, at risikoen for fosforudvaskning fra arealerne er lav.

Det beregnede fosforoverskud på 3,9 kg P/ha fremkommer ved et norm-fosforoutput fra det konkrete antal svin og sammensætning af svineholdet, som er korrigeret ved forbedret fodringstiltag hos søer og smågrise.

Søernes foderkorrektioner er de sammen i miljøgodkendelsen fra 2008 og i ansøgningen om tillægget, men søernes fosforkorrektioner fremgår ikke af vilkårene. Der er ikke anvendt fosfortiltag hos smågrisene i miljøgodkendelsen fra 2008. For at sikre, at fosforoverskuddet ikke overstiger 3,9 kg P/ha stilles der vilkår om overholdes at forudsætningerne for indholdet af fosfor i gødningen. Dette gøres ud fra Miljøstyrelsens teknologiblad "Fosfor indhold i smågrise-foder" (31/5-2011) og "Fosfor indhold i sofoder" (31/5-2011).

Fosfor ab dyr beregnet ud fra formlerne:

- $$P \text{ ab dyr pr smågrise} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

- $$\frac{P \text{ ab dyr pr. årsso}}{1000} = (\text{FE pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Når der er foretaget foderkorrektioner bliver bedriftens fosforoutput på markerne 30,7 kg P/ha. Store dele af den udbragte mængde fosfor optages i afgrøderne og alt efter hvilke afgrøder der dyrkes variere mængden af fosfor som optages. I ansøgning er der valgt standard sædskiftet S2, som jf. ansøgningen frafører 26,9 kg P/ha. Derfor skal der anvendes et sædskifte som mindst frafører 26,9 kg P/ha.

Det vurderes, at forskellen i nitrat – udvaskningen og P-overskuddet mellem godkendelsen fra 2008 og ansøgning om tillæg er begrænset og uden betydning for Hejls Nor og samlet set vurderes det at, en nitrat udvaskning fra rodzonen på 46,5 kg N/ha og et fosfor overskud på under 4 kg P / ha ikke medfører en risiko for en miljøskadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for overholdelsen af det beregnede N og P overskud fastholdes i nedenstående vilkår.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

Nitrat

- *Nitratudvaskningen fra rodzonen må højst være 46,5 DE/ha. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 22113,05 Kg N/ år.*
 - *Der skal til enhver tid benyttes et sædskifte med mindst 15 % vinterraps og mindst 10 % efterafgrøder (svarende til standard sædskiftet S2). Alternativt kan der anvendes et andet sædskifte, hvis det på forhånd kan dokumenteres at normfjernelsen af kvælstof og fosfor er mindst lige så stor som standard sædskifte S2.*
 - *Der skal etableres 4,5 % procent ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder eller der skal reduceres i bedriftens N-norm med 3,5 %. Når et af tiltagene er valgt kan der ikke skiftes tilbage til et andet tiltag. De ekstra efterafgrøder eller reduktionen i bedriftens n-norm skal entydigt fremgå af gødningsregnskabet og dertilhørende skemaer og bilag, således at overholdelsen af vilkåret entydigt kan kontrolleres.*

Fosfor

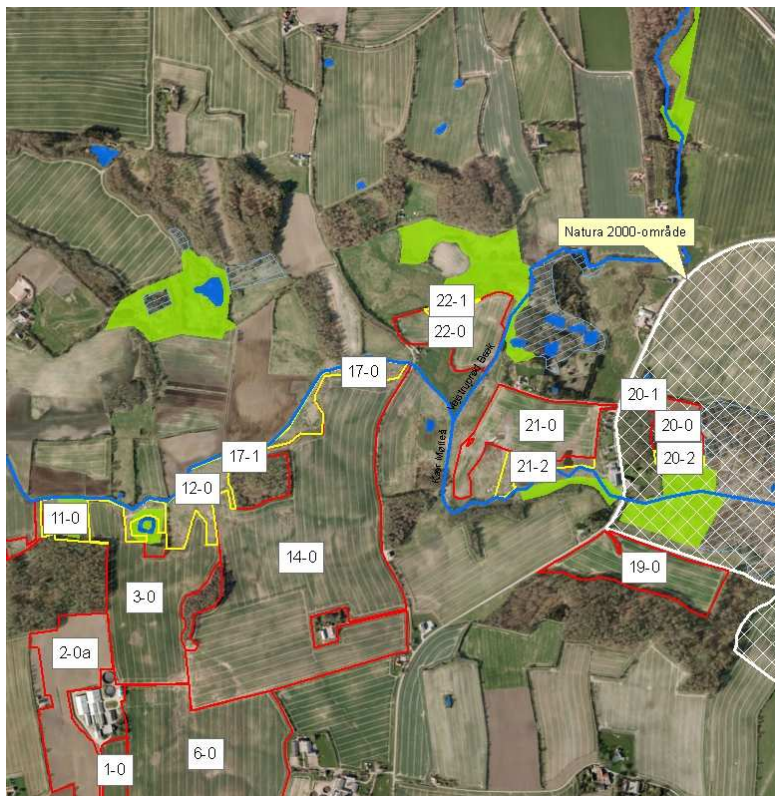
- *Der skal være fosforbalance på markerne beliggende i fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1). Fosforoverskuddet på bedriftsniveau må højst være 3,9 kg P/ha/år. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 4973,36 kg P/år.*
 - *Der skal der foreligge gyldige fosfortal for alle bedriftens arealer. De anvendte fosfortal må højst være 5 år gamle og skal være baseret på et repræsentativt udsnit af udbringningsarealerne. Hvis fosfortallene overstiger 6 pt, skal kommu-*

- nen kontaktes og der vil eventuelt blive påbudt tiltag for at mindske risikoen for fosfor udvaskning fra markerne.
- Fosforoverskuddet skal beregnes ud fra det aktuelle standard-sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år skal beregnes som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 19.600 smågrise skal den totale mængde P ab dyr pr. år være mindre end 1832 kg P pr. år.
 - "P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2009/2010): $P \text{ ab dyr pr. smågris} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$. Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,80 FEsv pr kg tilvækst, 5,0 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,2-30 kg.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssø (5,334) x det årlige antal søer (700) skal være mindre end 3733,8 kg P pr. år.
 - P ab dyr pr årssø skal beregnes som $(\text{FE pr. årssø} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$. Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: FE pr. årssø = 1484 (norm 2010), Gram fosfor pr. FE = 4,80, antal fravænnede grise pr. årssø = 28, fravænningsvægt = 7,2 kg
 - Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
 - N ab dyr og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Værdien skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.

4.6 Påvirkning af beskyttet natur

Flere af markerne ligger tæt ved eller grænser op til enge, moser eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se nedenstående kort.

Nogle af de nordlige arealer grænser op til beskyttede eng- og mosearealer. Udbringningsarealerne mark 20-0 og 20-1 ligger i det internationale naturbeskyttelsesområde – Lillebælt (H96). Syd for disse arealer ligger et beskyttet engområde, men i mellem udbringningsarealet og naturområdet er der et ikke harmoniareal. Dette areal har en brede på ca. 16 meter.

KORT 10 Beskyttet natur: Grøn = beskyttet eng, blå skraveret = mose, Hvid tern= Natura 2000-område, Marker med gul kant= Ikke harmoni areal

De sydøstlige udbringingsarealer grænser op til beskyttede overdrev, enge og moser. Der forekommer også forholdsvis stejle hældninger i kanten til de beskyttede naturtyper.

Det ene overdrev er 1,5 ha og delvist beliggende indenfor Natura 2000 området. Derfor er dette overdrev udpeget til et såkaldt § 7- natur.

Ifølge den miljøtekniske redegørelse i godkendelsen fra 2008 skulle der udlægges en en gødnings- og sprøjtefri bræmme på 15 meter på mark 25-0 langs det beskyttede overdrev.

KORT 11 Beskyttede natur syd: Grøn = eng, Rødbrun = overdrev, Blåt skraveret = mose, Hvidtneret = Natura 2000-område, Marker med gul kant = Ikke harmoni areal

Kommunens bemærkninger og vurdering

Enge, moser og overdrev trues i dag af især af tilgroning, påvirkning fra næringsstoffer, opdyrkning, sprøjtning, og dræning. I henhold til naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages handlinger, som ændrer den naturlige tilstand på naturområderne. I forbindelse med markdriften skal der derfor være særligt fokus på, at sprøjtemidler og gødning ikke afdriver/ afstrømmer til naturområderne.

Ingen af de nærliggende naturarealer vurderes særlig følsom overfor ammoniakpåvirkning. Derfor vurderes det, at den største trusel mod tilstandsændringer på naturarealerne er en eventuel direkte afstrømning af gylle eller afdrift af sprøjtemidler til arealerne.

Det vurderes, at naturområder omkring de nordlige udbringningsarealer (kort 10) ikke påvirkes af landbrugsdriften, idet markerne er forholdsvis jævne og uden større hældninger mod naturarealerne. Den beskyttede eng areal indenfor Natura 2000-område vurderes godt beskyttet mod en eventuel påvirkning fra udbringningsarealet 20-0, idet der er en bræmme på ca. 15 meter (mark 20-2), som ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning.

Det sydøstlige arealer (mark 5-0 og mark 25-0), se kort 11, grænser op til beskyttede moser, overdrev og enge. Det fremgår af kort 7, at der er terrænhældninger over 6 grader på udbringningsarealerne eller lige ved mark afgrænsningen til naturområdet. Mark 27-0 må ikke dyrkes, sprøjtes eller gødes, da det ligger i et beskyttet naturområde.

Det vurderes, at ved mark 25 og 5-3 er der risiko for at dyrkning af marken helt op til kanten til de beskyttede naturområder kan medføre en risiko for erosion, afstrømning af gylle eller

sprøjtemidler til naturområderne. Derfor stilles der krav om en 2 meter bræmme til naturbeskyttelsesarealerne.

På forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår vurderes det at projektet ikke medfører tilstandsændringer på de nærliggende beskyttede naturområder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 5-3 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*
- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 25-0 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*

4.7 Særligt beskyttede arter

I Bilag 4 findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller potentielt kan findes i den sydjyske natur, og som er på Bilag IV i EF-habitatdirektivet. I Bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets Bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede.

Det fremgår blandt andet af Bilag 4, at der ikke er kendskab til bilag V arter på de nærliggende naturområder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I den eksisterende miljøgodkendelse er der et vilkår (vilkår 88) om 2 meter bræmmer omkring alle vandhuller og samtlige vandløb også selvom nogle af disse skulle blive til såkaldt enkeltmand vandhuller. Det vurderes at dette vilkår og at arealdriften i øvrigt ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV arter og deres leve og yngelsteder. Se den nærmere konsekvensvurdering i Bilag 4.

5. Kommunens samlede vurdering

Det er Kolding Kommunes samlede vurdering, at bedriftens drift efter gennemførelse af projektet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink, reading "Torsten Zink Sørensen".

Torsten Zink Sørensen

Miljømedarbejder

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen
Nytorv 11, 6000 Kolding

6. Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og høringsberettigede i sagen

Bilag 2: Henvisninger

Bilag 3: Habitatområder og deres udpegningsgrundlag

Bilag 4: Særlige beskyttede arter (Bilag IV-arter)

Bilag 5: Vilkårskatalog

*TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE
AF HUMLEFÆGYDE 32, 6070 CHRISTIANSFELD*

Godkendelsesdato 14/9-2011

Indholdsfortegnelse

1. DATABLAD	3
2. RESUMÉ, ANSØGNING OG OFFENTLIGHEDENS INDDRAGELSE	4
2.1 Ikke-teknisk resumé.....	4
2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse.....	5
3. GENERELT OM TILLÆGGET	6
3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold.....	6
3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen.....	7
4. UDBRINGNINGSAREALER	8
4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold	8
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder.....	12
4.3 Påvirkning af grundvandet	14
4.4 Påvirkning af søer og vandløb	15
4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.....	18
4.6 Påvirkning af beskyttet natur	24
4.7 Særligt beskyttede arter	27
5. KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	28
6. BILAGSOVERSIGT	29

1. Datablad

Ansøger:

Navn:	Skelbæk I/S
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
CVR-nummer:	28597371
P-nummer:	1002784114
Ejendomsnr.:	6210256802

Kontaktperson:

Navn	Jens Schultz
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Tlf.:	74561293 / 29851293
Mail:	jds78@schultz.mail.dk

Landbrugskonsulent:

Navn:	KHL
Adresse:	Niels Borhsvej 2, 6000 Kolding
Mail:	las@khl.dk
Tlf.:	74341700

Tilsynsmyndighed:

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen	
Adresse:	By og udviklingsforvaltningen, Nytorv 11, 6000 Kolding
Mail:	Byogudvikling@kolding.dk
Tlf.:	79 79 74 39

2. Resumé, ansøgning og offentlighedens inddragelse

I dette kapitel gives et ikke-teknisk resumé af miljøgodkendelsens indhold samt oplysninger om offentlighedens inddragelse.

2.1 Ikke-teknisk resumé

Kolding Kommune meddelte den 22. oktober 2008 miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen på bedriften "Skelbæk I/S", Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld.

Kolding Kommune modtog i maj 2010 ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen. Ansøger Skelbæk I/S ønsker at inddrage nye arealer til udbringelse af husdyrgødning, som ikke tidligere er godkendt. På arealerne skulle der tidligere have været udarbejdet en § 16 godkendelse, men i stedet er arealerne nu forpagtet eller købt. Ændringer af arealer og ændringer af virkemidler til at reducere N-udvaskningen og fosforoverskuddet bevirker, at alle arealerne påvirkes af tillægget. Derfor omfatter dette tillæg alle arealerne tilhørende Skelbæk I/S.

Grundvand: Der er ingen særlige nitratfølsomme grundvandsområder under udbringningsarealer, derfor vurderes det, at projektet ikke har en negativ påvirkning på grundvandet.

Overfladevand – Vandløb og Søer: Vandløb og søer kan påvirkes af en direkte afstrømning eller jorderosion fra markerne. Derfor fokuseres der på hældningerne ned til vandløbene og søerne. Det fremgår af den eksisterende godkendelse, at der skal være mindst en 2 meter bræmme omkring alle vandløb og søer. I husdyrbrugsbekendtgørelsen fremgår der også regler for udbringning af flydende husdyrgødning på skrånede arealer ned mod søer og vandløb.

Der er flere marker med hældninger over 6 grader ned mod vandløb, men det er vurderet, at vilkåret i den eksisterende godkendelse og reglerne i husdyrbrugsbekendtgørelsen er tilstrækkelig til, at sikre at vandløbene og søerne ikke påvirkes negativt af driften på udbringningsarealerne.

Overfladevand – Hejls Nor: Hejls Nor er et særligt følsomt Natura 2000-område, derfor er der i oplandet til Hejls Nor udpeget nitrat-klasser og fosfor-klasser. Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat- og fosforklasserne. Kommunen har vurderet, at overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for Hejls Nor er tilstrækkeligt til, at sikre at projektet ikke har en skadelig indvirkning på Hejls Nor.

Kommunen har stillet en række vilkår som sikre, at tilsynsmyndighed kan kontrollere at Skelbæk I/S overholder forudsætningerne for overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau.

Terrestrisk natur og særlige arter: Flere af udbringningsarealerne grænser op til beskyttet naturområder, men de fleste steder vurderes det, på baggrund af naturarealernes sårbarhed og hældningsforholdene på markerne, at almindelige markdrift ikke vil medføre en tilstandsændring af arealerne.

Men omkring mark 25-0 vurderes det, at der skal etableres en 2 meter bræmme, således at erosionsrisikoen og risikoen for afstrømning af gylle til arealet mindes til naturområderne.

Der er ikke konkret kendskab til tilstedeværelsen af "bilag IV-arter" omkring udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan forekomme nogle omkring arealerne, men det vurderes, med de stillede vilkår om bræmmer, at deres potentielle levesteder og yngelområder omkring arealerne ikke påvirkes negativt.

Samlet vurdering

Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, grundvand og fosfor, og det vurderes sammen med de stillede vilkår, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet.

2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse

Ansøgningen (Skema nr. 17237) er første gang indsendt til Kolding Kommune den 04.05.2010. Efterfølgende er ansøgningen blevet ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Det foreliggende udkast er udarbejdet på baggrund af ansøgning version 4, med beregningsgrundlaget 01-2009-A. Sammen med ansøgning er der indsendt kopier af ansøgningen, hvor ansøger har ændret og anvendt foreskellige tiltag, således at de forskellige tiltag og miljøvirkninger kan sammenlignes.

Beregningerne, der er foretaget i ansøgningssystemet, tager udgangspunkt i en normbaseret bedriftsbalance med anvendelse af normtal for udbytter, kvælstofbehov, husdyrgødningsnormer, m.v.

Kolding Kommune har besigtiget udvalgte områder på og omkring udbringningsarealerne for at vurdere natur- og miljøforholdene, herunder de fysiske forhold. Vurderingerne er også foretaget på baggrund af Kolding Kommunes GIS-data.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17/8 -2011 udsendt i 3 ugers høring hos ansøger og arealejer, - Se Bilag 1.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har ikke modtaget høringsbemærkninger til udkastet. Miljøgodkendelsen meddeles derfor uden ændringer i forhold til udkastet.

3. Generelt om tillægget

Dette tillæg er givet i henhold til § 12 stk. 3 i Husdyrloven samt tilhørende godkendelsesbekendtgørelse og Husdyrbrugsbekendtgørelsen (se Bilag 2 for henvisninger). Øvrige tilladelser efter anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Tillægget omfatter de nye ændringer af den eksisterende miljøgodkendelse fra den 22. 10.2008. Der sker ingen ændringer af husdyrproduktionen og de tilhørende produktionsanlæg. Ændringer er i forhold til arealerne og udvaskningen herfra.

Følgende ændringer foretages:

- Tidligere tredjemandsarealer bliver nu tilknyttet bedriften, samt at to mindre arealer indgår som nye udbringningsarealer. Det samlede udbringningsareal tilknyttet bedriften går fra ca. 130 ha til 160 ha. Nye arealer er:
 - Mark 2-0b (11,07 ha (113 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 7-0 - 8-0 (21,49 ha (4 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 10-0 (0,52 (9 Aller Ejerlav, Aller))
 - Mark 17-1 (0,47 (9 Aller Ejerlav, Aller))
- Mark 21-2 i den eksisterende godkendelse udgår som udbringningsareal.
- Tidligere blev der afsat gødning svarende til ca. 150 DE, og i dette tillæg afsættes der husdyrgødning svarende til ca. 80 DE.
- Nye virkemidler:
 - Fosfor tiltag hos smågrisene.
 - Anvendelse af ekstra efterafgrøder 4,5 % eller alternativ en reduktion i bedriftens N-norm på 3,5 %.
 - På mark 2-0b anvendes andet sædskifte end referencesædskiftet
- Mindre ændringer i udbringningsarealer: Der er nogle mindre ændringer i forhold til udbringningsarealerne i den eksisterende godkendelse fra 2008. Disse ændringer omfatter bl.a. at 0,85 ha i mark 2-0 på matr. 9 Aller Ejerlav, Aller ikke indgår som udbringningsareal, hvilket de ej heller har været før. Ligeledes er der et mindre stykke (ca. 0,11 ha) af mark 14-0, som nu indgår, som udbringningsareal.

De ovennævnte ændringer medfører, at den gennemsnitlige udvaskning fra udbringningsarealerne stiger lidt:

- Fra 45,6 kg N/ha til 46,4 Kg N/ha og fra 3,5 kg P/ha til og 3,8 kg P/ha.

Da ændringerne medfører ændringer i miljøpåvirkningen fra alle arealer omfatter dette tillæg alle arealer tilknyttet til Skelbæk I/S og de eksisterende arealvilkår i godkendelsen fra 2008 udgår.

I henhold til husdyrlovens § 26 stk. 2 skal der foretages en samlet vurdering af alle ændringer der er foretaget siden 2007. Det betyder at nudriften i ansøgningen om tillæg skal være i overensstemmelse med nudriften fra den sidste ansøgning om udvidelse.

3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold

Tillægget skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt

og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Kommunen skal forud vurdere om nye fremtidige ændringer kan ske indenfor rammerne af den eksisterende godkendelse og dette tillæg, eller om de forudsætter et nyt tillæg til miljøgodkendelsen eller en anmeldelse.

F.eks. skal udskiftning af arealer forhåndsanmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal så inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede) kan ske uden en ny godkendelse såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug.

3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen

Da der inddrages nye arealer og anvendes andre virkemidler bortfalder retsbeskyttelsen på disse vilkår i den eksisterende godkendelse.

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse på de nye vilkår. Tillægget revurderes dog sammen med bedriftens eksisterende miljøgodkendelse. Såfremt revurderingen bevirker, at vilkår i dette tillæg skal ændres før de 8 års retsbeskyttelse sker dette ved meddelelse af påbud jf. husdyrlovens § 40 stk. 2.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

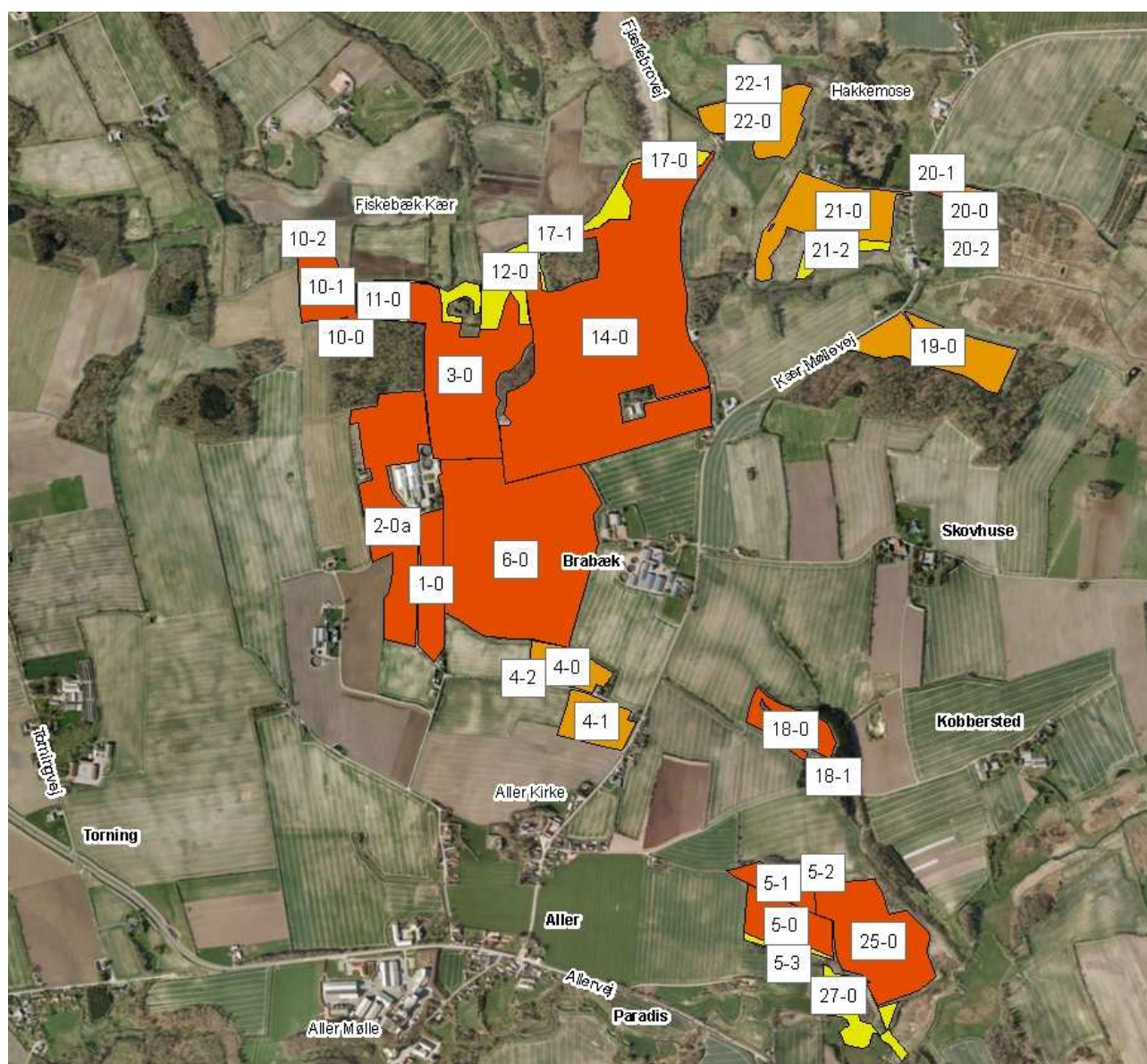
- *Vilkår nr. 7, 8, 85 og 86 i den eksisterende godkendelse (miljøgodkendelse af Skelbæk I/S fra den 22. oktober 2008) bortfalder og erstattes af vilkårene i dette tillæg.*
- *På tilsynsmyndighedens forlangende skal Skelbæk I/S dokumentere overholdelse af dette tillægs vilkår.*
- *Til dokumentation for, at udbringelsen af husdyrgødningen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:*
 - *Mark- og gødningsplan.*
 - *De seneste 5 års gødningsregnskaber med tilhørende markplaner og sædskifteoversigter.*
 - *Kvitteringer for overførte mængder af husdyrgødning (skema B1)*
- *Ændringer som kan have betydning for forudsætningerne af dette tillæg, skal meddeles til Kolding Kommune inden gennemførelsen. Dette gælder f.eks. for ændring af husdyrgødningsmodtager.*
- *Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Kolding Kommune.*
- *Tillægget til godkendelsen skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til bedriften, herunder også personer, som foretager markarbejde. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.*

4. Udbringningsarealer

4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold

Til bedriften Skelbæk I/S hører i alt ca. 175 ha landbrugsarealer samt ca. 9 ha øvrige arealer herunder skove og arealer med anlæg og veje.

Landbrugsarealerne	Ha
Ejet udbringningsareal	104,68
Forpagtet udbringningsareal	56,23
Landbrugsareal som ikke anvendes til udbringning	ca. 14
Udbringningsarealer i alt	160,91

KORT 1: Eksisterende ejede og forpagtede arealer. Rød = ejede arealer, Orange = forpagtede arealer og gul = øvrige landbrugsareal - ikke udbringningsareal.

Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen og snedækket.
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
- At sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Emissionerne af ammoniak til atmosfæren, der forårsages af spredning af gylle kan reduceres ved at vælge det korrekte udstyr. Referenceteknikken er en konventionen bredspreader, der ikke følges af en hurtig indarbejdelse.

Hver teknik har sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold og/eller på alle jordtyper. Teknikker, der nedfælder gylle fremviser den største reduktion, men teknikker, der spreder gylle oven på jorden efterfulgt af indarbejdelse kort tid derefter, kan opnå samme reduktion. Dette kræver imidlertid ekstra arbejde og energi(omkostninger) og gælder kun for landbrugsjord, der er nem at opdyrke. Det er BAT, hvis tilførelsen af gylle til landbrugsjord enten sker ved nedfældning eller slangeudlægning og indarbejdelse (hvis jorden er letopdyrkelig) inden for fire timer.

Der udføres markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner af Planteavlskonsulent. Udbringelsen af gylle sker med slæbeslanger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har vurderet, at ansøgningens angivelse af nudriften stemmer overens med vores oplysninger. Alle beregninger og vurderinger af nitrat- og fosforforhold tager udgangspunkt i de ansøgte gødningsmængder på de angivne udbringningsarealer. Derfor er det væsentligt, at der ikke foretages ændringer i gødningstype eller øgede gødningsmængder uden forudgående anmeldelse til Kommunen.

Det vurderes at ændringer i denne godkendelse ikke udløser krav om tillægsgodkendelse af den eksisterende § 16 godkendelse på Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld, idet der samlet set afsættes mindre N og P til Smedeforte 5.

BAT - Management og udbringning:

Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med godt landmandskab, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses mest muligt. Det betyder blandt andet, at gylle skal nedfældes mest muligt og ved anvendelse af slangeudlægning i voksende afgrøder skal gyllen lægges helt ned på jorden.

I kapitel 9 i husdyrbrugsbekendtgørelsen er der oplyst en række krav til, hvordan og hvornår udbringningen må foregå. Fra den 1. januar 2011 skal udbringning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning. Det vurderes, at efterlevelse af de gældende lovkrav vedr. udbringningsmetoder og tidspunkter er tilstrækkelige til at sikre, at dette projekt lever op til bedste anvendelige teknologi for udbringning.

Det fremgår dog ikke direkte af lovgivningen, at der ikke må udbringes på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Kommunen vurderer, at udbringning af gylle på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer, vil øge risikoen for en forure-

ning af vandmiljøet, samtidig med, at det medfører en dårligere udnyttelse af kvælstoffet i gyllen. Derfor stilles der vilkår om, at der ikke må udbringes under ovennævnte forhold, da det vurderes at udbringning under disse forhold ikke efterlever bedste tilgængelig teknologi.

Andre BAT-forhold, såsom management vurderes at være efterkommet ved at overholde de eksisterende BAT-vilkår i godkendelsen fra 2008.

Med de stillede vilkår vurderes det, at dette projekt overholder et tilstrækkeligt BAT-niveau for denne type projekt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der må højst udbringes husdyrgødning svarende til 222,15 DE på de nedenstående arealer. Ved en produktion større end 222,15 DE/år skal gødningen afsættes til tredjemand. Ved fuld produktion skal der afsættes 80 DE/år til tredjemand.*
- *Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de 160,91 ha ejede udbringningsarealer, som fremgår af kort 1 og 2. På øvrige ejede og forpagtede arealer tilknyttet CVR-nr. 28597371 må der ikke udbringes husdyrgødning (det gælder markerne 5-2, 5-3, 10-2, 11-0, 10-2, 12-0, 17-0, 20-2, 21-2, 22-1 og 27-0).*
- *Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.*

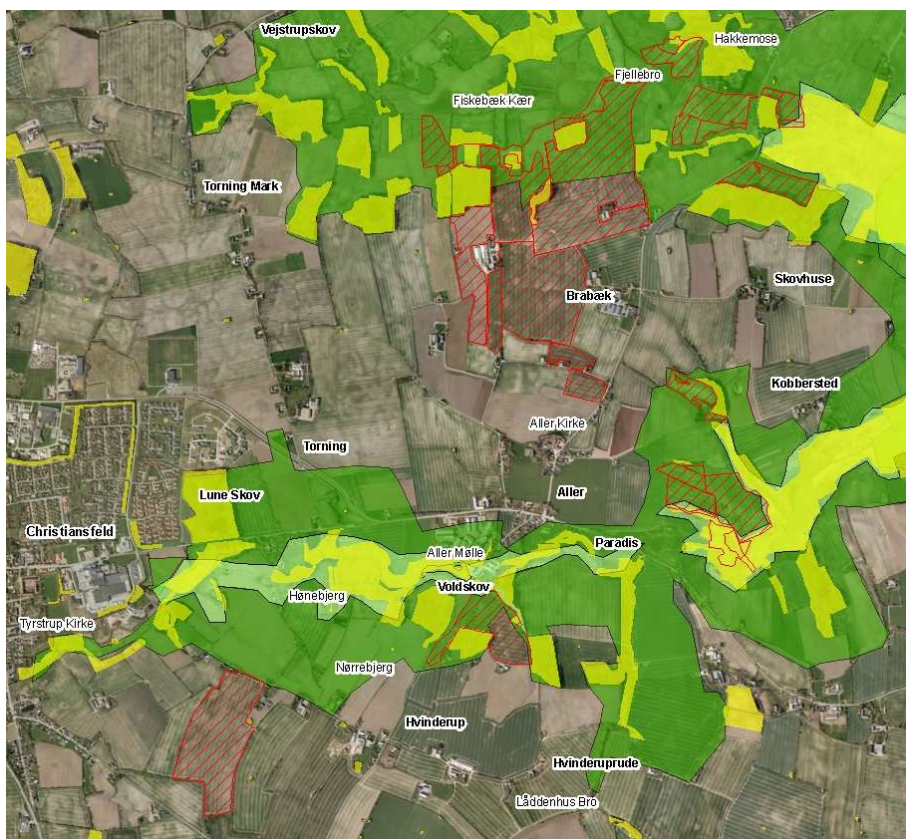
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder

I Kommuneplanen 2010-2021 for Kolding Kommune er der bl.a. nogle overordnede retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land. Kommunen skal bl.a. sikre, at miljøgodkendelser ikke er i modstrid med disse retningslinjer. Koldings Kommuneplan er opdelt i områdeplaner og udbringningsarealerne er beliggende indenfor "Områdeplan 13 – Christiansfeld". Nedenstående er et uddrag af udpegningerne, som potentielt kan blive påvirket af projektet.

Jordbrugsmæssig anvendelse: Områder til jordbrugsmæssig anvendelse skal hovedsagelig anvendes til jordbrugserhverv, dvs. landbrug, skovbrug og gartneri. Varetagelsen af andre samfundsmæssige interesser kan medføre, at disse hensyn må nedprioriteres. Alle arealer er beliggende i et område med retningslinjen "jordbrugsmæssigt anvendelse".

Arealerne er ikke beliggende indenfor landbyafgrænsninger eller fremtidigt byudviklingsområder/ boligområder. Det nærmeste boligområde (Aller) er beliggende ca. 150 meter fra nærmeste udbringningsareal. Dernæst er det sydligst udbringningsareal ca. 430 meter fra Christiansfeld By.

Naturretningslinjer: Langs ådalene ved Taps Å og Kær Mølleå er der flere forskellige naturretningslinjer, som "Naturområder", "Økologisk forbindelsesområder", "Særlig værdifuld terrestrisk natur", "Særlig økologiske forbindelsesområder" og Geologiske beskyttelsesområder".

KORT 3: Mørkegrønne områder = Særlig økologisk forbindelsesområder, Lysegrønne områder = Særlige værdifulde terrestriske naturområder, Gule områder = naturområder.

Naturområderne skal sikre et mangfoldigt og varieret dyre- og planteliv, hvis der helt undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, som forringer et naturområde, skal der stilles krav om udlægning af nye natur-arealer, så naturværdierne samlet set bliver fastholdt eller forbedret. Dette gælder også for byggeri eller arealanvendelse, som finder sted udenfor selve

naturområdet, hvis det påvirker naturområdet. Naturområderne må ikke inddrages til anden eller mere intensiv anvendelse, medmindre naturværdierne samlet bliver fastholdt eller forbedret.

Endvidere står der at uden for de udpegede naturområder findes en række mindre, ofte ikke juridisk beskyttede, naturområder, som er af meget stor værdi som trædesten og vandringsveje for især dyr, fugle og anden fauna: levende hegn og diger, mindre vandhuller, kildevæld, småbevoksninger m.m. Det er vigtigt, at sådanne bevares og at der i forbindelse med etablering af byggeri og anlæg m.v. tages hensyn til disse naturværdier.

Fortidsminder og kulturudpegninger: Der er registret enkelte beskyttede sten- eller jorddige langs del af de to sydligste arealer. Derudover er der registreret to fortidsminder tæt ved udbringningsarealerne. Det ene fortidsminde er Fjællebro og det andet er et Voldsted ved Aller Mølle.

KORT 4: Gul= Beskyttede sten- og jorddiger, rød= fortidsminder, orange område = kulturområde.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Udbringningsarealerne har hidtil været anvendt til normal landbrugsdrift og der foretages ingen ændringer af læhegn, m.m. Ingen af udbringningsarealerne ligger i naturområder, men flere grænser optil naturområder. Mark 10-0 og 17-1 har dog ikke tidligere, jf. godkendelsen fra 2008, været anvendt som udbringningsareal, men da de ikke er udpeget som naturområder og samtidigt er udpeget til jordbrugsmæssigt anvendelse vurderes det, at en intensivering af disse arealer ikke er i modstrid med retningslinjerne.

Nogle af udbringningsarealerne er beliggende i udpegede økologiske forbindelsesområder, her er det særligt vigtigt, at beskytte og understøtte natur- og landskabslementerne på matrik-

lerne, såsom læhegn og andre småbiotoper, da disse er med til at fastholde naturværdierne i dette område.

På baggrund af fortidsmindernes placering og karaktere vurderes det, at projektet ikke vil være til skade for disse. Der gøres opmærksom på, at beskyttede sten- eller jorddiger ikke må fjernes, da de er beskyttede efter museumsloven

Samlet vurderes det, at normal landbrugsmæssig anvendelse, som angivet i projektet ikke er i modstrid med de kommunalt udpegede områder. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for særlig vilkårstillelse.

4.3 Påvirkning af grundvandet

Alle udbringningsarealer ligger indenfor et område med drikkevandsinteresse(OD), men ingen indenfor særlig drikkevandsinteresse område (OSD). Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor vandværksindvindingsoplande eller indenfor områder med nitratfølsomt grundvand.

Allers vandværksboringer og et tilhørende område med nitratfølsomt grundvand ligger ca. 450 meter fra de nærmeste udbringningsarealer.

KORT 5: Rødfirkant = vandværksboring, Orangefirkant= husstandsboringer, farvet skravering = nitratfølsomt grundvands område.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau for grundvand er overholdt. Det vurderes, at der ikke forekommer forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau, idet

udbringningsarealerne ikke ligger i områder med nitratfølsomt grundvand, samt det forhold at dyretrykket er lavere end det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha.

Sammen med de stillede vilkår i godkendelsen fra 2008 om etablering og anvendelse af vaskelands vurderes risikoen for påvirkning af grundvandet med sprøjtemidler lav.

Det vurderes, at den angivne mængde husdyrgødning til udbringning ikke vil have en væsentlig indvirkning på grundvandet, og at der derfor ikke behov er et for særlig vilkårstillelse.

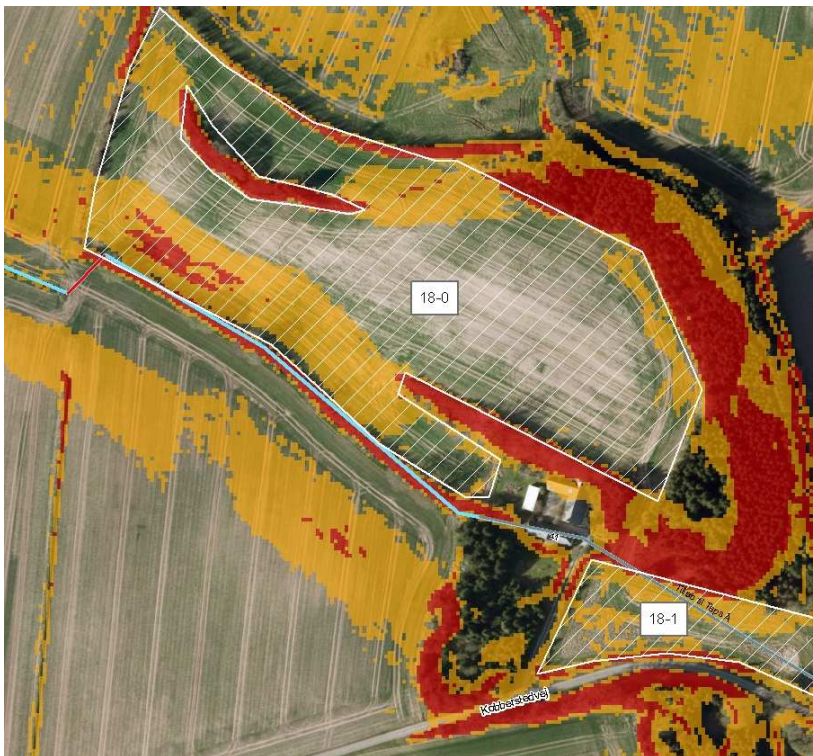
4.4 Påvirkning af søer og vandløb

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomt overfor tilførsel af fosfor. Derfor fokuseres der hovedsageligt på terrænhældninger ned til vandløb og søer.

Den beskyttede natur på og omkring udbringningsarealerne herunder søer og vandløb fremgår af kort 10 og 11.

Vandløb: Udbringningsarealerne afvander til to forskellige vandløbssystemer, dels Kær Mølleå-systemet og dels Taps å-systemet.

Mange af udbringningsarealerne ligger tæt på Kær Mølleå, men på ingen af disse forekommer der hældninger over 6 grader.

KORT 6: Orange = > 6° terrænhældning, rød = > 12° terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Blå streng = vandløb

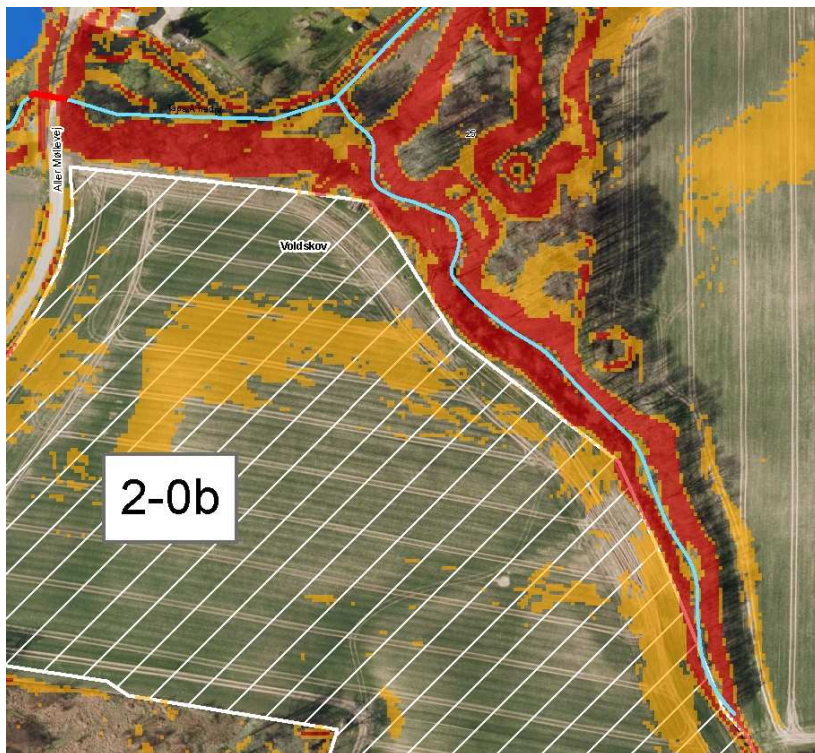
Ved mark 18-0 er der et åbent tilløb til Taps å, hvor der er hældninger over 6 grader. Udbringningsarealet er angivet, som om det går ned til vandløbet. På mark 18-1 er vandløbet rørlagt.

KORT 7: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Hvide prikkede = ikke udbringningsareal, Blå streng = vandløb

Længere nedstrøms er der også stejle hældninger ned til vandløbet, men her er hovedparten af udbringningsarealet (mark 25-0) uden stejle hældninger, dog er der et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Mark 5-2, 5-3 og 27-0 er ikke udbringningsarealer.

KORT 8: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = UDBRINGINGSAREAL, BLÅ streng = vandløb

Langs den nordlige og østlige side af udbringningsarealet 2-0b er der en meget stejl skrænt på over 12 graders hældning, men selve udbringningsarealet er uden større hældninger, dog er der igen et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Søer: Der er ingen søer beliggende inden på udbringningsarealerne. Enkelte søer ligger dog i nærheden af udbringningsarealerne. Der er søer ved mark 3-0, 5-1, og mark 7-0, 8-0. Der er ingen stejle hældninger over 6 grader på udbringningsarealerne ned til søerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløb: I henhold til husdyrbrugsbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer med en hældning over 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde (de orange eller røde områder angivet på kort 6, 7 og 8) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det vurderes ud fra oplysninger om arealernes hældninger, at mark 18-0 er omfattet heraf på den sydlige del af marken. Området som hælder ned mod vandløbet er ca. 0,5 ha. Derfor gøres der opmærksom på, at denne del af udbringningsarealet ikke må benyttes til udbringning af flydende husdyrgødning.

I forhold til mark 25-0 vurderes det, at udbringningsarealet skal ændres en smule således, at områder på den østlige side af marken med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet tages ud af markdriften. Derved mindskes risikoen for overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbet.

I forhold til mark 2-0b vurderes det ud fra arealbesigtigelse og hældningskortet 8, at de røde områder langs vandløbet er en del af vandløbsbrinken og dermed skal der en bræmme jf. vandløbsloven fra toppen af vandløbsbrinken. Der gøres ligeledes opmærksom på, at alle an-

dre åbne vandløb omkring udbringningsarealerne er omfattet af vandløbslovens bræmmebestemmelser.

Det vurderes på denne baggrund af de generelle regler vedrørende vandløbsbræmmer og forbud områder med udbringning af flydende husdyrgødning er tilstrækkeligt til, at sikre vandløbene mod erosion og overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbene.

Søer: Efter Kolding Kommune kendskab er ingen af de vandhuller, som ligger i nærheden af udbringningsarealerne der er særlige følsomme. Endvidere er der ingen stejle hældninger på udbringningsarealerne ned mod vandhullerne. På denne baggrund vurderes det, at de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til, at beskytte vandhullerne mod tilstandsændringer pga. udbringning af husdyrgødning.

4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.

Hejls Nor og opland:

Alle udbringningsarealer afvander via Kær Mølleå og Taps å til Hejls Nor, der er et ca. 190 ha vandområde som er en del af det internationale beskyttelsesområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer. Se udpegningsgrundlag i Bilag 3.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser og derfor karakteriseres Hejls Nor, som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha, og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 0,01 % af det samlede opland.

Hejls Nors tilstand og målsætning:

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning er 19,3 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor er 208440 kg årligt.

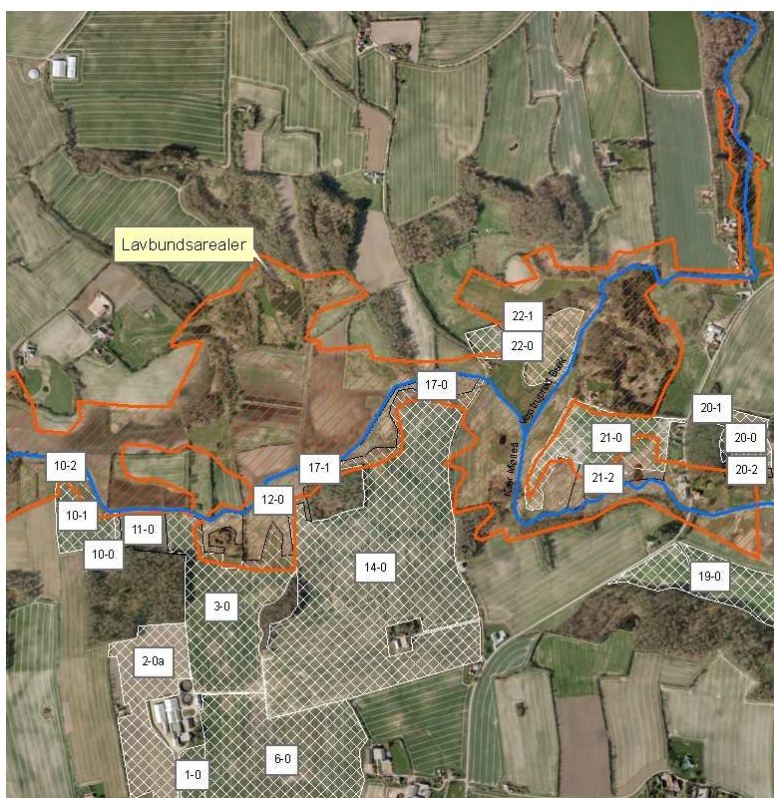
Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Basianalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitrat-klasse I, II, og III samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

Projektets udvaskning af nitrat og fosfor fra arealerne:

Oplandet til Hejls Nor er ifølge det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven udpeget til et særligt følsomt Natura 2000-område, og derfor er oplandet opdelt i nitratklasser og fosforklasser.

Udbringingsarealer i fosfor- og nitrat-klasser.	Nitrat klasse II	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse I	Fosfor klasse II
Antal ha	160,9	106,3	47,4	7,5

KORT 9: Rød skravering = lavbundsarealer / fosforklasse II arealer

Som det fremgår af ovenstående kort er der lavbundsarealer/fosforklasse II arealer langs Kær Mølleå. Størstedel af mark 22-0 samt en mindre del af markerne (3-0,10-1, 14-0, 17-1) der grænsende op til åen er lavbundsarealer. På disse arealer, må der ikke være fosfor overskud jf. beregningerne i ansøgningssystemet.

I ansøgningen er der angivet ca. 47 ha som ligger i fosforklasse I, dvs. at disse arealer har et fosfortal mellem 4-6.

Hovedparten af udbringingsarealerne ligger i fosforklasse 0. På disse arealer har ansøger angivet, at fosfortallene på markerne er under 4.

Udvaskningen fra udbringningsarealerne afhænger af flere forskellige faktorer.

Projektets arealoplysninger			
Drænet?	Jordtype	Sædskitte	Ref. sædskitte
Alle er drænet - undtagen mark 21-0	JB 7 = 144,6 ha JB 6 = 5,3 ha JB 4 = 11 ha (mark 2-0b)	Det valgte standard sædskitte er S2	Reference sædskitte er S2, dog undtagen på mark 2-0b (11 ha) her er reference sædskitte S4.

Udover ovenstående fremgår det af den eksisterende godkendelse og ansøgningen om tillæg, at søerne får 28 smågrise pr. årssø, hvilket er en forøgelse i forhold til normen (27,2). Dette betyder, at der er en lille forøgelse af gødningsmængderne i forhold til normen.

For at overholde det generelle beskyttelsesniveau til overfladevand foretages der forskellige tiltag – se nedenstående tabel.

Forhold som er med til at påvirke udvaskningen af nitrat og fosfor til overfladevand						
	Tiltag 1 Afsætning af gylle	Tiltag 2 Sædskitter	Tiltag 3 Foder	Tiltag 4 Andre tiltag	Resultat	
					Nitrat til overfladevand Udvaskning til rodzonen	Fosfor – overskud
Mulighed 1	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskitte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/ FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Ekstra eftergrøder udover de lovpligtige 4,5 %	Udvaskning fra projektet 46,5 kg N/ha	3,9 P/ha
Mulighed 2	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskitte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Reduktion i N-norm til bedriften 3,5 %	Udvaskning fra projektet 46,4 kg N/ha	3,9 P/ha

Udad ovenstående er der følgende ændringer i forhold til godkendelsen fra 2008.

- Flere arealer og mindre afsætning af gylle til tredjemand. Dette bevirker at dyretrykket går fra 1,39 til 1,38 DE/ha.
- Fodertiltag hos smågrisene; 1,80 gram P /FE
- Ekstra eftergrøder (mulighed 1) eller reduktion i N-normen (mulighed 2)

Samlet set medfører dette en ændring i N-udvaskning pr. ha og i P – overskuddet på bedriften.

Nitratudvaskning fra rodzonen:

- Miljøgodkendelse 2008 = 45,6 kg N/ha
- Ansøgning om tillæg = 46,5 kg N/ha
- Forskel = + 0,9 kg N/ha

P- overskuddet:

- Miljøgodkendelse 2008 = 3,5 kg P/ha
- Ansøgning om tillæg = 3,8 kg N/ha
- Forskel = + 0,3 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, pga. af projektets karakteristika og afstanden til Hejls Nor, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af området i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på området.

Vurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Hejls Nor er foretaget på baggrund af de fosfor- og kvælstofberegninger, der er lavet i det elektroniske ansøgningskema – se ovenstående tabel.

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosforsårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes, at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til Kommunerne, hvori det fremgår hvorledes vurderingen af de kumulative effekter skal foretages. Det fremgår af denne vejledning, at det skal vurderes om en der er sket en stigning i antallet af husdyrhold i oplandet til vandområdet. Husdyrholdet på bedriften Skelbæk I/S indgår i miljøstyrelsens tal fra 2007 – 2010. Da der med dette tillæg ikke sker nogen udvidelse af dyrehold, og alt udbringning af gødning fra bedriften stadig sker i det samme opland vurderes det, at der ikke skal foretages en vurdering af de kumulative effekter.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Nitrat til overfladevand: I dette projekt er alle udbringningsarealer beliggende i nitratklasse II, hvilket betyder at det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha skal reduceres med 65 %, dvs. højst 0,91 DE/ha, eller en udvaskning fra rodzonen som svarer til udvaskning fra 0,91 DE/ha ved en norml drift. Udvasningen fra 0,91 De/ha ved en norm-drift er 46, 5 kg N/ ha fra rodzonen.

Det fremgår af ansøgningen, at i stedet for, at reducere husdyrtrykket foretages der foderkorrektioner og ekstra efterafgrøder eller reduktion i kvælstofnormen. Med det valgte sædskifte og ved at anvende disse tiltag bliver nitrat- udvasningen fra rodzonen på 46,5 kg N /ha, hvilke også er den højeste tillagte N-udvasning fra rodzonen i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand.

En del af det udvaskede kvælstof fra rodzonen vil blive omsat i jorden inden det når marine-områder. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er imellem 51 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvasningen fra projektet til Hejls Nor 2431,75 kg N.

I følgende godkendelsen fra 2008 er udvaskningen fra projektet 45,6 kg N/ha fra rodzonen, dermed stiger udvaskningen med 1,1 Kg N/ha. Stigningen er meget begrænset set i forhold til den samlede påvirkning og den vurderes ikke at kunne registreres i Hejls Nor.

Ovenstående udvaskning angiver både udvaskningen fra husdyrgødningen og udvaskningen fra handelsgødningen, dvs., den samlede udvaskning fra markerne. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen. Ifølge Farm-N beregningerne i ansøgningen er bidraget fra husdyrgødningen på 4,1 kg N/ha, og dermed er den samlede udvaskning fra husdyrgødningen til Hejls Nor på 659,69 kg N/år.

Husdyrgødnings bidrag til kvælstofudledning fra arealerne udgør derfor ca. 0,32 % af den samlede udledning til Hejls Nor. Husdyrgødningens bidrag er under 1 % af den samlede belastning og dermed vurderes det ikke at kunne medføre skadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for N-udvaskningen fastholdes i nedenstående vilkår.

Fosfor overskud:

I godkendelsen fra 2008 er der vist fosfortal for markerne i bilag 6. Fosfortallene er udtaget i 2007 og viser at det gennemsnitlige fosfortal er på 3,6 for alle arealerne. Et lavt fosfortal (under 4) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er høj, mens et højt fosfor tal (over 6) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er lav.

Hovedparten af arealerne, ca. 106 ha, ligger i fosforklasse 0, dvs. at arealerne har et fosfortal under 4. På disse arealer er der en lav risiko for fosforudvaskning.

Ca. 47 ha af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse I, dvs. at fosfortallene er mellem 4-6. Det betyder at arealerne har en middelmådig evne til at tilbageholde fosfor i jorden. Da fosforoverskuddet er under 4 kg P /ha foreskriver beskyttelsesniveauet, at jorden her kan tilbageholde fosforen i jorden og dermed er der en lav risiko for fosforudvaskning fra disse arealer.

Nogle af arealerne, ca. 7,4 ha, omkring Kær Mølleå, ligger i et lavbundsområde dvs. fosforklasse 2. Lavbundsarealer kan ikke i samme grad tilbageholde fosfor som andre arealer, derfor må fosforoverskuddet ikke øges på disse arealer uanset arealernes fosfortal. Et fosforoverskud på disse arealer medfører en høj risiko for fosforudvaskning.

Samlet set vurderes det derfor, at på lavbundsarealerne/fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1) må der ikke være fosforoverskud, og på bedriftsniveau skal fosforoverskuddet være under 4 kg P/ ha /år. Ved overholdelse af dette vurderes det, at risikoen for fosforudvaskning fra arealerne er lav.

Det beregnede fosforoverskud på 3,9 kg P/ha fremkommer ved et norm-fosforoutput fra det konkrete antal svin og sammensætning af svineholdet, som er korrigeret ved forbedret fodringstiltag hos søer og smågrise.

Søernes foderkorrektioner er de sammen i miljøgodkendelsen fra 2008 og i ansøgningen om tillægget, men søernes fosforkorrektioner fremgår ikke af vilkårene. Der er ikke anvendt fosfortiltag hos smågrisene i miljøgodkendelsen fra 2008. For at sikre, at fosforoverskuddet ikke overstiger 3,9 kg P/ha stilles der vilkår om overholdes at forudsætningerne for indholdet af fosfor i gødningen. Dette gøres ud fra Miljøstyrelsens teknologiblad "Fosfor indhold i smågrise-foder" (31/5-2011) og "Fosfor indhold i sofoder" (31/5-2011).

Fosfor ab dyr beregnet ud fra formlerne:

- $$P \text{ ab dyr pr smågrise} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

- $\frac{P \text{ ab dyr pr årsso}}{=} = (\text{FE pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

Når der er foretaget foderkorrektioner bliver bedriftens fosforoutput på markerne 30,7 kg P/ha. Store dele af den udbragte mængde fosfor optages i afgrøderne og alt efter hvilke afgrøder der dyrkes variere mængden af fosfor som optages. I ansøgning er der valgt standard sædskiftet S2, som jf. ansøgningen frafører 26,9 kg P/ha. Derfor skal der anvendes et sædskifte som mindst frafører 26,9 kg P/ha.

Det vurderes, at forskellen i nitrat – udvaskningen og P-overskuddet mellem godkendelsen fra 2008 og ansøgning om tillæg er begrænset og uden betydning for Hejls Nor og samlet set vurderes det at, en nitrat udvaskning fra rodzonen på 46,5 kg N/ha og et fosfor overskud på under 4 kg P / ha ikke medfører en risiko for en miljøskadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for overholdelsen af det beregnede N og P overskud fastholdes i nedenstående vilkår.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

Nitrat

- *Nitratudvaskningen fra rodzonen må højst være 46,5 DE/ha. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 22113,05 Kg N/ år.*
 - *Der skal til enhver tid benyttes et sædskifte med mindst 15 % vinterraps og mindst 10 % efterafgrøder (svarende til standard sædskiftet S2). Alternativt kan der anvendes et andet sædskifte, hvis det på forhånd kan dokumenteres at normfjernelsen af kvælstof og fosfor er mindst lige så stor som standard sædskifte S2.*
 - *Der skal etableres 4,5 % procent ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder eller der skal reduceres i bedriftens N-norm med 3,5 %. Når et af tiltagene er valgt kan der ikke skiftes tilbage til et andet tiltag. De ekstra efterafgrøder eller reduktionen i bedriftens n-norm skal entydigt fremgå af gødningsregnskabet og dertilhørende skemaer og bilag, således at overholdelsen af vilkåret entydigt kan kontrolleres.*

Fosfor

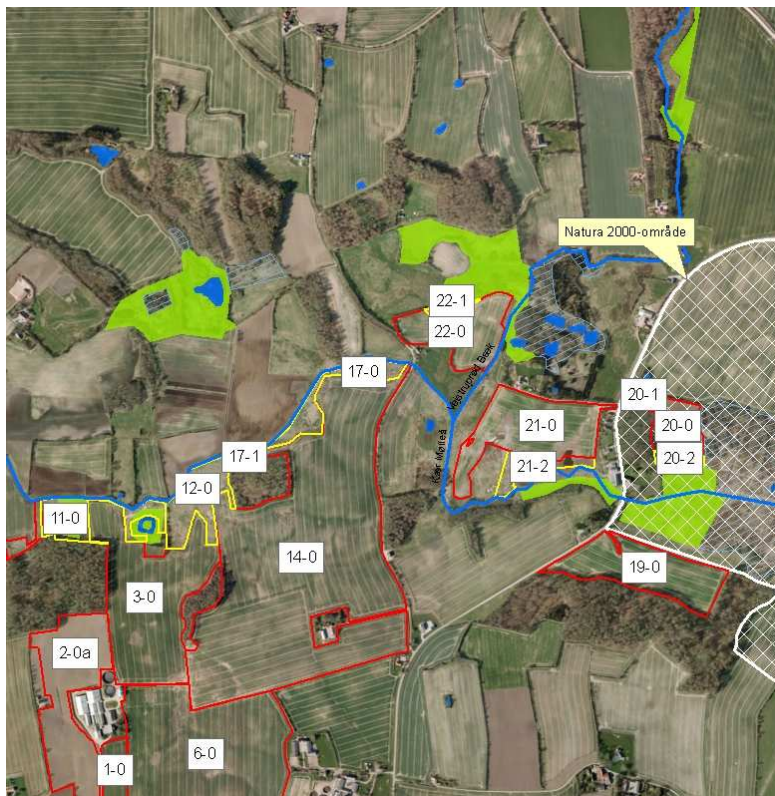
- *Der skal være fosforbalance på markerne beliggende i fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1). Fosforoverskuddet på bedriftsniveau må højst være 3,9 kg P/ha/år. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 4973,36 kg P/år.*
 - *Der skal der foreligge gyldige fosfortal for alle bedriftens arealer. De anvendte fosfortal må højst være 5 år gamle og skal være baseret på et repræsentativt udsnit af udbringningsarealerne. Hvis fosfortallene overstiger 6 pt, skal kommu-*

- nen kontaktes og der vil eventuelt blive påbudt tiltag for at mindske risikoen for fosfor udvaskning fra markerne.
- Fosforoverskuddet skal beregnes ud fra det aktuelle standard-sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år skal beregnes som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 19.600 smågrise skal den totale mængde P ab dyr pr. år være mindre end 1832 kg P pr. år.
 - "P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2009/2010): P ab dyr pr. smågris = ((afgangsvægt – indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FEsv/1000) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) x 0,0049 kg P pr. kg tilvækst). Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,80 FEsv pr kg tilvækst, 5,0 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,2-30 kg.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssø (5,334) x det årlige antal søer (700) skal være mindre end 3733,8 kg P pr. år.
 - P ab dyr pr årssø skal beregnes som (FE pr. årssø x gram fosfor pr. FE)/1000 – 0,58 – (antal fravænnede grise pr. årssø x fravænningsvægt x 0,006 kg P pr. kg tilvækst). Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: FE pr. årssø = 1484 (norm 2010), Gram fosfor pr. FE = 4,80, antal fravænnede grise pr. årssø = 28, fravænningsvægt = 7,2 kg
 - Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
 - N ab dyr og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Værdien skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.

4.6 Påvirkning af beskyttet natur

Flere af markerne ligger tæt ved eller grænser op til enge, moser eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se nedenstående kort.

Nogle af de nordlige arealer grænser op til beskyttede eng- og mosearealer. Udbringningsarealerne mark 20-0 og 20-1 ligger i det internationale naturbeskyttelsesområde – Lillebælt (H96). Syd for disse arealer ligger et beskyttet engområde, men i mellem udbringningsarealet og naturområdet er der et ikke harmoniareal. Dette areal har en brede på ca. 16 meter.

KORT 10 Beskyttet natur: Grøn = beskyttet eng, blå skraveret = mose, Hvid tern= Natura 2000-område, Marker med gul kant= Ikke harmoni areal

De sydøstlige udbringningsarealer grænser op til beskyttede overdrev, enge og moser. Der forekommer også forholdsvis stejle hældninger i kanten til de beskyttede naturtyper.

Det ene overdrev er 1,5 ha og delvist beliggende indenfor Natura 2000 området. Derfor er dette overdrev udpeget til et såkaldt § 7- natur.

Ifølge den miljøtekniske redegørelse i godkendelsen fra 2008 skulle der udlægges en en gødnings- og sprøjtefri bræmme på 15 meter på mark 25-0 langs det beskyttede overdrev.

KORT 11 Beskyttede natur syd: Grøn = eng, Rødbrun = overdrev, Blåt skraveret = mose, Hvidtneret = Natura 2000-område, Marker med gul kant = Ikke harmoni areal

Kommunens bemærkninger og vurdering

Enge, moser og overdrev trues i dag af især af tilgroning, påvirkning fra næringsstoffer, opdyrkning, sprøjtning, og dræning. I henhold til naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages handlinger, som ændrer den naturlige tilstand på naturområderne. I forbindelse med markdriften skal der derfor være særligt fokus på, at sprøjtemidler og gødning ikke afdriver/ afstrømmer til naturområderne.

Ingen af de nærliggende naturarealer vurderes særlig følsom overfor ammoniakpåvirkning. Derfor vurderes det, at den største trusel mod tilstandsændringer på naturarealerne er en eventuel direkte afstrømning af gylle eller afdrift af sprøjtemidler til arealerne.

Det vurderes, at naturområder omkring de nordlige udbringningsarealer (kort 10) ikke påvirkes af landbrugsdriften, idet markerne er forholdsvis jævne og uden større hældninger mod naturarealerne. Den beskyttede eng areal indenfor Natura 2000-område vurderes godt beskyttet mod en eventuel påvirkning fra udbringningsarealet 20-0, idet der er en bræmme på ca. 15 meter (mark 20-2), som ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning.

Det sydøstlige arealer (mark 5-0 og mark 25-0), se kort 11, grænser op til beskyttede moser, overdrev og enge. Det fremgår af kort 7, at der er terrænhældninger over 6 grader på udbringningsarealerne eller lige ved mark afgrænsningen til naturområdet. Mark 27-0 må ikke dyrkes, sprøjtes eller gødes, da det ligger i et beskyttet naturområde.

Det vurderes, at ved mark 25 og 5-3 er der risiko for at dyrkning af marken helt op til kanten til de beskyttede naturområder kan medføre en risiko for erosion, afstrømning af gylle eller

sprøjtemidler til naturområderne. Derfor stilles der krav om en 2 meter bræmme til naturbeskyttelsesarealerne.

På forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår vurderes det at projektet ikke medfører tilstandsændringer på de nærliggende beskyttede naturområder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 5-3 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*
- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 25-0 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*

4.7 Særligt beskyttede arter

I Bilag 4 findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller potentielt kan findes i den sydjyske natur, og som er på Bilag IV i EF-habitatdirektivet. I Bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets Bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede.

Det fremgår blandt andet af Bilag 4, at der ikke er kendskab til bilag V arter på de nærliggende naturområder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I den eksisterende miljøgodkendelse er der et vilkår (vilkår 88) om 2 meter bræmmer omkring alle vandhuller og samtlige vandløb også selvom nogle af disse skulle blive til såkaldt enkeltmand vandhuller. Det vurderes at dette vilkår og at arealdriften i øvrigt ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV arter og deres leve og yngelsteder. Se den nærmere konsekvensvurdering i Bilag 4.

5. Kommunens samlede vurdering

Det er Kolding Kommunes samlede vurdering, at bedriftens drift efter gennemførelse af projektet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink, reading "Torsten Zink Sørensen".

Torsten Zink Sørensen

Miljømedarbejder

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen
Nytorv 11, 6000 Kolding

6. Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og høringsberettigede i sagen

Bilag 2: Henvisninger

Bilag 3: Habitatområder og deres udpegningsgrundlag

Bilag 4: Særlige beskyttede arter (Bilag IV-arter)

Bilag 5: Vilkårskatalog

*TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE
AF HUMLEFÆGYDE 32, 6070 CHRISTIANSFELD*

Godkendelsesdato 14/9-2011

Indholdsfortegnelse

1. DATABLAD	3
2. RESUMÉ, ANSØGNING OG OFFENTLIGHEDENS INDDRAGELSE	4
2.1 Ikke-teknisk resumé.....	4
2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse.....	5
3. GENERELT OM TILLÆGGET	6
3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold.....	6
3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen.....	7
4. UDBRINGNINGSAREALER	8
4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold	8
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder.....	12
4.3 Påvirkning af grundvandet	14
4.4 Påvirkning af søer og vandløb	15
4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.....	18
4.6 Påvirkning af beskyttet natur	24
4.7 Særligt beskyttede arter	27
5. KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	28
6. BILAGSOVERSIGT	29

1. Datablad

Ansøger:

Navn:	Skelbæk I/S
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
CVR-nummer:	28597371
P-nummer:	1002784114
Ejendomsnr.:	6210256802

Kontaktperson:

Navn	Jens Schultz
Adresse:	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Tlf.:	74561293 / 29851293
Mail:	jds78@schultz.mail.dk

Landbrugskonsulent:

Navn:	KHL
Adresse:	Niels Borhsvej 2, 6000 Kolding
Mail:	las@khl.dk
Tlf.:	74341700

Tilsynsmyndighed:

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen	
Adresse:	By og udviklingsforvaltningen, Nytorv 11, 6000 Kolding
Mail:	Byogudvikling@kolding.dk
Tlf.:	79 79 74 39

2. Resumé, ansøgning og offentlighedens inddragelse

I dette kapitel gives et ikke-teknisk resumé af miljøgodkendelsens indhold samt oplysninger om offentlighedens inddragelse.

2.1 Ikke-teknisk resumé

Kolding Kommune meddelte den 22. oktober 2008 miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrproduktionen på bedriften "Skelbæk I/S", Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld.

Kolding Kommune modtog i maj 2010 ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen. Ansøger Skelbæk I/S ønsker at inddrage nye arealer til udbringelse af husdyrgødning, som ikke tidligere er godkendt. På arealerne skulle der tidligere have været udarbejdet en § 16 godkendelse, men i stedet er arealerne nu forpagtet eller købt. Ændringer af arealer og ændringer af virkemidler til at reducere N-udvaskningen og fosforoverskuddet bevirker, at alle arealerne påvirkes af tillægget. Derfor omfatter dette tillæg alle arealerne tilhørende Skelbæk I/S.

Grundvand: Der er ingen særlige nitratfølsomme grundvandsområder under udbringningsarealer, derfor vurderes det, at projektet ikke har en negativ påvirkning på grundvandet.

Overfladevand – Vandløb og Søer: Vandløb og søer kan påvirkes af en direkte afstrømning eller jorderosion fra markerne. Derfor fokuseres der på hældningerne ned til vandløbene og søerne. Det fremgår af den eksisterende godkendelse, at der skal være mindst en 2 meter bræmme omkring alle vandløb og søer. I husdyrbrugsbekendtgørelsen fremgår der også regler for udbringning af flydende husdyrgødning på skrånede arealer ned mod søer og vandløb.

Der er flere marker med hældninger over 6 grader ned mod vandløb, men det er vurderet, at vilkåret i den eksisterende godkendelse og reglerne i husdyrbrugsbekendtgørelsen er tilstrækkelig til, at sikre at vandløbene og søerne ikke påvirkes negativt af driften på udbringningsarealerne.

Overfladevand – Hejls Nor: Hejls Nor er et særligt følsomt Natura 2000-område, derfor er der i oplandet til Hejls Nor udpeget nitrat-klasser og fosfor-klasser. Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat- og fosforklasserne. Kommunen har vurderet, at overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau for Hejls Nor er tilstrækkeligt til, at sikre at projektet ikke har en skadelig indvirkning på Hejls Nor.

Kommunen har stillet en række vilkår som sikre, at tilsynsmyndighed kan kontrollere at Skelbæk I/S overholder forudsætningerne for overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau.

Terrestrisk natur og særlige arter: Flere af udbringningsarealerne grænser op til beskyttet naturområder, men de fleste steder vurderes det, på baggrund af naturarealernes sårbarhed og hældningsforholdene på markerne, at almindelige markdrift ikke vil medføre en tilstandsændring af arealerne.

Men omkring mark 25-0 vurderes det, at der skal etableres en 2 meter bræmme, således at erosionsrisikoen og risikoen for afstrømning af gylle til arealet mindes til naturområderne.

Der er ikke konkret kendskab til tilstedeværelsen af "bilag IV-arter" omkring udbringningsarealerne. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan forekomme nogle omkring arealerne, men det vurderes, med de stillede vilkår om bræmmer, at deres potentielle levesteder og yngelområder omkring arealerne ikke påvirkes negativt.

Samlet vurdering

Projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, grundvand og fosfor, og det vurderes sammen med de stillede vilkår, at projektet kan gennemføres uden væsentlig påvirkning af miljøet.

2.2 Ansøgning og offentlighedens inddragelse

Ansøgningen (Skema nr. 17237) er første gang indsendt til Kolding Kommune den 04.05.2010. Efterfølgende er ansøgningen blevet ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Det foreliggende udkast er udarbejdet på baggrund af ansøgning version 4, med beregningsgrundlaget 01-2009-A. Sammen med ansøgning er der indsendt kopier af ansøgningen, hvor ansøger har ændret og anvendt foreskellige tiltag, således at de forskellige tiltag og miljøvirkninger kan sammenlignes.

Beregningerne, der er foretaget i ansøgningssystemet, tager udgangspunkt i en normbaseret bedriftsbalance med anvendelse af normtal for udbytter, kvælstofbehov, husdyrgødningsnormer, m.v.

Kolding Kommune har besigtiget udvalgte områder på og omkring udbringningsarealerne for at vurdere natur- og miljøforholdene, herunder de fysiske forhold. Vurderingerne er også foretaget på baggrund af Kolding Kommunes GIS-data.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17/8 -2011 udsendt i 3 ugers høring hos ansøger og arealejer, - Se Bilag 1.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har ikke modtaget høringsbemærkninger til udkastet. Miljøgodkendelsen meddeles derfor uden ændringer i forhold til udkastet.

3. Generelt om tillægget

Dette tillæg er givet i henhold til § 12 stk. 3 i Husdyrloven samt tilhørende godkendelsesbekendtgørelse og Husdyrbrugsbekendtgørelsen (se Bilag 2 for henvisninger). Øvrige tilladelser efter anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Tillægget omfatter de nye ændringer af den eksisterende miljøgodkendelse fra den 22. 10.2008. Der sker ingen ændringer af husdyrproduktionen og de tilhørende produktionsanlæg. Ændringer er i forhold til arealerne og udvaskningen herfra.

Følgende ændringer foretages:

- Tidligere tredjemandsarealer bliver nu tilknyttet bedriften, samt at to mindre arealer indgår som nye udbringningsarealer. Det samlede udbringningsareal tilknyttet bedriften går fra ca. 130 ha til 160 ha. Nye arealer er:
 - Mark 2-0b (11,07 ha (113 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 7-0 - 8-0 (21,49 ha (4 Hvinderup, Tyrstrup))
 - Mark 10-0 (0,52 (9 Aller Ejerlav, Aller))
 - Mark 17-1 (0,47 (9 Aller Ejerlav, Aller))
- Mark 21-2 i den eksisterende godkendelse udgår som udbringningsareal.
- Tidligere blev der afsat gødning svarende til ca. 150 DE, og i dette tillæg afsættes der husdyrgødning svarende til ca. 80 DE.
- Nye virkemidler:
 - Fosfor tiltag hos smågrisene.
 - Anvendelse af ekstra efterafgrøder 4,5 % eller alternativ en reduktion i bedriftens N-norm på 3,5 %.
 - På mark 2-0b anvendes andet sædskifte end referencesædskiftet
- Mindre ændringer i udbringningsarealer: Der er nogle mindre ændringer i forhold til udbringningsarealerne i den eksisterende godkendelse fra 2008. Disse ændringer omfatter bl.a. at 0,85 ha i mark 2-0 på matr. 9 Aller Ejerlav, Aller ikke indgår som udbringningsareal, hvilket de ej heller har været før. Ligeledes er der et mindre stykke (ca. 0,11 ha) af mark 14-0, som nu indgår, som udbringningsareal.

De ovennævnte ændringer medfører, at den gennemsnitlige udvaskning fra udbringningsarealerne stiger lidt:

- Fra 45,6 kg N/ha til 46,4 Kg N/ha og fra 3,5 kg P/ha til og 3,8 kg P/ha.

Da ændringerne medfører ændringer i miljøpåvirkningen fra alle arealer omfatter dette tillæg alle arealer tilknyttet til Skelbæk I/S og de eksisterende arealvilkår i godkendelsen fra 2008 udgår.

I henhold til husdyrlovens § 26 stk. 2 skal der foretages en samlet vurdering af alle ændringer der er foretaget siden 2007. Det betyder at nudriften i ansøgningen om tillæg skal være i overensstemmelse med nudriften fra den sidste ansøgning om udvidelse.

3.1 Meddelelsespligt – arealer, ejerforhold

Tillægget skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt

og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Kommunen skal forud vurdere om nye fremtidige ændringer kan ske indenfor rammerne af den eksisterende godkendelse og dette tillæg, eller om de forudsætter et nyt tillæg til miljøgodkendelsen eller en anmeldelse.

F.eks. skal udskiftning af arealer forhåndsanmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal så inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede) kan ske uden en ny godkendelse såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug.

3.2 Gyldighed, retsbeskyttelse og revurdering af miljøgodkendelsen

Da der inddrages nye arealer og anvendes andre virkemidler bortfalder retsbeskyttelsen på disse vilkår i den eksisterende godkendelse.

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse på de nye vilkår. Tillægget revurderes dog sammen med bedriftens eksisterende miljøgodkendelse. Såfremt revurderingen bevirker, at vilkår i dette tillæg skal ændres før de 8 års retsbeskyttelse sker dette ved meddelelse af påbud jf. husdyrlovens § 40 stk. 2.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

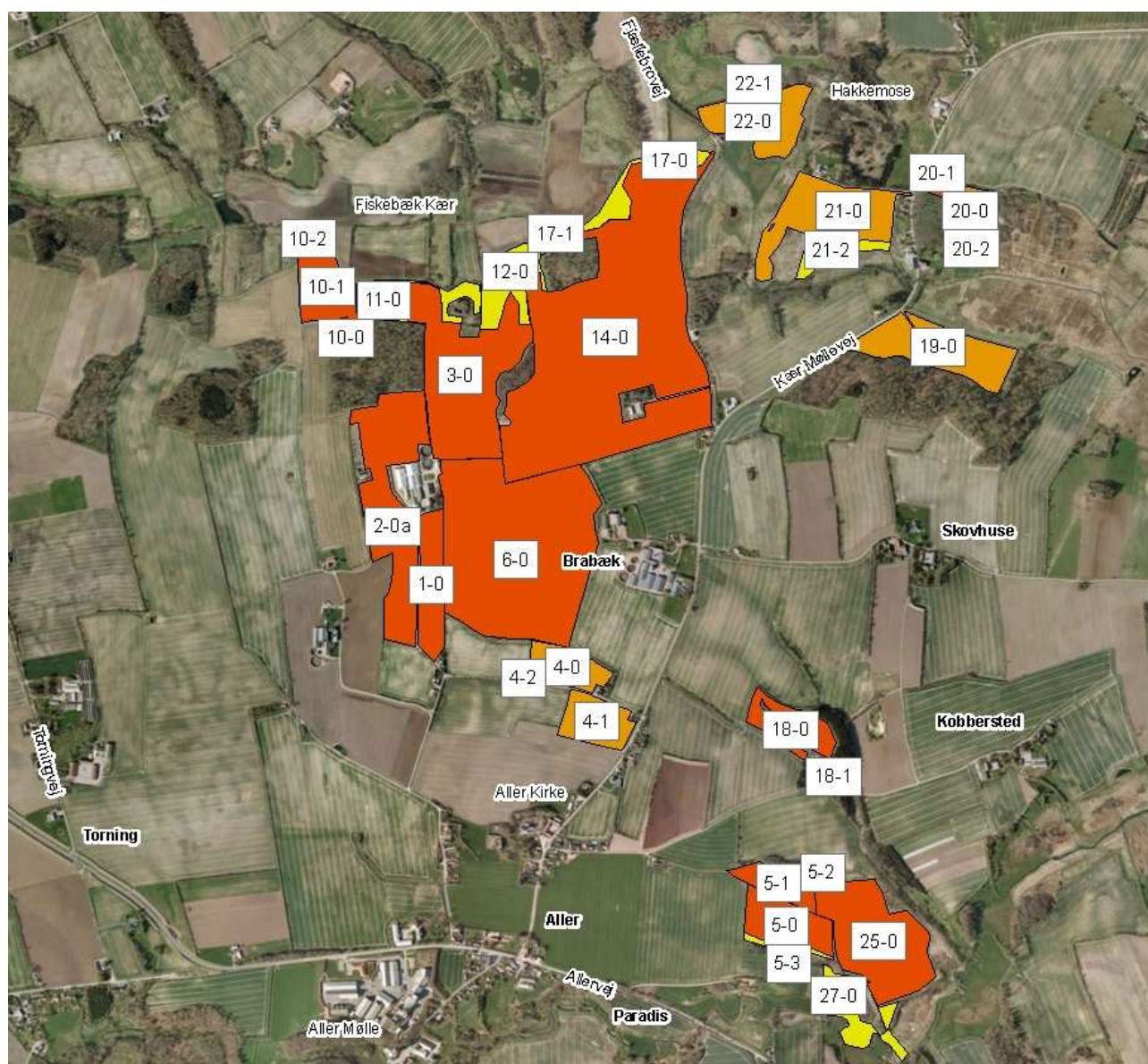
- *Vilkår nr. 7, 8, 85 og 86 i den eksisterende godkendelse (miljøgodkendelse af Skelbæk I/S fra den 22. oktober 2008) bortfalder og erstattes af vilkårene i dette tillæg.*
- *På tilsynsmyndighedens forlangende skal Skelbæk I/S dokumentere overholdelse af dette tillægs vilkår.*
- *Til dokumentation for, at udbringelsen af husdyrgødningen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:*
 - *Mark- og gødningsplan.*
 - *De seneste 5 års gødningsregnskaber med tilhørende markplaner og sædskifteoversigter.*
 - *Kvitteringer for overførte mængder af husdyrgødning (skema B1)*
- *Ændringer som kan have betydning for forudsætningerne af dette tillæg, skal meddeles til Kolding Kommune inden gennemførelsen. Dette gælder f.eks. for ændring af husdyrgødningsmodtager.*
- *Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Kolding Kommune.*
- *Tillægget til godkendelsen skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til bedriften, herunder også personer, som foretager markarbejde. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængeligt og bekendt for de personer, der har ansvaret for, at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.*

4. Udbringningsarealer

4.1 Generelle bedrifts- og arealforhold

Til bedriften Skelbæk I/S hører i alt ca. 175 ha landbrugsarealer samt ca. 9 ha øvrige arealer herunder skove og arealer med anlæg og veje.

Landbrugsarealerne	Ha
Ejet udbringningsareal	104,68
Forpagtet udbringningsareal	56,23
Landbrugsareal som ikke anvendes til udbringning	ca. 14
Udbringningsarealer i alt	160,91

KORT 1: Eksisterende ejede og forpagtede arealer. Rød = ejede arealer, Orange = forpagtede arealer og gul = øvrige landbrugsareal - ikke udbringningsareal.

Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen og snedækket.
- Ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)
- At sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.

Emissionerne af ammoniak til atmosfæren, der forårsages af spredning af gylle kan reduceres ved at vælge det korrekte udstyr. Referenceteknikken er en konventionen bredspreader, der ikke følges af en hurtig indarbejdelse.

Hver teknik har sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold og/eller på alle jordtyper. Teknikker, der nedfælder gylle fremviser den største reduktion, men teknikker, der spreder gylle oven på jorden efterfulgt af indarbejdelse kort tid derefter, kan opnå samme reduktion. Dette kræver imidlertid ekstra arbejde og energi(omkostninger) og gælder kun for landbrugsjord, der er nem at opdyrke. Det er BAT, hvis tilførelsen af gylle til landbrugsjord enten sker ved nedfældning eller slangeudlægning og indarbejdelse (hvis jorden er letopdyrkelig) inden for fire timer.

Der udføres markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner af Planteavlskonsulent. Udbringelsen af gylle sker med slæbeslanger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kolding Kommune har vurderet, at ansøgningens angivelse af nudriften stemmer overens med vores oplysninger. Alle beregninger og vurderinger af nitrat- og fosforforhold tager udgangspunkt i de ansøgte gødningsmængder på de angivne udbringningsarealer. Derfor er det væsentligt, at der ikke foretages ændringer i gødningstype eller øgede gødningsmængder uden forudgående anmeldelse til Kommunen.

Det vurderes at ændringer i denne godkendelse ikke udløser krav om tillægsgodkendelse af den eksisterende § 16 godkendelse på Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld, idet der samlet set afsættes mindre N og P til Smedeforte 5.

BAT - Management og udbringning:

Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med godt landmandskab, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses mest muligt. Det betyder blandt andet, at gylle skal nedfældes mest muligt og ved anvendelse af slangeudlægning i voksende afgrøder skal gyllen lægges helt ned på jorden.

I kapitel 9 i husdyrbrugsbekendtgørelsen er der oplyst en række krav til, hvordan og hvornår udbringningen må foregå. Fra den 1. januar 2011 skal udbringning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning. Det vurderes, at efterlevelse af de gældende lovkrav vedr. udbringningsmetoder og tidspunkter er tilstrækkelige til at sikre, at dette projekt lever op til bedste anvendelige teknologi for udbringning.

Det fremgår dog ikke direkte af lovgivningen, at der ikke må udbringes på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Kommunen vurderer, at udbringning af gylle på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer, vil øge risikoen for en forure-

ning af vandmiljøet, samtidig med, at det medfører en dårligere udnyttelse af kvælstoffet i gyllen. Derfor stilles der vilkår om, at der ikke må udbringes under ovennævnte forhold, da det vurderes at udbringning under disse forhold ikke efterlever bedste tilgængelig teknologi.

Andre BAT-forhold, såsom management vurderes at være efterkommet ved at overholde de eksisterende BAT-vilkår i godkendelsen fra 2008.

Med de stillede vilkår vurderes det, at dette projekt overholder et tilstrækkeligt BAT-niveau for denne type projekt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der må højst udbringes husdyrgødning svarende til 222,15 DE på de nedenstående arealer. Ved en produktion større end 222,15 DE/år skal gødningen afsættes til tredjemand. Ved fuld produktion skal der afsættes 80 DE/år til tredjemand.*
- *Udbringning af husdyrgødning må kun finde sted på de 160,91 ha ejede udbringningsarealer, som fremgår af kort 1 og 2. På øvrige ejede og forpagtede arealer tilknyttet CVR-nr. 28597371 må der ikke udbringes husdyrgødning (det gælder markerne 5-2, 5-3, 10-2, 11-0, 10-2, 12-0, 17-0, 20-2, 21-2, 22-1 og 27-0).*
- *Der må ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer.*

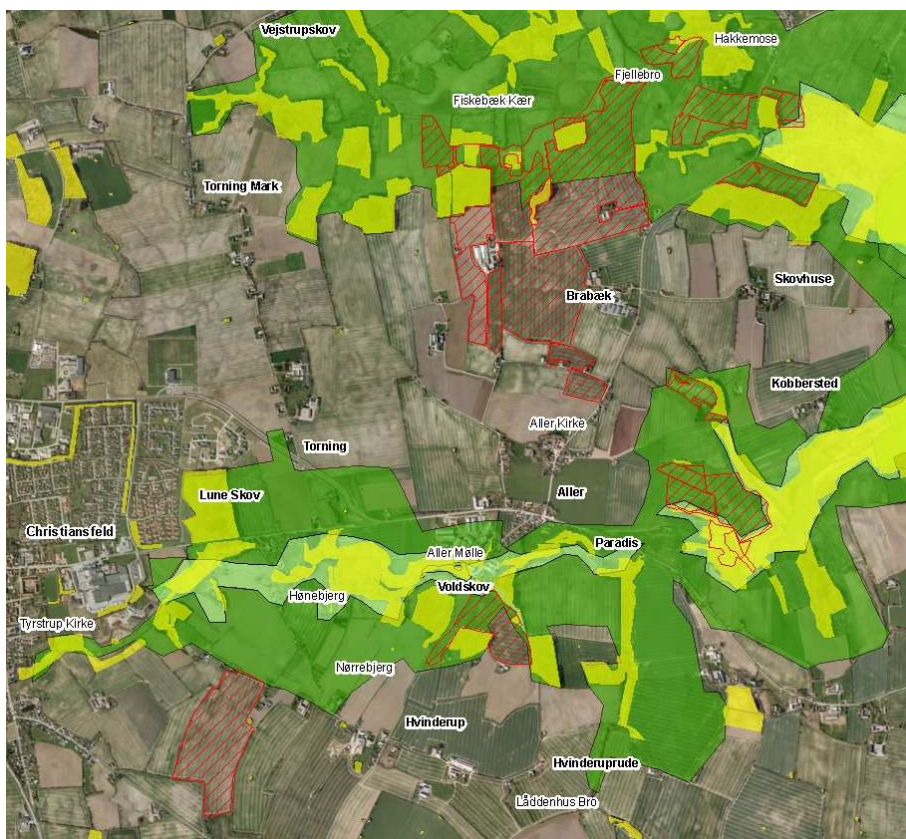
4.2 Arealudpegninger og fortidsminder

I Kommuneplanen 2010-2021 for Kolding Kommune er der bl.a. nogle overordnede retningslinjer for arealanvendelsen i det åbne land. Kommunen skal bl.a. sikre, at miljøgodkendelser ikke er i modstrid med disse retningslinjer. Koldings Kommuneplan er opdelt i områdeplaner og udbringningsarealerne er beliggende indenfor "Områdeplan 13 – Christiansfeld". Nedenstående er et uddrag af udpegningerne, som potentielt kan blive påvirket af projektet.

Jordbrugsmæssig anvendelse: Områder til jordbrugsmæssig anvendelse skal hovedsagelig anvendes til jordbrugserhverv, dvs. landbrug, skovbrug og gartneri. Varetagelsen af andre samfundsmæssige interesser kan medføre, at disse hensyn må nedprioriteres. Alle arealer er beliggende i et område med retningslinjen "jordbrugsmæssigt anvendelse".

Arealerne er ikke beliggende indenfor landbyafgrænsninger eller fremtidigt byudviklingsområder/ boligområder. Det nærmeste boligområde (Aller) er beliggende ca. 150 meter fra nærmeste udbringningsareal. Dernæst er det sydligst udbringningsareal ca. 430 meter fra Christiansfeld By.

Naturretningslinjer: Langs ådalene ved Taps Å og Kær Mølleå er der flere forskellige naturretningslinjer, som "Naturområder", "Økologisk forbindelsesområder", "Særlig værdifuld terrestrisk natur", "Særlig økologiske forbindelsesområder" og Geologiske beskyttelsesområder".

KORT 3: Mørkegrønne områder = Særlig økologisk forbindelsesområder, Lysegrønne områder = Særlige værdifulde terrestriske naturområder, Gule områder = naturområder.

Naturområderne skal sikre et mangfoldigt og varieret dyre- og planteliv, hvis der helt undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, som forringer et naturområde, skal der stilles krav om udlægning af nye natur-arealer, så naturværdierne samlet set bliver fastholdt eller forbedret. Dette gælder også for byggeri eller arealanvendelse, som finder sted udenfor selve

naturområdet, hvis det påvirker naturområdet. Naturområderne må ikke inddrages til anden eller mere intensiv anvendelse, medmindre naturværdierne samlet bliver fastholdt eller forbedret.

Endvidere står der at uden for de udpegede naturområder findes en række mindre, ofte ikke juridisk beskyttede, naturområder, som er af meget stor værdi som trædesten og vandringsveje for især dyr, fugle og anden fauna: levende hegn og diger, mindre vandhuller, kildevæld, småbevoksninger m.m. Det er vigtigt, at sådanne bevares og at der i forbindelse med etablering af byggeri og anlæg m.v. tages hensyn til disse naturværdier.

Fortidsminder og kulturudpegninger: Der er registret enkelte beskyttede sten- eller jorddige langs del af de to sydligste arealer. Derudover er der registreret to fortidsminder tæt ved udbringningsarealerne. Det ene fortidsminde er Fjællebro og det andet er et Voldsted ved Aller Mølle.

KORT 4: Gul= Beskyttede sten- og jorddiger, rød= fortidsminder, orange område = kulturområde.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Udbringningsarealerne har hidtil været anvendt til normal landbrugsdrift og der foretages ingen ændringer af læhegn, m.m. Ingen af udbringningsarealerne ligger i naturområder, men flere grænser optil naturområder. Mark 10-0 og 17-1 har dog ikke tidligere, jf. godkendelsen fra 2008, været anvendt som udbringningsareal, men da de ikke er udpeget som naturområder og samtidigt er udpeget til jordbrugsmæssigt anvendelse vurderes det, at en intensivering af disse arealer ikke er i modstrid med retningslinjerne.

Nogle af udbringningsarealerne er beliggende i udpegede økologiske forbindelsesområder, her er det særligt vigtigt, at beskytte og understøtte natur- og landskabslementerne på matrik-

lerne, såsom læhegn og andre småbiotoper, da disse er med til at fastholde naturværdierne i dette område.

På baggrund af fortidsmindernes placering og karaktere vurderes det, at projektet ikke vil være til skade for disse. Der gøres opmærksom på, at beskyttede sten- eller jorddiger ikke må fjernes, da de er beskyttede efter museumsloven

Samlet vurderes det, at normal landbrugsmæssig anvendelse, som angivet i projektet ikke er i modstrid med de kommunalt udpegede områder. Det vurderes derfor, at der ikke er behov for særlig vilkårstillelse.

4.3 Påvirkning af grundvandet

Alle udbringningsarealer ligger indenfor et område med drikkevandsinteresse(OD), men ingen indenfor særlig drikkevandsinteresse område (OSD). Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor vandværksindvindingsoplande eller indenfor områder med nitratfølsomt grundvand.

Allers vandværksboringer og et tilhørende område med nitratfølsomt grundvand ligger ca. 450 meter fra de nærmeste udbringningsarealer.

KORT 5: Rødfirkant = vandværksboring, Orangefirkant= husstandsboringer, farvet skravering = nitratfølsomt grundvands område.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det generelle beskyttelsesniveau for grundvand er overholdt. Det vurderes, at der ikke forekommer forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau, idet

udbringningsarealerne ikke ligger i områder med nitratfølsomt grundvand, samt det forhold at dyretrykket er lavere end det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha.

Sammen med de stillede vilkår i godkendelsen fra 2008 om etablering og anvendelse af vaskelands vurderes risikoen for påvirkning af grundvandet med sprøjtemidler lav.

Det vurderes, at den angivne mængde husdyrgødning til udbringning ikke vil have en væsentlig indvirkning på grundvandet, og at der derfor ikke behov er et for særlig vilkårstillelse.

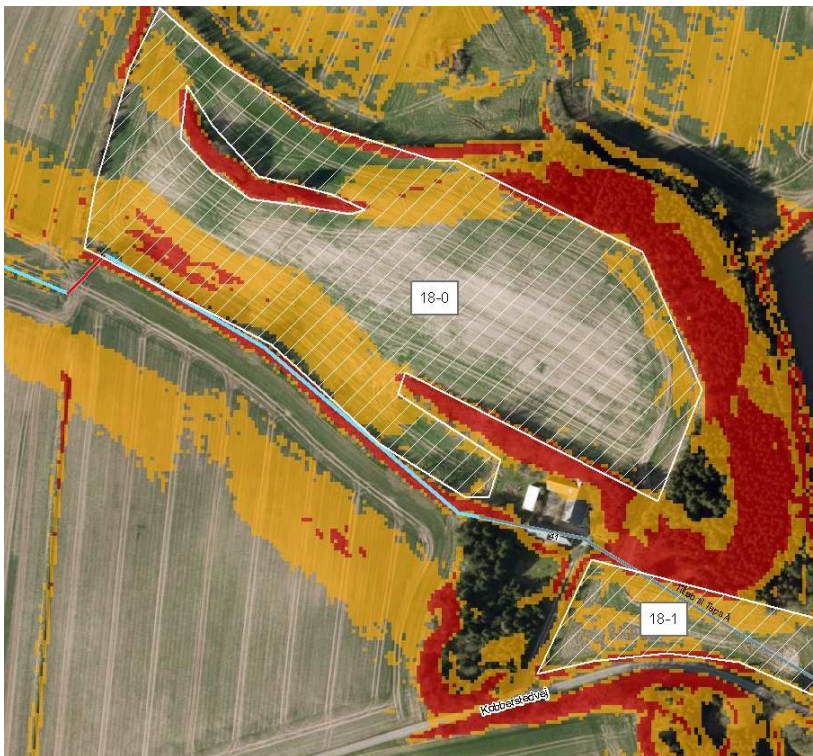
4.4 Påvirkning af søer og vandløb

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomt overfor tilførsel af fosfor. Derfor fokuseres der hovedsageligt på terrænhældninger ned til vandløb og søer.

Den beskyttede natur på og omkring udbringningsarealerne herunder søer og vandløb fremgår af kort 10 og 11.

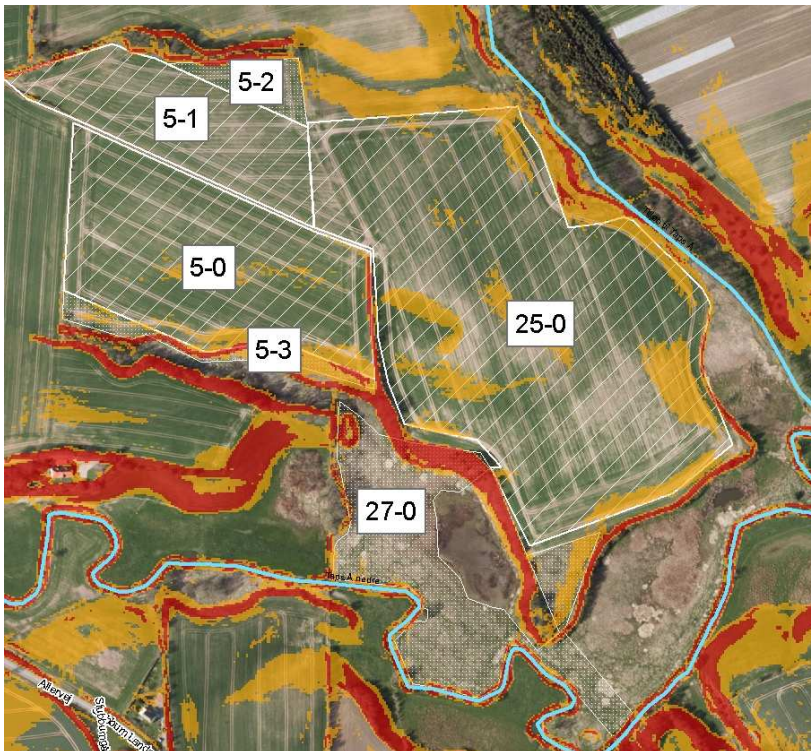
Vandløb: Udbringningsarealerne afvander til to forskellige vandløbssystemer, dels Kær Mølleå-systemet og dels Taps å-systemet.

Mange af udbringningsarealerne ligger tæt på Kær Mølleå, men på ingen af disse forekommer der hældninger over 6 grader.

KORT 6: Orange = > 6° terrænhældning, rød = > 12° terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Blå streng = vandløb

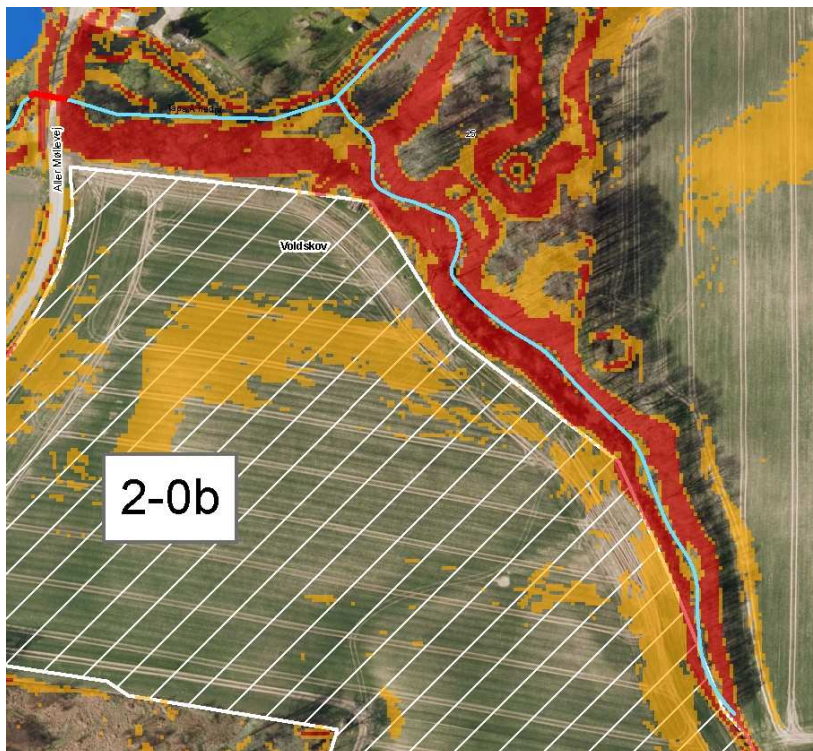
Ved mark 18-0 er der et åbent tilløb til Taps å, hvor der er hældninger over 6 grader. Udbringningsarealet er angivet, som om det går ned til vandløbet. På mark 18-1 er vandløbet rørlagt.

KORT 7: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = udbringningsareal, Hvide prikkede = ikke udbringningsareal, Blå streng = vandløb

Længere nedstrøms er der også stejle hældninger ned til vandløbet, men her er hovedparten af udbringningsarealet (mark 25-0) uden stejle hældninger, dog er der et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Mark 5-2, 5-3 og 27-0 er ikke udbringningsarealer.

KORT 8: Orange = $> 6^\circ$ terrænhældning, rød = $> 12^\circ$ terrænhældning, Hvid skravering = UDBRINGINGSAREAL, BLÅ streng = vandløb

Langs den nordlige og østlige side af udbringningsarealet 2-0b er der en meget stejl skrænt på over 12 graders hældning, men selve udbringningsarealet er uden større hældninger, dog er der igen et mindre område med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet.

Søer: Der er ingen søer beliggende inden på udbringningsarealerne. Enkelte søer ligger dog i nærheden af udbringningsarealerne. Der er søer ved mark 3-0, 5-1, og mark 7-0, 8-0. Der er ingen stejle hældninger over 6 grader på udbringningsarealerne ned til søerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandløb: I henhold til husdyrbrugsbekendtgørelsen § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer med en hældning over 6° ned mod vandløb, søer over 100 m^2 eller fjorde (de orange eller røde områder angivet på kort 6, 7 og 8) indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det vurderes ud fra oplysninger om arealernes hældninger, at mark 18-0 er omfattet heraf på den sydlige del af marken. Området som hælder ned mod vandløbet er ca. 0,5 ha. Derfor gøres der opmærksom på, at denne del af udbringningsarealet ikke må benyttes til udbringning af flydende husdyrgødning.

I forhold til mark 25-0 vurderes det, at udbringningsarealet skal ændres en smule således, at områder på den østlige side af marken med hældninger over 6 grader ned mod vandløbet tages ud af markdriften. Derved mindskes risikoen for overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbet.

I forhold til mark 2-0b vurderes det ud fra arealbesigtigelse og hældningskortet 8, at de røde områder langs vandløbet er en del af vandløbsbrinken og dermed skal der en bræmme jf. vandløbsloven fra toppen af vandløbsbrinken. Der gøres ligeledes opmærksom på, at alle an-

dre åbne vandløb omkring udbringningsarealerne er omfattet af vandløbslovens bræmmebestemmelser.

Det vurderes på denne baggrund af de generelle regler vedrørende vandløbsbræmmer og forbud områder med udbringning af flydende husdyrgødning er tilstrækkeligt til, at sikre vandløbene mod erosion og overfladisk tilstrømning af gylle til vandløbene.

Søer: Efter Kolding Kommune kendskab er ingen af de vandhuller, som ligger i nærheden af udbringningsarealerne der er særlige følsomme. Endvidere er der ingen stejle hældninger på udbringningsarealerne ned mod vandhullerne. På denne baggrund vurderes det, at de lovpligtige 2 meter bræmmer er tilstrækkelig til, at beskytte vandhullerne mod tilstandsændringer pga. udbringning af husdyrgødning.

4.5 Påvirkning af hav- og kystområder.

Hejls Nor og opland:

Alle udbringningsarealer afvander via Kær Mølleå og Taps å til Hejls Nor, der er et ca. 190 ha vandområde som er en del af det internationale beskyttelsesområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer. Se udpegningsgrundlag i Bilag 3.

Der er kun en snæver åbning mellem noret og de åbne vandmasser og derfor karakteriseres Hejls Nor, som et lukket bassin. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er særlig sårbart overfor næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Oplandet til Hejls Nor er på ca. 108 km² og består af deloplandene til Taps/Aller Å systemet, Kær Mølle Å og Hejls Bæk. Det dyrkede opland er ca. 8600 ha, og det øvrige opland er ca. 2200 ha. Udbringningsarealerne udgør ca. 0,01 % af det samlede opland.

Hejls Nors tilstand og målsætning:

Udover at Hejls Nor er udpeget som Natura 2000-område, er området i Kommuneplanen udpeget som et særligt værdifuldt naturområde.

I henhold til basisanalysen Lillebælt er Hejls Nor belastet med næringsalte, og det vurderes at målsætningen ikke er opfyldt. Habitatområdet opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen er ifølge regionsplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, som primært stammer fra landbruget. I vandplanen er der angivet en arealspecifik kvælstofudvaskning er 19,3 kg N/ha, hvilket giver en total kvælstofbelastning af Hejls Nor er 208440 kg årligt.

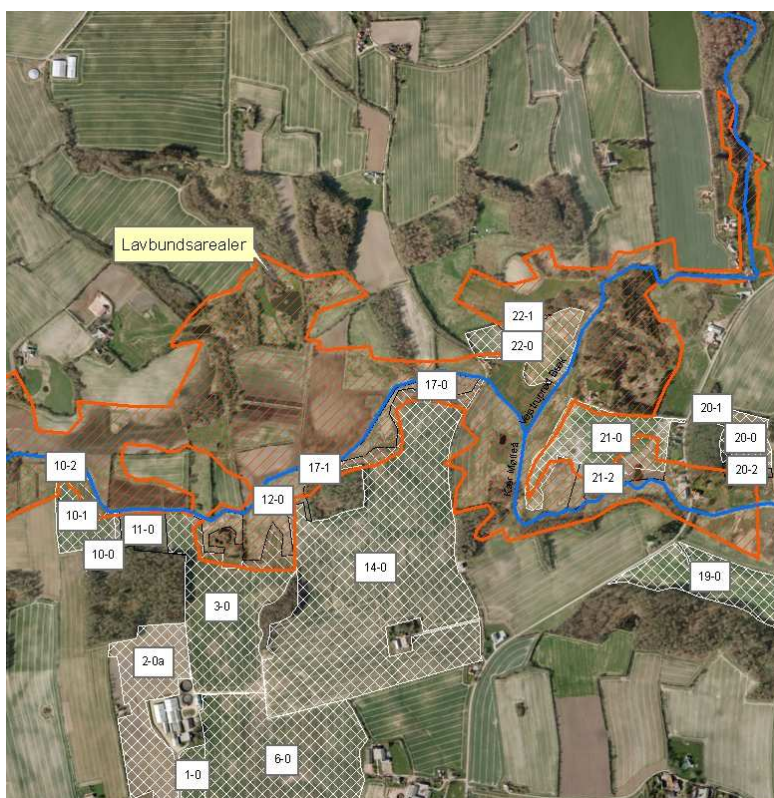
Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Basianalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og udledning af miljøfremmede stoffer. Derfor er oplandet til Lillebælt blevet udpeget til nitrat-klasse I, II, og III samt potentielle fosforklasser, hvor miljømyndigheden skal stille skærpede krav til udledningen af næringsstoffer.

Projektets udvaskning af nitrat og fosfor fra arealerne:

Oplandet til Hejls Nor er ifølge det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven udpeget til et særligt følsomt Natura 2000-område, og derfor er oplandet opdelt i nitratklasser og fosforklasser.

Udbringingsarealer i fosfor- og nitrat-klasser.	Nitrat klasse II	Fosfor klasse 0	Fosfor klasse I	Fosfor klasse II
Antal ha	160,9	106,3	47,4	7,5

KORT 9: Rød skravering = lavbundsarealer / fosforklasse II arealer

Som det fremgår af ovenstående kort er der lavbundsarealer/fosforklasse II arealer langs Kær Mølleå. Størstedel af mark 22-0 samt en mindre del af markerne (3-0,10-1, 14-0, 17-1) der grænsende op til åen er lavbundsarealer. På disse arealer, må der ikke være fosfor overskud jf. beregningerne i ansøgningsystemet.

I ansøgningen er der angivet ca. 47 ha som ligger i fosforklasse I, dvs. at disse arealer har et fosfortal mellem 4-6.

Hovedparten af udbringingsarealerne ligger i fosforklasse 0. På disse arealer har ansøger angivet, at fosfortallene på markerne er under 4.

Udvaskningen fra udbringningsarealerne afhænger af flere forskellige faktorer.

Projektets arealoplysninger			
Drænet?	Jordtype	Sædskifte	Ref. sædskifte
Alle er drænet - undtagen mark 21-0	JB 7 = 144,6 ha JB 6 = 5,3 ha JB 4 = 11 ha (mark 2-0b)	Det valgte standard sædskifte er S2	Reference sædskiftet er S2, dog undtagen på mark 2-0b (11 ha) her er reference sædskiftet S4.

Udover ovenstående fremgår det af den eksisterende godkendelse og ansøgningen om tillæg, at søerne får 28 smågrise pr. årssø, hvilket er en forøgelse i forhold til normen (27,2). Dette betyder, at der er en lille forøgelse af gødningsmængderne i forhold til normen.

For at overholde det generelle beskyttelsesniveau til overfladevand foretages der forskellige tiltag – se nedenstående tabel.

Forhold som er med til at påvirke udvaskningen af nitrat og fosfor til overfladevand						
	Tiltag 1 Afsætning af gylle	Tiltag 2 Sædskifter	Tiltag 3 Foder	Tiltag 4 Andre tiltag	Resultat	
					Nitrat til overfladevand Udvaskning til rodzonen	Fosfor – overskud
Mulighed 1	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/ FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Ekstra eftergrøder udover de lovpligtige 4,5 %	Udvaskning fra projektet 46,5 kg N/ha	3,9 P/ha
Mulighed 2	Afsættes 80 DE Tilbage 222,15 DE 1,38 DE/ha	Standard sædskifte S2 P: frafører 26,9 P/ha N: Har et udvaskningsindex på 93	Søer: 1,41 g råprotein/FE, 4,8 g P/FE Smågrise: 1,80 g P/ FE	Reduktion i N-norm til bedriften 3,5 %	Udvaskning fra projektet 46,4 kg N/ha	3,9 P/ha

Udad ovenstående er der følgende ændringer i forhold til godkendelsen fra 2008.

- Flere arealer og mindre afsætning af gylle til tredjemand. Dette bevirker at dyretrykket går fra 1,39 til 1,38 DE/ha.
- Fodertiltag hos smågrisene; 1,80 gram P /FE
- Ekstra eftergrøder (mulighed 1) eller reduktion i N-normen (mulighed 2)

Samlet set medfører dette en ændring i N-udvaskning pr. ha og i P – overskuddet på bedriften.

Nitratudvaskning fra rodzonen:

- Miljøgodkendelse 2008 = 45,6 kg N/ha
- Ansøgning om tillæg = 46,5 kg N/ha
- Forskel = + 0,9 kg N/ha

P- overskuddet:

- Miljøgodkendelse 2008 = 3,5 kg P/ha
- Ansøgning om tillæg = 3,8 kg N/ha
- Forskel = + 0,3 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, pga. af projektets karakteristika og afstanden til Hejls Nor, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af området i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på området.

Vurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Hejls Nor er foretaget på baggrund af de fosfor- og kvælstofberegninger, der er lavet i det elektroniske ansøgnings-skema – se ovenstående tabel.

På grund af Hejls Nors begrænsede vandudskiftning og de sårbare naturtyper antages det, at Noret er generelt mere kvælstof- og fosforsårbart end det samlede Natura 2000-område Lillebælt. Hvis en given mængde kvælstof eller fosfor ikke vurderes, at være et problem for Hejls Nor vurderes det derfor ej heller at være et problem for hele Natura 2000-området. Af denne grund er nedenstående vurdering udelukkende foretaget på Hejls Nor.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til Kommunerne, hvori det fremgår hvorledes vurderingen af de kumulative effekter skal foretages. Det fremgår af denne vejledning, at det skal vurderes om en der er sket en stigning i antallet af husdyrhold i oplandet til vandområdet. Husdyrholdet på bedriften Skelbæk I/S indgår i miljøstyrelsens tal fra 2007 – 2010. Da der med dette tillæg ikke sker nogen udvidelse af dyrehold, og alt udbringning af gødning fra bedriften stadigt sker i det samme opland vurderes det, at der ikke skal foretages en vurdering af de kumulative effekter.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Nitrat til overfladevand: I dette projekt er alle udbringningsarealer beliggende i nitratklasse II, hvilket betyder at det generelle dyretryk på 1,4 DE/ha skal reduceres med 65 %, dvs. højst 0,91 DE/ha, eller en udvaskning fra rodzonen som svarer til udvaskning fra 0,91 DE/ha ved en norml drift. Udvasningen fra 0,91 De/ha ved en norm-drift er 46, 5 kg N/ ha fra rodzonen.

Det fremgår af ansøgningen, at i stedet for, at reducere husdyrtrykket foretages der foderkorrektioner og ekstra efterafgrøder eller reduktion i kvælstofnormen. Med det valgte sædskifte og ved at anvende disse tiltag bliver nitrat- udvasningen fra rodzonen på 46,5 kg N /ha, hvilke også er den højeste tillagte N-udvasning fra rodzonen i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand.

En del af det udvaskede kvælstof fra rodzonen vil blive omsat i jorden inden det når marine-områder. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er imellem 51 og 75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser. Udvasningen fra rodzonen antages dermed at reduceres med ca. 67,5 %, dermed bliver udvasningen fra projektet til Hejls Nor 2431,75 kg N.

I følgende godkendelsen fra 2008 er udvaskningen fra projektet 45,6 kg N/ha fra rodzonen, dermed stiger udvaskningen med 1,1 Kg N/ha. Stigningen er meget begrænset set i forhold til den samlede påvirkning og den vurderes ikke at kunne registreres i Hejls Nor.

Ovenstående udvaskning angiver både udvaskningen fra husdyrgødningen og udvaskningen fra handelsgødningen, dvs., den samlede udvaskning fra markerne. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen. Ifølge Farm-N beregningerne i ansøgningen er bidraget fra husdyrgødningen på 4,1 kg N/ha, og dermed er den samlede udvaskning fra husdyrgødningen til Hejls Nor på 659,69 kg N/år.

Husdyrgødnings bidrag til kvælstofudledning fra arealerne udgør derfor ca. 0,32 % af den samlede udledning til Hejls Nor. Husdyrgødningens bidrag er under 1 % af den samlede belastning og dermed vurderes det ikke at kunne medføre skadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for N-udvaskningen fastholdes i nedenstående vilkår.

Fosfor overskud:

I godkendelsen fra 2008 er der vist fosfortal for markerne i bilag 6. Fosfortallene er udtaget i 2007 og viser at det gennemsnitlige fosfortal er på 3,6 for alle arealerne. Et lavt fosfortal (under 4) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er høj, mens et højt fosfor tal (over 6) betyder at jordens evne til at binde fosfor i jorden er lav.

Hovedparten af arealerne, ca. 106 ha, ligger i fosforklasse 0, dvs. at arealerne har et fosfortal under 4. På disse arealer er der en lav risiko for fosforudvaskning.

Ca. 47 ha af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse I, dvs. at fosfortallene er mellem 4-6. Det betyder at arealerne har en middelmådig evne til at tilbageholde fosfor i jorden. Da fosforoverskuddet er under 4 kg P /ha foreskriver beskyttelsesniveauet, at jorden her kan tilbageholde fosforen i jorden og dermed er der en lav risiko for fosforudvaskning fra disse arealer.

Nogle af arealerne, ca. 7,4 ha, omkring Kær Mølleå, ligger i et lavbundsområde dvs. fosforklasse 2. Lavbundsarealer kan ikke i samme grad tilbageholde fosfor som andre arealer, derfor må fosforoverskuddet ikke øges på disse arealer uanset arealernes fosfortal. Et fosforoverskud på disse arealer medfører en høj risiko for fosforudvaskning.

Samlet set vurderes det derfor, at på lavbundsarealerne/fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1) må der ikke være fosforoverskud, og på bedriftsniveau skal fosforoverskuddet være under 4 kg P/ ha /år. Ved overholdelse af dette vurderes det, at risikoen for fosforudvaskning fra arealerne er lav.

Det beregnede fosforoverskud på 3,9 kg P/ha fremkommer ved et norm-fosforoutput fra det konkrete antal svin og sammensætning af svineholdet, som er korrigeret ved forbedret fodringstiltag hos søer og smågrise.

Søernes foderkorrektioner er de sammen i miljøgodkendelsen fra 2008 og i ansøgningen om tillægget, men søernes fosforkorrektioner fremgår ikke af vilkårene. Der er ikke anvendt fosfortiltag hos smågrisene i miljøgodkendelsen fra 2008. For at sikre, at fosforoverskuddet ikke overstiger 3,9 kg P/ha stilles der vilkår om overholdes at forudsætningerne for indholdet af fosfor i gødningen. Dette gøres ud fra Miljøstyrelsens teknologiblad "Fosfor indhold i smågrise-foder" (31/5-2011) og "Fosfor indhold i sofoder" (31/5-2011).

Fosfor ab dyr beregnet ud fra formlerne:

- $$P \text{ ab dyr pr smågrise} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst}).$$

- $$\frac{P \text{ ab dyr pr. årsso}}{=} = (\text{FE pr. årsso} \times \text{gram fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Når der er foretaget foderkorrektioner bliver bedriftens fosforoutput på markerne 30,7 kg P/ha. Store dele af den udbragte mængde fosfor optages i afgrøderne og alt efter hvilke afgrøder der dyrkes variere mængden af fosfor som optages. I ansøgning er der valgt standard sædskiftet S2, som jf. ansøgningen frafører 26,9 kg P/ha. Derfor skal der anvendes et sædskifte som mindst frafører 26,9 kg P/ha.

Det vurderes, at forskellen i nitrat – udvaskningen og P-overskuddet mellem godkendelsen fra 2008 og ansøgning om tillæg er begrænset og uden betydning for Hejls Nor og samlet set vurderes det at, en nitrat udvaskning fra rodzonen på 46,5 kg N/ha og et fosfor overskud på under 4 kg P / ha ikke medfører en risiko for en miljøskadelig indvirkning på Hejls Nor. Forudsætningerne for overholdelsen af det beregnede N og P overskud fastholdes i nedenstående vilkår.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

Nitrat

- *Nitratudvaskningen fra rodzonen må højst være 46,5 DE/ha. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 22113,05 Kg N/ år.*
 - *Der skal til enhver tid benyttes et sædskifte med mindst 15 % vinterraps og mindst 10 % efterafgrøder (svarende til standard sædskiftet S2). Alternativt kan der anvendes et andet sædskifte, hvis det på forhånd kan dokumenteres at normfjernelsen af kvælstof og fosfor er mindst lige så stor som standard sædskifte S2.*
 - *Der skal etableres 4,5 % procent ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder eller der skal reduceres i bedriftens N-norm med 3,5 %. Når et af tiltagene er valgt kan der ikke skiftes tilbage til et andet tiltag. De ekstra efterafgrøder eller reduktionen i bedriftens n-norm skal entydigt fremgå af gødningsregnskabet og dertilhørende skemaer og bilag, således at overholdelsen af vilkåret entydigt kan kontrolleres.*

Fosfor

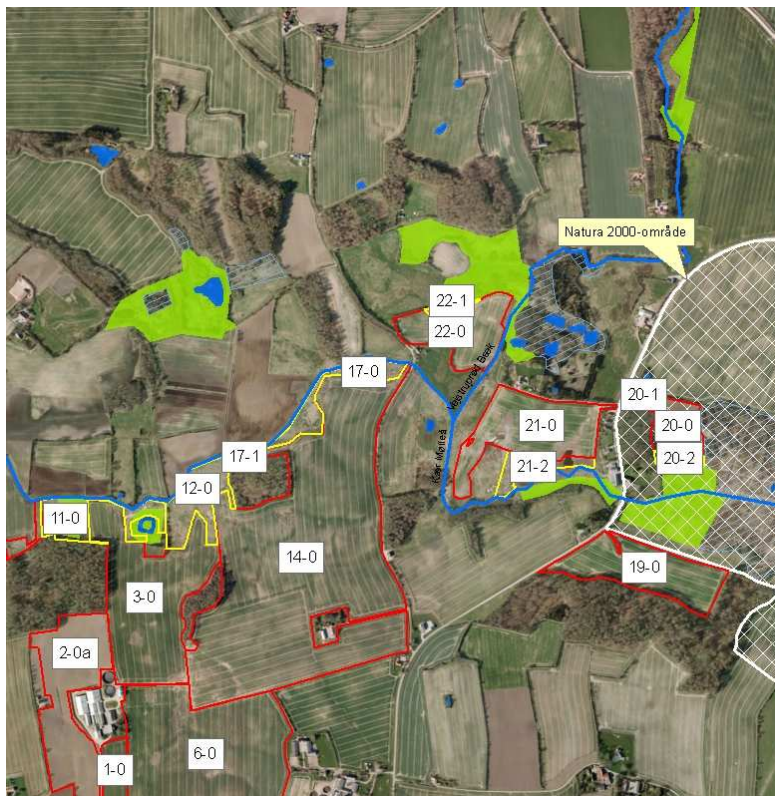
- *Der skal være fosforbalance på markerne beliggende i fosforklasse II (mark 22-0, 3-0, 10-1, 14-0, 17-1). Fosforoverskuddet på bedriftsniveau må højst være 3,9 kg P/ha/år. Dette opnås i dette projekt ved at:*
 - *Der i planperioden (1/8 - 31/7) må der højst udbringes 1,38 DE/ha og den samlede mængde husdyrgødning må højst have et indhold på 4973,36 kg P/år.*
 - *Der skal der foreligge gyldige fosfortal for alle bedriftens arealer. De anvendte fosfortal må højst være 5 år gamle og skal være baseret på et repræsentativt udsnit af udbringningsarealerne. Hvis fosfortallene overstiger 6 pt, skal kommu-*

- nen kontaktes og der vil eventuelt blive påbudt tiltag for at mindske risikoen for fosfor udvaskning fra markerne.
- Fosforoverskuddet skal beregnes ud fra det aktuelle standard-sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år skal beregnes som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 19.600 smågrise skal den totale mængde P ab dyr pr. år være mindre end 1832 kg P pr. år.
 - "P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2009/2010): P ab dyr pr. smågris = ((afgangsvægt - indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FEsv/1000) - ((afgangsvægt - indgangsvægt) x 0,0049 kg P pr. kg tilvækst). Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,80 FEsv pr kg tilvækst, 5,0 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,2-30 kg.
 - Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssø (5,334) x det årlige antal søer (700) skal være mindre end 3733,8 kg P pr. år.
 - P ab dyr pr årssø skal beregnes som (FE pr. årssø x gram fosfor pr. FE)/1000 - 0,58 - (antal fravænnede grise pr. årssø x fravænningsvægt x 0,006 kg P pr. kg tilvækst). Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: FE pr. årssø = 1484 (norm 2010), Gram fosfor pr. FE = 4,80, antal fravænnede grise pr. årssø = 28, fravænningsvægt = 7,2 kg
 - Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEsv i foderblandingerne.
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
 - N ab dyr og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Værdien skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.

4.6 Påvirkning af beskyttet natur

Flere af markerne ligger tæt ved eller grænser op til enge, moser eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se nedenstående kort.

Nogle af de nordlige arealer grænser op til beskyttede eng- og mosearealer. Udbringningsarealerne mark 20-0 og 20-1 ligger i det internationale naturbeskyttelsesområde - Lillebælt (H96). Syd for disse arealer ligger et beskyttet engområde, men i mellem udbringningsarealet og naturområdet er der et ikke harmoniareal. Dette areal har en brede på ca. 16 meter.

KORT 10 Beskyttet natur: Grøn = beskyttet eng, blå skraveret = mose, Hvid tern= Natura 2000-område, Marker med gul kant= Ikke harmoni areal

De sydøstlige udbringningsarealer grænser op til beskyttede overdrev, enge og moser. Der forekommer også forholdsvis stejle hældninger i kanten til de beskyttede naturtyper.

Det ene overdrev er 1,5 ha og delvist beliggende indenfor Natura 2000 området. Derfor er dette overdrev udpeget til et såkaldt § 7- natur.

Ifølge den miljøtekniske redegørelse i godkendelsen fra 2008 skulle der udlægges en en gødnings- og sprøjtefri bræmme på 15 meter på mark 25-0 langs det beskyttede overdrev.

KORT 11 Beskyttede natur syd: Grøn = eng, Rødbrun = overdrev, Blåt skraveret = mose, Hvidtneret = Natura 2000-område, Marker med gul kant = Ikke harmoni areal

Kommunens bemærkninger og vurdering

Enge, moser og overdrev trues i dag af især af tilgroning, påvirkning fra næringsstoffer, opdyrkning, sprøjtning, og dræning. I henhold til naturbeskyttelsesloven må der ikke foretages handlinger, som ændrer den naturlige tilstand på naturområderne. I forbindelse med markdriften skal der derfor være særligt fokus på, at sprøjtemidler og gødning ikke afdriver/ afstrømmer til naturområderne.

Ingen af de nærliggende naturarealer vurderes særlig følsom overfor ammoniakpåvirkning. Derfor vurderes det, at den største trusel mod tilstandsændringer på naturarealerne er en eventuel direkte afstrømning af gylle eller afdrift af sprøjtemidler til arealerne.

Det vurderes, at naturområder omkring de nordlige udbringningsarealer (kort 10) ikke påvirkes af landbrugsdriften, idet markerne er forholdsvis jævne og uden større hældninger mod naturarealerne. Den beskyttede eng areal indenfor Natura 2000-område vurderes godt beskyttet mod en eventuel påvirkning fra udbringningsarealet 20-0, idet der er en bræmme på ca. 15 meter (mark 20-2), som ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning.

Det sydøstlige arealer (mark 5-0 og mark 25-0), se kort 11, grænser op til beskyttede moser, overdrev og enge. Det fremgår af kort 7, at der er terrænhældninger over 6 grader på udbringningsarealerne eller lige ved mark afgrænsningen til naturområdet. Mark 27-0 må ikke dyrkes, sprøjtes eller gødes, da det ligger i et beskyttet naturområde.

Det vurderes, at ved mark 25 og 5-3 er der risiko for at dyrkning af marken helt op til kanten til de beskyttede naturområder kan medføre en risiko for erosion, afstrømning af gylle eller

sprøjtemidler til naturområderne. Derfor stilles der krav om en 2 meter bræmme til naturbeskyttelsesarealerne.

På forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår vurderes det at projektet ikke medfører tilstandsændringer på de nærliggende beskyttede naturområder.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 5-3 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*
- *Der skal etableres mindst en 2 meter bræmme (dyrkningsfri, sprøjtefri og gødningsfri) mellem mark 25-0 og de beskyttede naturområder som grænser op til marken. Bræmmen skal etableres ovenfor de stejle skranter (dvs. ovenfor områder med terrænhælder over > 6 grader – se kort 7).*

4.7 Særligt beskyttede arter

I Bilag 4 findes en opgørelse over dyrearter, som findes eller potentielt kan findes i den sydjyske natur, og som er på Bilag IV i EF-habitatdirektivet. I Bilaget findes der endvidere en kortfattet konsekvensvurdering af projektet på de relevante arter. I henhold til EF-habitatdirektivets Bilag IV er de nævnte dyrearter strengt beskyttede.

Det fremgår blandt andet af Bilag 4, at der ikke er kendskab til bilag V arter på de nærliggende naturområder.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I den eksisterende miljøgodkendelse er der et vilkår (vilkår 88) om 2 meter bræmmer omkring alle vandhuller og samtlige vandløb også selvom nogle af disse skulle blive til såkaldt enkeltmand vandhuller. Det vurderes at dette vilkår og at arealdriften i øvrigt ikke vil medføre negativ påvirkning af bilag IV arter og deres leve og yngelsteder. Se den nærmere konsekvensvurdering i Bilag 4.

5. Kommunens samlede vurdering

Det er Kolding Kommunes samlede vurdering, at bedriftens drift efter gennemførelse af projektet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink, reading "Torsten Zink Sørensen".

Torsten Zink Sørensen

Miljømedarbejder

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrugsafdelingen
Nytorv 11, 6000 Kolding

6. Bilagsoversigt

Bilag 1: Parter og høringsberettigede i sagen

Bilag 2: Henvisninger

Bilag 3: Habitatområder og deres udpegningsgrundlag

Bilag 4: Særlige beskyttede arter (Bilag IV-arter)

Bilag 5: Vilkårskatalog